

Raporti i Audituesit të Pavarur dhe Pasqyrat Financiare

Tirana Bank SHA

Në datën dhe për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

Tabela e Përmbajtjes	
Raporti i audituesit të pavarur	1
pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	1
pasqyra e pozicionit financiar	2
pasqyra e ndryshimeve në kapital	3
1. Informacion mbi bankën	5
2. Deklarata e përputhshmërisë	5
3. Paraqitja e pasqyrave financiare	5
4. Bazat e përgatitjes	6
5. Çështjet që lidhen me klimën	7
6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit	7
7. Standarde të publikuara, por ende jo efektive	23
8. Gjykime, vlerësime dhe supozime të rëndësishme të kontabël	24
9. Administrimi i rrezikut financiar	27
10. Interesi dhe të ardhura të ngjashme	59
11. Shpenzimet e interesit	59
12. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	59
13. Humbjet e pritshme të kredisë nga paradhëniet për bankat, letrat me vlerë dhe jashtë bilancit artikuj	59
14. Shpenzimet e personelit	60
15. Shpenzime të tjera operative	60
16. Shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat	60
17. Të ardhura të tjera, neto	62
18. Paratë dhe gjendjet me bankën qendrore	62
19. Detyrimet nga bankat	63
20. Kredi dhe paradhënie për klientët , neto	65
21. Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	73
22. Aktive financiare me kosto të amortizuar	74
23. Aktivet e riposeduara	77
24. Aktivet jo-materiale	77
25. Aktivet afatgjata materiale dhe aktive me të drejtë përdorimi	78
26. Aktive të tjera	79
27. Detyrime ndaj bankave	79
28. Detyrime ndaj klientëve	79
29. Borxhi i varur	80
30. Detyrime të tjera	80
31. Provizionet	80
32. Kapitali i paguar dhe primi i aksioneve	81
33. Informacion shtesë për rrjedhën e parasë	81
34. Palët e lidhura	82
35. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorive të matjes	83
36. Analiza e maturimit të aktiveve dhe detyrimeve	83
37. Angazhimet dhe kontingjentet	84
38. Ngjarjet pas datës së raportimit	86

Raporti i Audituesit të Pavarur

Për Aksionarët dhe Bordin Drejtues të "Tirana Bank sh.a."

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të "Tirana Bank sh.a" (këtu e më poshtë referuar "Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 Dhjetor 2023, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin që mbyllet më këtë datë, si edhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin drejt, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 Dhjetor 2023, dhe performancën financiare dhe flukset e parasë për vitin që mbyllet në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit ku jepen *Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare*. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës të Kontabilistëve Profesionistë të njohur nga Bordi Ndërkombëtar i Standardeve të Etikës për Kontabilistët (IESBA), kërkesat etike që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me kodin IESBA. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështje të tjera

Pasqyrat financiare të Bankës në dhe për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022 janë audituar nga një auditues tjetër i cili ka shprehur një opinion të pakualifikuar më 7 Prill 2023.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur drejtimi synon ta likujdijë Bankën ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston.

Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë procesit të auditimit. Ne gjithashtu :

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalive materiale në pasqyrat financiare, për shkak të gabimeve ose mashtrimeve, projektojmë dhe zbatojmë procedura auditimi të cilat u përgjigjen këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca auditimi të plota dhe të mjaftueshme për të krijuar bazat e opinionit tonë. Rreziku i moszbulimit të një gabimi material që vjen si rezultat i një mashtrimi, është më i lartë se ai që vjen nga një gabim, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, mosveprime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrolleve të brendshme.

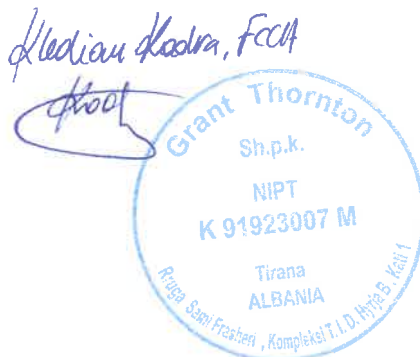
- Marrim një kuptueshmëri të kontrollit të brendshëm në lidhje me auditimin, për të planifikuar procedura të përshtatshme në varësi të rrethanave, dhe jo për të shprehur një opinionin mbi efektshmërinë e kontroleve të brendshme të entitetit.
- Vlerësojmë konformitetin e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe informacioneve shpjeguese të bëra nga drejtimi.
- Konkludojmë mbi përdorimin e duhur të parimit kontabël të vijimësisë nga drejtimi si dhe, bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, konkludojmë nëse ekziston një pasiguri materiale e lidhur me ngjarje ose kushte të cilat mund të sjellin dyshime në aftësinë e entitetit për të vazhduar në vijimësi. Nëse konkludojmë që ekziston një pasiguri materiale, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për informacionet shpjeguese përkatëse në pasqyrat financiare ose, nëse këto informacione shpjeguese janë të pamjaftueshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat e auditimit të marra deri në ditën e raportit tonë të audituesit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të jenë shkak që entiteti të ndalojë së vazhduari në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese, dhe nëse pasqyrat financiare përfaqësojnë transaksionet dhe ngjarjet në atë mënyrë që arrijnë paraqitje të drejtë.

Ne komunikojmë me ata të cilët janë të ngarkuar me qeverisjen, midis çështjesh të tjera, për qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet e rëndësishme gjatë auditimit, përfshirë çdo mangësi të theksuar në kontrollin e brendshëm të cilat ne identifikojmë gjatë procesit të auditimit.

Grant Thornton sh.p.k.

Tiranë, Shqipëri

11 Prill 2024

PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE

Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

	Shënime	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Të ardhurat nga interesi dhe të ngjashme	10	6,128,816	4,099,981
Shpenzimet nga interesi dhe të ngjashme	11	(1,063,078)	(442,945)
Të ardhura neto nga Interesat		5,065,738	3,657,036
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	12	680,337	590,885
Shpenzime për tarifat dhe komisionet	12	(45,118)	(36,071)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet		635,219	554,814
Humbjet të pritshme nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve për klientët	20	(436,040)	(123,962)
Humbjet të pritshme nga zhvlerësimi i paradhënieve ndaj Bankave, Letrave me vlerë dhe zërave jashtë bilancit	13	(3,917)	(105,726)
Totali i humbjeve të pritshme nga huatë		(439,957)	(229,688)
Të ardhura të tjera, neto	17	30,283	67,755
Humbje nga kursi i këmbimit, neto		(103,268)	(178,876)
Shpenzime personeli	14	(1,068,275)	(908,384)
Zhvlerësimi i aktiveve të riposeduara	23	(138,764)	(135,030)
Provizione të tjera		(20,500)	(8,194)
Amortizimi i aktivitet jo-material	24	(89,402)	(97,924)
Zhvlerësimi i pasurive, pajisjeve dhe aktiveve me të drejtë përdorimi	25	(321,261)	(317,544)
Shpenzime të tjera operative	15	(1,204,832)	(1,108,804)
		(2,916,019)	(2,687,001)
Fitimi përpara tatimit mbi të ardhurat		2,344,981	1,295,161
Shpenzime për tatimin mbi të ardhurat	16	(403,638)	(243,920)
Fitimi për vitin		1,941,343	1,051,241
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse:			
Zëra që mund të riklasifikohen më vonë në fitim/humbje:			
Humbja neto nga vlera e drejtë e aktivitet financiar VDATGJ	21	1,365,364	(2,475,592)
Tatimi i shtyrë në lidhje me fitimin e vlerës së drejtë i regjistruar direkt në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	16	(204,805)	371,339
Të ardhura /(shpenzime) të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		1,160,559	(2,104,253)
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		3,101,902	(1,053,012)

Pasqyrat financiare u miratuan nga Drejtimi i Bankës më 29 Mars 2024 dhe u nënshkruan në emër të tyre nga:

Dritan Mustafa
 Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Elvira Kapoli
 Drejtuese Financiare

Shënimet shoqëruese nga faqja 5 deri në 86 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR

më 31 Dhjetor 2023

	Shënime	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
AKTIVET			
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	18	11,366,257	14,560,495
Depozita dhe llogari me bankat	19	8,167,673	4,369,487
Huatë dhe paradhënie për klientët, neto	20	56,368,260	52,710,061
Aktivitet financiar me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	21	29,752,158	24,557,267
Aktivitet financiar me kosto të amortizuar	22	21,661,396	15,100,155
Aktive të riposeduara, neto	23	917,575	1,156,748
Aktive të tjera	26	813,178	749,974
Aktive jo-materiale	24	342,235	352,694
Aktive afatgjata materiale dhe aktive me të drejtë përdorimi	25	862,215	755,814
Aktive tatimore të shtyra	16	186,193	389,111
TOTALI I AKTIVEVE		130,437,140	114,701,806
DETYRIMET			
Detyrime ndaj bankave	27	6,949,364	3,921,667
Detyrime ndaj klientëve	28	107,079,094	97,661,951
Borxhi i varur	29	1,501,077	1,650,635
Detyrime të tjera	30	1,724,225	1,432,741
Provizione	31	304,901	258,232
TOTALI I DETYRIMEVE		117,558,661	104,925,226
Kapitali			
Kapitali i paguar	32	5,917,986	5,917,986
Primi i aksioneve	32	1,735,603	1,735,603
Rezervat	32	920,803	(292,318)
Fitimi i pashpërndarë		4,304,087	2,415,309
TOTALI I KAPITALIT		12,878,479	9,776,580
TOTALI I DETYRIMEVE DHE KAPITALIT		130,437,140	114,701,806

Pasqyrat financiare u miratuan nga Drejtimi i Bankës më 29 Mars 2024 dhe u nënshkruan në emër të tyre nga:

Dritan Mustafa
Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Elvira Kapoli
Drejtuese Financiare

Shënimet shoqëruese nga faqja 5 deri në 86 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

Tirana Bank SHA*(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)***PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL****për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023**

Më 1 Janar , 2022	Kapitali i paguar	Primi i aksioneve	Rezerva ligjore dhe rezerva të tjera vlerës së drejtë	Rezerva e vlerës së drejtë	Fitimi i pashpërndarë	Totali i kapitalit
	5,917,986	1,735,603	1,426,705	341,979	1,407,320	10,829,484
Transaksioni me pronarët regjistrohet drejtpërdrejt në kapital						
Përvetësimi i fitimit të mbajtur në rezerva ligjore	-	-	43,251	-	(43,251)	-
Të ardhura gjithëpërfshirëse për vitin	5,917,986	1,735,603	1,469,956	341,979	1,364,069	10,829,593
Fitimi i vitit	-	-	-	-	1,051,240	1,051,240
Ndryshimi neto në Rezervat për Asetet Financiare në FVOCI	-	-	-	(2,104,253)	-	(2,104,253)
Të ardhura gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	(2,104,253)	1,051,240	(1,053,013)
Më Dhjetor 31, 2022	5,917,986	1,735,603	1,469,956	(1,762,274)	2,415,309	9,776,580
Transaksioni me pronarët regjistrohet drejtpërdrejt në kapital						
Përvetësimi i fitimit të mbajtur në rezerva ligjore	-	-	52,562	-	(52,562)	-
Të ardhura gjithëpërfshirëse për vitin	5,917,986	1,735,603	1,522,518	(1,762,274)	2,362,747	9,776,580
Fitimi i vitit	-	-	-	-	1,941,340	1,941,340
Ndryshimi neto në Rezervat për Asetet Financiare në FVOCI	-	-	-	1,160,559	-	1,160,559
Të ardhura gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	1,160,559	1,941,340	3,101,899
Më Dhjetor 31, 2023	5,917,986	1,735,603	1,522,518	(601,715)	4,304,087	12,878,479

Pasqyrat financiare u miratuan nga Drejtimi i Bankës më 29 Mars 2024 dhe u nënshkruan në emër të tyre nga:

Dritan Mustafa
Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Elvira Kapoli
Drejtuuese Financiare

Shënimet shoqëruese nga faqja 5 deri në 86 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

PAS PASQYRA E FLUKSEVE MONETARE

për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

	Notes	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
AKTIVITETE OPERATIVE:			
Fitimi përpara tatimit		2,344,981	1,295,161
Rregullime për rakordimin e fitimit neto me mjetet monetare nga aktivitetet operative::			
Shpenzime amortizimi	24,25	410,663	415,468
Zhvlerësimi i pronave të riposeduara	23	53,142	(44,053)
Zhvlerësimi i huave dhe paradhënies për klientët	20	436,040	123,962
Zhvlerësimi i paradhënies ndaj Bankave, Letrave me vlerë dhe zërave jashtë bilancit		24,417	113,920
Të ardhura nga interesi	10	(6,128,816)	(3,898,850)
Shpenzime nga interesi	11	1,063,078	442,945
Ndryshime në aktivet dhe detyrimet operative			
Rezerva të detyrueshme		(679,737)	(1,649,392)
Depozita dhe llogari me bankat		1,911	687
Huatë dhe paradhëniet për klientët		(4,031,272)	(7,987,038)
Aktive të tjera		(63,037)	(15,910)
Aktive të riposeduara		186,031	423,725
Detyrime ndaj bankave		3,020,360	3,028,120
Detyrime ndaj klientëve		9,127,166	15,155,408
Detyrime të tjera		175,390	(1,263,305)
Interes i arkëtuar		5,615,242	3,821,993
Interesi i paguar		(766,283)	(338,545)
Tatimi i paguar mbi të ardhurat		(403,638)	(243,661)
Flukse të mjeteve monetare neto nga aktivitetet operative		10,385,639	9,380,616
AKTIVITETE INVESTUESE			
Blerjet e letrave me vlerë të investimit		(67,549,360)	(10,797,104)
Të ardhurat nga maturimi/shitja e letrave me vlerë		57,440,664	5,369,986
Të ardhura nga shitja e pronave dhe aktiveve jo-materiale		436	230,747
Blerja e aktiveve jo-materiale		(78,944)	(49,084)
Blerja e pronave dhe pajisjeve		(428,155)	(299,654)
Flukse të mjeteve monetare net përdorur në aktivitetet investues		(10,615,361)	(5,545,108)
AKTIVITETE FINANCUESE:			
Lëshimi i borxhit të varur	33	-	1,037,736
Shlyerja e principalit të detyrimeve të qirasë	25	160,531	189,326
Flukse të mjeteve monetare neto nga aktivitetet financuese		160,531	1,227,062
Flukset e mjeteve monetare dhe ekuivalentët e tyre, neto		(69,191)	5,062,570
Mjete monetare dhe ekuivalentët e tyre, fillimi i vitit		10,803,580	5,741,010
Mjete monetare dhe ekuivalentët e tyre, në fund të vitit	33	10,734,389	10,803,580

Pasqyrat financiare u miratuan nga Drejtimi i Bankës më 29 Mars 2024 dhe u nënshkruan në emër të tyre nga:

Dritan Mustafa
Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Elvira Kapoli
Drejtuese Financiare

Shënimet shoqëruese nga faqja 5 deri në 86 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

1. Informacion mbi Bankën

Tirana Bank SHA ("Banka"), u themelua në 1996 për të operuar në të gjitha fushat e aktivitetit bankar tregtare dhe me pakicë në Shqipëri. Bazuar në nenin 4 të Statutit të Bankës, objektivi i Bankës është të veprojë, në favor të saj apo të palëve të treta, çfarëdo dhe çdo operacion të pranuar apo të deleguar Bankës sipas legjislacionit përkatës. Aktiviteti kryesor i Bankës konsiston në operacione bankare dhe financiare, bazuar në një licencë të plotë bankare të lëshuar nga Banka e Shqipërisë

Licenca është lëshuar në përputhje me Ligjin nr. 8365, "Për Bankat në Republikën e Shqipërisë", datë 2 Korrik 1998, i cili është zëvendësuar nga Ligji nr. 9662, datë 18 Dhjetor 2006, "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", ndryshuar. Banka është gjithashtu subjekt i Ligjit nr. 9901, datë 14 Prill 2008, "Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare", ndryshuar, si edhe ligje të tjera.

Më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 struktura aksionare e Tirana Bank SHA paraqitet si më poshtë

Aksionari	Aksione	Në %
Balfin sh.p.k	501,975	100%
Totali	501,975	100%

Më 31 Dhjetor 2023 Banka ka 32 degë (2022: 33) brenda Republikës së Shqipërisë dhe nuk kryen asnjë aktivitet jashtë saj.

Adresa e regjistruar e Bankës është Rruga Ibrahim Rugova, Kutia Postare 2400/1, Tiranë, Shqipëri. Më 31 Dhjetor 2023 Banka ka pasur 508 punonjës (më 31 Dhjetor 2022: 460 punonjës).

Më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 Komiteti Ekzekutiv përbëhet nga anëtarët e mëposhtëm

Dritan Mustafa	Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv
Oliver Baur	Zëvendës Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv
Elvira Kapoli	Drejtuese Financiare
Brisilda Bala	Drejtuese e Menaxhimit të Riskut
Eralda Tafaj	Drejtuese e Operacioneve
Elona Gjipali	Drejtoresh e Divizionit të Rikuperimit Bankar
Manjola Capo	Drejtoresh e Divizionit të Kredisë
Lila Canaj	Drejtuese e Retail-it
Glenda Kurti	Drejtuese e Divizionit të Korporatave

Aktiviteti kryesor

Aktiviteti kryesor i biznesit të Bankës është veprimtaria bankare tregtare dhe me pakicë brenda Republikës së Shqipërisë. Banka funksionon në sajë të një licence të plotë bankare të lëshuar nga Banka Qendrore e Republikës së Shqipërisë ("Banka e Shqipërisë" ose "BSH") që prej vitit 1996.

2. Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare të Bankës janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

Politikat kontabël të miratuara janë në përputhje me ato të vitit të kaluar financiar.

3. Paraqitja e pasqyrave financiare

Banka e ka paraqitur pasqyrën e pozicionit të saj financiar në shifra të përafërta të likuiditetit bazuar në qëllimin dhe aftësinë e perceptuar të Bankës për të rikuperuar/ shlyer pjesën më të madhe të aktiveve/ detyrimeve të nën zërit përkatës të pasqyrave financiare.

Aktivitetet dhe detyrimet financiare në përgjithësi raportohen bruto në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar, përveç kur janë përmbushur kriteret e netimit të SNRF-ve.

4. Bazat e përgatitjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç aktiveve financiare me vlerën e drejtë përmes investimeve financiare të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse ("VDATGJ") që maten me vlerën e drejtë dhe kolaterale të riposeduara të cilat maten në vlerën më të ulët të kostos dhe vlerën neto të realizueshme. Pasqyrat financiare janë paraqitur në Lek Shqiptar dhe të gjitha vlerat janë të rrumbullakosur në mijëshen më të afërt ('000 LEK), nëse nuk shprehet ndryshe.

Parimi i vijimësisë

Drejtimi i Bankës i përgatiti këto pasqyra financiare mbi bazën e vazhdimësisë. Sipas gjykimeve, drejtimi i Bankës mori parasysh pozicionin financiar të Bankës, synimet aktuale, përfitimin e operacioneve dhe aksesin në burimet financiare.

Drejtimi i Bankës ka bërë një vlerësim të aftësisë së Bankës duke u mbështetur në parimin e vijimësisë dhe është i kënaqur që Banka ka burime që të vazhdojë aktivitetin operacional në të ardhmen e parashikueshme. Gjithashtu, Drejtimi nuk është në dijeni të ndonjë pasigurie të mundshme materiale që mund të hedh dyshime në aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi.

Banka e Shqipërisë ka kërkuar konkretisht që Tirana Bank të mbajë një normë minimale të mjaftueshmërisë së kapitalit prej 13.5%.

Gjithashtu Banka po monitoron situatën aktuale me konfliktin Rusi - Ukrainë dhe ndikimin e saj në ekonomi, veçanërisht në termat e inflacionit. Banka nuk ka asnjë investim direkt të ekspozuar ndaj këtyre vendeve dhe nuk ka klientë të mëdhenj kreditues që kanë përqendrime të konsiderueshme biznesi me to, kështu që nuk ka rreziqe të drejtpërdrejta përveç mjedisit të përgjithshëm ekonomik. Banka është përgjigjur me një qasje të matur ndaj ekspozimeve në humbjen e kredisë, dhe me rritje të vigjilencës ndaj monitorimeve të portofoleve të kredisë

Banka ka njohur dhe përgatitur veten për efektet e mundshme negative që mund të paraqesin zhvillimet e viteve të fundit dhe ka shqyrtuar sfidat e përballura me vëmendjen e kërkuar.

Që nga tërmeti i vitit 2019, pandemia e vitit 2024 dhe efektet botërore të luftës Rusi-Ukrainë të materializuara në inflacion të lartë dhe turbulenca në tregje, Banka ka bërë vazhdimisht stres test të portofolit të kredive dhe letrave me vlerë dhe ka rritur mbulimin e provizioneve në pritje të rritjes së mundshme të vonesave në pagesa.

Si rrjedhojë, mbulimi i provizioneve për kredite e fazës 2 është rritur nga Dhjetor '19: 5.9% në Dhjetor '23: 9.4%, pavarësisht rënies së peshës së kredive të fazës 2 mbi totalin e portofolit (nga Dhjetor '19: 6.3 % deri në Dhjetor '23:5.1%). Strategjia ndiqet me ekspozimet e fazës 3 për të cilat mbulimi ka ndryshuar gjatë viteve të fundit nga Dhjetor '19: 36.7% në Dhjetor 23: 50.3% ndërsa pesha e kredive të fazës 3 është ulur gjatë të njëjtit hark kohor (nga Dhjetor '19: 11 % deri në Dhjetor '23: 4.6%).

Në pritje të rritjes së mundshme të vonesave në pagesa për shkak të rritjes së normave të interesit si rezultat i politikave kufizuese të Bankave Qendrore në përpjekje për të luftuar inflacionin, Banka kryen vazhdimisht stress test dhe rishikime të ekspozimeve të saj për të vlerësuar ndikimin e tyre dhe për të siguruar marrjen e masave të duhura për të reduktuar efektet e mundshme negative të këtyre ngjarjeve. Banka ka realizuar nivele të kënaqshme fitimi dhe ka kapital dhe likuiditet të mjaftueshëm për të qëndruar elastike ndaj çdo goditjeje të paraqitur.

Për këtë arsye, pasqyrat financiare vazhdojnë të përgatiten mbi parimin e vijimësisë.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023*(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)***5. Çështjet që lidhen me klimën**

Rreziku i shkaktuar nga ndryshimet klimatike mund të ketë efekte negative në të ardhmen në aktivitetin e biznesit të bankave. Këto rreziqe përfshijnë rreziqet e tranzicionit (p.sh. ndryshimet rregullatore dhe rreziqet e reputacionit) dhe rreziqet fizike (edhe nëse rreziku i dëmtimit fizik është i ulët për shkak të aktiviteteve të Bankës dhe vendndodhjeve gjeografike). Mënyra se si Banka e operon biznesin e saj mund të ndikohet nga rregullat dhe ndryshimet e reja.

Në përputhje me vitin e kaluar, më 31 Dhjetor 2023, Banka nuk ka identifikuar rreziqe të rëndësishme të shkaktuara nga ndryshimet klimatike që mund të ndikojnë negativisht dhe materialisht në pasqyrat financiare të Bankës. Menaxhimi vlerëson vazhdimisht ndikimin e çështjeve të lidhura me klimën.

Supozimet mund të ndryshojnë në të ardhmen në përgjigje të rregulloreve të ardhshme mjedisore dhe angazhimeve të reja të marra. Këto ndryshime, nëse nuk parashikohen, mund të kenë ndikim në flukset e ardhshme të parasë, performancën financiare dhe pozicionin financiar të bankave.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit

Politikat kryesore të kontabilitetit të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Këto politika janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha vitet e paraqitura, përveç kur citohet ndryshe.

6.1 Konvertimi i monedhës së huaj***Monedha funksionale dhe prezantuese***

Monedha funksionale dhe prezantuese e Bankës është leku shqiptar ("lekë"). Leku është monedha kryesore në mjedisin ekonomik në të cilin Banka operon, Republika e Shqipërisë. Shumat e paraqitura në këto pasqyra financiare janë rrumbullakosur në mijëra më të afërt, përveç kur citohet ndryshe.

Transaksionet dhe gjendjet

Transaksionet në monedha të huaja përkthehen në monedhën përkatëse funksionale të operacionit me kursin e këmbimit spot në datën e transaksionit.

Aktivet dhe detyrimet monetare të cilat maten me monedha të huaja janë ri-konvertuar në monedha funksionale me kursin e këmbimit spot në datën e raportimit. Fitimi ose humbja në valutë në zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe koston e amortizuar në monedhë të huaj të përkthyer me kursin e këmbimit në vend në fund të periudhës.

Aktivet dhe detyrimet jo monetare në monedhë të huaj, të cilat maten me kosto historike, konvertohen duke përdorur kurset e këmbimit, në datën e njohjes.

Diferencat në monedhë të huaj që rrjedhin nga përkthimi njihen përgjithësisht në fitim ose humbje, përveç diferencave në monedhë të huaj që rrjedhin nga përkthimi i instrumenteve të kapitalit të disponueshëm për shitje, të cilat njihen në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

Normat e aplikueshme të këmbimit (lekë në njësi valutore) për monedhat kryesore më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 ishin si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
USD	93.94	107.05
EUR	103.88	114.23

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.2 Njohja e të ardhurave

Të ardhurat njihen në atë masë sa është e mundshme që përfitimet ekonomike do të rrjedhin në Bankë dhe të ardhurat mund të maten me besueshmëri. Kriteret specifike të mëposhtme të njohjes gjithashtu duhet të përmbushen përpara se të njihen të ardhurat.

a) *Të ardhura dhe shpenzime nga interesat dhe të ngjashme*

Të ardhurat nga interesi përfshijnë kuponat e fituar nga investimet me të ardhura të pandryshueshme, çdo zbritje të maturuar dhe primin nga bonot e thesarit me kupon zero të njohura duke u përdorur në fitim ose humbje metodën efektive të normës së interesit dhe të ardhura interesi nga kredi dhe paradhënie. Për të gjithë instrumentet financiare të matur me kosto të amortizuar dhe instrumentet financiare që mbartin interesin, të klasifikuar si investime financiare të vlefshme për shitje, të ardhurat nga interesi ose shpenzimet regjistrohen me normën efektive të interesit, e cila është norma që skanton vlerën aktuale të pagesave ose arkëtimeve monetare të ardhshme përgjatë jetës së instrumentit financiar, ose një periudhe më të shkurtër, sipas rastit, me vlerën e mbetur neto të aktivitetit ose detyrimit financiar.

Përlllogaritja merr parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar (për shembull, opsionet e parapagimit) dhe përfshin çdo tarifë ose kosto shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt instrumentit dhe janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit, por përjashton humbjet e kredisë në të ardhmen. Vlera kontabël e aktivitetit ose detyrimit financiar rregullohet nëse Banka rishikon vlerësimet e saj të pagesave ose të arkëtimeve. Vlera kontabël e rregulluar llogaritet duke u bazuar në normën efektive fillestare të interesit dhe ndryshimi në vlerën kontabël regjistrohet si e ardhur ose shpenzim nga interesi. Kur vlera e regjistruar e një aktivi financiar ose një grupi aktivesh të ngjashme financiare është zvogëluar si pasojë e një humbje nga zhvlerësimi, të ardhurat nga interesi vazhdojnë të njihen duke përdorur normën efektive të interesit fillestar të aplikuar në vlerën e re kontabël.

'Kostoja e amortizuar' e një aktivi financiar ose detyrimi financiar është shuma në të cilën aktivi financiar ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare minus ripagimet kryesore, plus ose minus amortizimin kumulativ duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo ndryshimi midis asaj fillestare shuma dhe shuma e maturitetit dhe, për aktivet financiare, të rregulluara për çdo lejim të pritshëm të humbjes së kredisë (ose lejimin e zhvlerësimit para 1 Janarit 2018). "Vlera kontabël neto e një aktivi financiar" është kostoja e amortizuar e një aktivi financiar para se të rregullohet çdo zhvlerësim për humbjet e pritura të kredisë.

b) *Të ardhura nga tarifa dhe komisione*

Në përputhje me SNRF 15, të ardhurat nga kontratat me klientët njihen kur Banka ka përmbushur detyrimet e saj të performancës duke transferuar shërbimet e premtuara tek klienti. Të ardhurat njihen me një vlerë që reflekton vlerën kontabël që pritet të merret në këmbim.

Banka fiton të ardhura nga tarifa dhe komisione nga një gamë e larmishme shërbimesh që u ofron klientëve të saj. Të ardhurat nga tarifat mund të ndahen në dy kategoritë e mëposhtme:

i. *Të ardhura nga tarifat për shërbime që ofrohen përgjatë një periudhe kohe të caktuar*

Tarifat e fituara për ofrimin e shërbimeve përgjatë një periudhë kohe maturohen përgjatë asaj periudhe. Këto tarifa përfshijnë tarifa komisioni për mirëmbajtjen e llogarive, tarifa të mirëmbajtjes së kartave dhe shërbimit E-banking. Tarifat për angazhimin e huasë, për kredi që ka të ngjarë të tërhiqen dhe tarifa të tjera të lidhura me kredinë të cilat shtyhen (së bashku me ndonjë kosto shtesë) dhe njihen si një rregullim i normës efektive të interesit për kredinë.

ii. *Të ardhura nga tarifat për shërbime transaksioni që njihen në një afat kohor të caktuar*

Këto tarifa dhe komisione përfshijnë tarifat e urdhër-pagesave dhe urdhër-transfertave të klientëve, dhe shërbimet e tjera bankare të ofruara. Këto tarifa ose pjesët përbërëse të tarifave që lidhen me një performancë të caktuar njihen pas kryerjes së shërbimit.

- Tarifat e huadhënies

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.2 Njohja e të ardhurave (vazhdim)

Tarifat e përfshira këtu përfshijnë ndër të tjera tarifatat për shërbimin e një kredie, letër kredie ose garancie bankare.

Të ardhurat dhe shpenzimet e tarifave dhe komisioneve të tjera lindin në shërbimet financiare që operohen nga Banka gjatë aktivitetit të saj dhe njihen kur shërbimi përkatës realizohet ose merret.

6.3 Instrumentet financiare -njohja fillestare dhe matja e mëpasshme

a) Data e njohjes

Aktivitetet dhe detyrimet financiare, me përjashtim të huave dhe paradhënive për klientët dhe tepricat që i detyrohen klientëve, fillimisht njihen në datën e tregtimit, d.m.th., datën në të cilën Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin tregtime të rregullta, d.m.th., blerje ose shitje të aktiveve financiare që kërkojnë shpërndarjen e aktiveve brenda afatit kohor të vendosur përgjithësisht me rregullore ose konventë në tregun vendas. Huatë dhe paradhëniet ndaj klientëve njihen kur fondet transferohen në llogaritë e klientëve. Banka njih tepricat ndaj klientëve kur fondet transferohen në Bankë.

b) Matja fillestare e instrumenteve financiare

Klasifikimi i instrumenteve financiare në njohjen fillestare varet nga kushtet e tyre kontraktuale dhe modeli i biznesit për menaxhimin e instrumenteve siç përshkruhet në Shënimin 6.2. Instrumentet financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë, me përjashtim të rasteve kur aktivitetet dhe detyrimet financiare janë regjistruar në Vlerën e Drejtë nëpërmjet Pasqyrës së Fitimit dhe Humbjes (VDPFH), kostot e transaksionit i shtohen, ose zbriten nga kjo shumë. Llogaritë e arkëtueshme tregtare maten me çmimin e transaksionit. Kur vlera e drejtë e instrumenteve financiare në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, bankat kontabilizon fitimin ose humbjen e Ditës 1, siç përshkruhet më poshtë.

c) Dita 1 fitimi ose humbja

Kur vlera e drejtë e instrumentit ndryshon nga vlera e drejtë në origjinë dhe vlera e drejtë bazohet në një teknikë vlerësimi duke përdorur vetëm hyrjet (inputet) e krahasuara në transaksionet e tregut, Banka njih ndryshimin midis çmimit të transaksionit dhe vlerës së drejtë në të ardhurat neto nga tregtimi. Në këto raste kur vlera e drejtë bazohet në modele për të cilat disa nga inputet nuk janë të krahasueshme, diferenca midis çmimit të transaksionit dhe vlerës së drejtë shtyhet dhe ajo njihet vetëm në fitim ose humbje kur hyrjet (inputet) bëhen të krahasueshme, ose kur instrumenti është çregjistruar.

d) Kategoritë e matjes së aktiveve dhe detyrimeve financiare

Banka i klasifikon të gjitha aktivitetet e saj financiare bazuar në modelin e biznesit për administrimin e aktiveve dhe kushteve kontraktuale të aktivitetit, të matura ose me:

- Koston e amortizuar
- Vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ)

Detyrimet financiare, përveç angazhimeve të kredisë dhe garancive financiare, maten me koston e amortizuar ose në VDPFH kur ato mbahen për tregtim ose aplikohet përcaktimi i vlerës së drejtë. Shihni politikat e kontabilitetit në Shënimin 6.3.

e) Kompensimi i instrumenteve financiare.

Aktivitetet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto e raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar kur ekziston një e drejtë e zbatueshme me ligj për të kompensuar shumat e njohura dhe ka një qëllim që të shlyhen në bazë neto, ose të realizojnë aktivin dhe të shlyejnë detyrimin njëkohësisht.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.3 Instrumentet financiare -njohja fillestare dhe matja e mëpasshme(vazhdimi)

f) Çregjistrimi

Aktivitetet financiare çregjistrohen kur të drejtat kontraktuale për të marrë flukset monetare nga këto aktive kanë pushuar së ekzistuari ose aktivitetet janë transferuar dhe në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktiveve janë transferuar gjithashtu (që do të thotë, nëse në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet nuk janë transferuar, Banka teston kontrollin për tu siguruar që përfshirja e vazhdueshme në bazë të çdo pushteti të mbajtur të kontrollit nuk parandalon çregjistrimin). Detyrimet financiare çregjistrohen kur ato janë shlyer ose në rastin e kundërt shuar, d.m.th. kur detyrimi i specifikuar në kontratë, shkarkohet, anulohet ose skadon.

g) Fshirjet

Banka i fshin aktivitetet financiare në tërësinë e tyre ose një pjesë të tyre kur ka ezauruar të gjitha përpjekjet praktike të rimëkëmbjes dhe nuk ka ndonjë pritshmëri të arsyeshme për rimëkëmbje. Kriteret që tregojnë se nuk ka pritshmëri të arsyeshme të rimëkëmbjes përfshijnë periudhën e dështimit, cilësinë e kolateralit dhe fazat e ndryshme të procedurave të përbarimit. Banka mund të fshijë aktivitetet financiare që janë ende subjekt i aktiviteteve përbarimore, por kjo nuk ndikon në të drejtat e saj në procedurat e përbarimit. Banka ende kërkon të rikuperojë të gjitha shumat plotësisht që i takojnë me ligj. Fshirja zvogëlon vlerën kontabël bruto të një aktivi financiar dhe zbritjen për zhvlerësimin. Çdo rikuperim i mëvonshëm i kreditohet shpenzimit të humbjes së kredisë.

6.4 Përcaktimi i vlerës së drejtë

Për të treguar se si janë nxjerrë vlerat e drejta, instrumentet financiare klasifikohen bazuar në një hierarki të teknikave të vlerësimit, siç përmbledhen më poshtë, në:

- **Instrumente financiare të Nivelit 1**—Ato instrumente ku hyrjet (Inputet) e përdorura në vlerësim janë çmime të kuotuar të parregulluara nga tregjet aktive për aktive ose detyrime identike në të cilat Banka ka qasje në datën e matjes. Banka i konsideron tregjet si aktive vetëm nëse ka veprimtari të mjaftueshme tregtare në lidhje me vëllimin dhe likuiditetin e aktiveve ose detyrimeve identike dhe kur ka kuota çmimesh detyruese dhe të periudhës së ushtruar, të disponueshme në datën e bilancit. Një instrument financiar vlerësohet i kuotuar në një treg aktiv nëse çmimet e kuotuar janë të disponueshme me lehtësi dhe në mënyrë të rregullt nga një agjenci këmbimi valutë, tregtar, ndërmjetës, grup i industrisë, agjenci shërbimi çmimesh ose agjenci rregullatore, dhe këto çmime përfaqësojnë transaksione të tregut aktual dhe që ndodhin rregullisht mbi bazën e vlerës së tregut. Nëse kriteret e mësipërme nuk përmbushen, tregu vlerësohet si joaktiv. Treguesit e një tregu joaktiv janë kur ka një marzh të gjerë të çmimit të kërkuar dhe ofruar ose një rritje të konsiderueshme të marzhit midis çmimit të kërkuar dhe ofruar ose ka pak transaksione të fundit, një rënie të ndjeshme në vëllimin mesatar të tregtimit ditor të të gjitha aksioneve nën shqyrtim në vend gjatë 5 viteve të fundit, etj.
- **Instrumente financiare të Nivelit 2** - Ato instrumente ku hyrjet (inputet) që përdoren për vlerësim dhe janë të konsiderueshme, rrjedhin nga të dhëna të tregut të vëzhguara direkt ose indirekt të disponueshme përgjatë të gjithë periudhës së jetës së këtij instrumenti. Të dhëna të tilla përfshijnë çmime të kuotuar për aktive ose detyrime të ngjashme në tregjet aktive, çmime të kuotuar për instrumente identike në tregjet joaktive dhe të dhëna të mbikëqyrura përveç çmimeve të kuotuar siç janë normat e interesit dhe kurbat e normës së interesit, paqëndrueshmëria e nënkuptuar dhe marzhi i kredisë. Për më tepër, rregullimet mund të kërkojnë për gjendjen ose vendndodhjen e aktivitetit ose masën në të cilën lidhet me zërat që janë të krahasueshëm me instrumentin e vlerësuar. Sidoqoftë, nëse rregullime të tilla bazohen në inpute të pakontrollueshme të cilat janë domethënëse për tërë matjen, Banka do t'i klasifikojë instrumentet si Nivelit 3.
- **Instrumente financiare të Nivelit 3** – Ato instrumente që përmbajnë një ose më shumë të dhëna të pambikëqyrura që janë domethënëse për matjen në tërësi.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.4 Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Për të gjithë instrumentet e tjerë financiarë që nuk janë listuar në një treg aktiv, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur teknika të përshtatshme vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë teknika të vlerës aktuale neto, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime të mbikëqyrura të tregut të dhe modele të tjera të vlerësimit. Teknika vlerësimi, siç janë modelet skontuara të fluksit monetar dhe modelet e bazuara në transaksionet e kryera në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën ose vlera kontabël neto e të dhënave financiare të investitorëve, përdoren për të matur vlerën e drejtë të instrumenteve të caktuar financiarë për të cilët informacioni mbi çmimet e tregut të jashtëm nuk është i disponueshëm. Banka vlerëson vlerën kontabël neto në secilën periudhë raportimi mbi bazën e instrumentit me instrument dhe riklasifikon instrumentet kur është e nevojshme, bazuar në faktet në fund të periudhës së raportimit.

Banka vlerëson vlerën kontabël neto në secilën periudhë raportimi mbi bazën e instrumentit me instrument dhe riklasifikon instrumentet kur është e nevojshme, bazuar në faktet në fund të periudhës së raportimit.

6.5 Aktivitet dhe detyrimet financiare

i. Matja dhe klasifikimi

Instrumentet financiare klasifikohen sipas rregullave të SNRF 9 bazuar në:

- Modelin e biznesit të Bankës për administrimin e aktivitet financiar dhe
- Karakteristikat kontraktuale të fluksit të mjeteve monetare (referuar si "Testi VPPI").

Bazuar në kriteret e mësipërme, Banka klasifikon instrumentet financiare në një nga tre kategoritë e mëposhtme: (a) me koston e amortizuar (KA) (b) në VDATGJ dhe (c) në VDPFH.

Një aktiv financiar (d.m.th. Depozita dhe llogari me bankat, Kreditë dhe paradhëniet e klientëve dhe investimeve të tjera financiare) matet me koston e amortizuar nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- ai është mbajtur në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e aktiveve për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale; dhe
- kushtet kontraktuale të tij krijojnë data të caktuara për flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën kryesore të papaguar (VPPI).

Një aktiv financiar matet në VDATGJ vetëm nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- ai është mbajtur në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është si mbajtja e aktiveve për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe shitjen e aktiveve financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të tij krijojnë data të caktuara për flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën kryesore të papaguar.

Të gjitha aktivitetet financiare që nuk klasifikohen si të matura me koston e amortizuar ose VDATGJ siç përshkruhet më lart, maten në VDPFH. Për më tepër, në njohjen fillestare, Banka mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar që plotëson kërkesat e tjera që duhet të maten me koston e amortizuar ose në VDATGJ si në VDPFH nëse kjo e eliminon ose zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje kontabël që do të lindte ndryshe. Banka nuk ka instrumente VDPFH deri në datën e raportimit.

Sipas SNRF 9, derivativët e përfshira në kontrata ku baza e kontratës është një aktiv financiar në fushën e SNRF 9 nuk qëndrojnë të ndarë. Përkundrazi, instrumenti financiar hibrid vlerësohet si një i tërë për klasifikim.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

i Matja dhe klasifikimi (vazhdim)

Banka ka finalizuar modelin e saj të biznesit, si dhe testimin VPPI dhe ka arritur në përfundimin si më poshtë:

✓ Obligacione dhe portofoli i bonove të thesarit

Për produktet e thesarit të Bankës (obligacionet dhe bonot e thesarit), modelet e identifikuar të biznesit janë "**Mbajtje për mbledhje**" dhe "**Mbajtje për mbledhje dhe shitje**" që kërkojnë matjen me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ) nëse edhe kushtet e Testit VPPI janë përmbushur.

Sipas SNRF 9 (4.1.2A), një aktiv financiar do të matet me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- aktivi financiar mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit arrihet si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale, ashtu edhe nga shitja e aktiveve financiare dhe
- kushtet kontraktuale të aktivit financiar lindin në data të specifikuar të flukseve monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Aktivitetet financiare VDATGJ janë matur më pas në vlerën e drejtë me fitimet dhe humbjet që vijnë si rezultat i ndryshimit në vlerën e drejtë të njohur në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ). Të ardhurat nga interesi dhe fitimet dhe humbjet nga këmbimi valutator njihen në fitim ose humbje në të njëjtën mënyrë si për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar. Llogaritja e HPK për aktivin financiar shpjegohet në shënimin 6.5 ii). Mbi çregjistrimin, fitimet ose humbjet kumulative të njohura më parë në ATGJ janë rriklasifikuar nga ATGJ në fitim ose humbje.

Tirana Bank nuk mban portofol të letrave me vlerë për qëllime tregtimi, me qëllimin e blerjes/shitjes në mënyrë aktive në varësi të vlerës së drejtë të aktiveve.

✓ Huatë dhe paradhëniet për klientët

Për huatë dhe paradhëniet e Bankës ndaj portofolit të klientëve, modeli i biznesit i identifikuar është modeli i biznesit "Mbajtje për mbledhje" dhe për këtë arsye, huatë e klasifikuara në këtë model biznesi do të maten me koston të amortizuar nëse plotësohen edhe kushtet e testit VPPI. Çdo hua që do të dështojë në testin VPPI do të matet me vlerën e drejtë përmes fitim humbjes.

Sipas SNRF 9 (4.1.2), një aktiv financiar matet me koston e amortizuar nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- aktivi financiar mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukset monetare kontraktuale dhe
- kushtet kontraktuale të aktivit financiar lindin në data të specifikuar të flukseve monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar.

Modeli i biznesit i Bankës është të krijojë kredi dhe të mbledhë flukset e tyre monetare kontraktuale. Çdo shitje e aktiveve financiare brenda këtij modeli biznesi kryhet për shkak të përkeqësimit të kreditimit të huasë dhe me qëllim zvogëlimin e kredive me problem (NPL, NPE) dhe në asnjë rast nuk pasqyrojnë qëllimin fillestar të veprimtarisë së huadhënies.

Vlerësimet nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit

Për qëllime të këtij vlerësimi, "principalit" përkufizohet si vlera e drejtë e aktivit financiar në njohjen fillestare. 'Interesi' përcaktohet si vlera kontabël neto për vlerën në kohë të parasë, për rrezikun e kredisë të shoqëruar me shumën e principalit të mbetur papaguar në një periudhë të caktuar kohe dhe për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të huazimit (p.sh. rreziku i likuiditetit dhe kostot administrative), si dhe një marzh fitimi.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

i Matja dhe klasifikimi (vazhdim)

✓ Huatë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

Në mënyrë që të japë vlerësimin nëse flukset monetare kontraktuale janë pagesa vetëm të principalit dhe interesit, Banka merr në konsideratë kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një afat kontraktual që mund të ndryshojë kohëzgjatjen ose shumën e flukseve monetare kontraktuale të tillë që të mos mund të plotësojë këtë kusht.

Në bërjen e vlerësimit, Banka konsideron:

- ngjarje të mundshme që mund të ndryshojnë shumën dhe kohëzgjatjen e fluksit të parave;
- karakteristikat e levave;
- afatet zgjatjes dhe parapagimit;
- kushte që kufizojnë pretendimin e Bankës për flukse monetare nga aktive të specifikuar - p.sh. rregullimet e aktiveve pa rekurs; dhe
- tipare që modifikojnë vlerën kontabël neto për vlerën në kohë të parasë - p.sh. rivendosja periodike e normave të interesit.

Normat e interesit në huatë me pakicë të krijuara nga Banka bazohen në Normat e Brendshme që përcaktohen nën diskrecionin e Bankës. Në këto raste, Banka vlerëson nëse seti SFR është në përputhje me normat e tregut dhe i siguron Bankës kthime të mjaftueshme për të mbuluar:

- vlerën në kohë të parasë,
- rrezikun e kredisë të lidhur me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe kohe të caktuar, dhe
- rreziqe dhe kosto të tjera bazë të huazimit, si dhe një marzh fitimi.

Të gjitha kreditë konsumatore të Bankave përmbajnë karakteristika të parapagimit. Një veçori e parapagimit është në përputhje me kriterin VPPI nëse shuma e parapagimit përfaqëson në mënyrë të konsiderueshme shumat e papaguara të principalit dhe të interesit mbi shumën kryesore të papambetur, që mund të përfshijë kompensim të arsyeshëm për ndërprerjen e parakohshme të kontratës.

ii Zhvlerësimi

Banka ka regjistruar provizionin për humbjet e pritshme të kredisë për të gjitha kreditë dhe aktivet e tjera financiare që nuk mbahen në VDFH, së bashku me angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare. Kjo kërkon vlerësim mbi ndryshimet në faktorët ekonomikë që ndikojnë në HPK, të cilat përcaktohen në bazë të ponderuar sipas probabilitetit.

Përveç aktiveve financiare të matura me kosto të amortizuar, modeli i ri i zhvlerësimit ishte aplikuar edhe për instrumentet financiare të mëposhtme që nuk maten me VDFH:

- aktivet financiare që janë instrumente borxhi; dhe
- Angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare të lëshuara (më parë, zhvlerësimi mtej sipas SNK 37 Provizionet, Detyrimet Kontigjente dhe Aktivet Kontigjente).

SNRF 9 kërkon të njihet një humbje e zbritshme në një shumë të barabartë me HPK-të 12-mujore ose HPK-të e përjetshme në varësi të vlerësimit të rrezikut të dështimit. HPK-të e përjetshme janë HPK-të që rezultojnë nga të gjitha rastet e mundshme të dështimit gjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar, ndërsa HPK-të 12-mujore janë pjesë e HPK-ve që rezultojnë nga rastet e dështimit që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

ii Zhvlerësimi (vazhdim)

Banka njej humbjet e zbritshme në një shumë të barabartë me HPK-të e përjetshme, përveçse në rastet e mëposhtme, për të cilat shuma e njohur do të jetë HPK 12-mujore:

- letrat me vlerë investuese të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët kreditor në datën e raportimit. Banka e konsideron një letër borxhi si një rrezik i ulët kredie kur vlerësimi i rrezikut të saj kreditor është ekuivalent me përkufizimin e kuptimit global të "klasës së investimit"; dhe
- huatë dhe letrat me vlerë investuese të borxhit për të cilat rreziku kreditor nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, dhe kështu që, ato klasifikohen në Fazën 1.

Kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9 janë komplekse dhe kërkojnë gjykime, vlerësime dhe supozime të drejtimit, veçanërisht në fushat e mëposhtme, të cilat diskutohen më në detaje më poshtë:

- Llogaritja e input-eve kryesore në HPK si Probabiliteti i Dështimit (PD), Humbja në rast Dështimi (HD) dhe Ekspozimi në rast Dështimi (ED).
- vlerësimi nëse rreziku kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare; dhe
- përfshirja e informacionit të ardhshëm në matjen e HPK-ve.

HPK-të janë një vlerësim i ponderuar probabiliteti i humbjeve të kredisë dhe do të maten si më poshtë:

- aktive financiare që nuk janë kredituar-zhvlerësuar në datën e raportimit: vlera aktuale e të gjitha mungesave të parave - d.m.th. diferenca midis fluksit të mjeteve monetare që i detyrohen njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe flukset e mjeteve monetare që Banka pret të marrë;
- aktivet financiare që janë zhvlerësuar nga kreditë në datën e raportimit: diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të fluksit monetare të ardhshme të vlerësuar;
- angazhimet e huasë të patërhequr: vlera aktuale e diferencës midis flukseve të mjeteve monetare kontraktuale që i detyrohen Bankës nëse angazhimi dhe flukset monetare që Banka pret të marrë tërhiqen; dhe
- kontratat e garancisë financiare: vlera aktuale e pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin minus shumat që Banka pret të rikuperojë.

• Të dhënat (Input-e) në matjen e HPK-ve

Të dhënat (inputet) kryesore në matjen e HPK-ve kanë të ngjarë të jenë struktura afatgjata të variablave në vijim: Probabiliteti i Dështimit (PD), Humbja në rast Dështimi (HD) dhe Ekspozimi në rast Dështimi (ED). Këto parametra rrjedhin nga modelet statistikore të zhvilluara nga brenda dhe të dhëna të tjera historike. Ato janë të përshtatura për të pasqyruar informacionin e ardhshëm siç përshkruhet më poshtë.

Nivelet e rrezikut kreditor do të jenë një kontribut primar në përcaktimin e strukturës afatgjatë të Probabilitetit të Dështimit për ekspozimet. Banka do të përdorë modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të gjeneruar vlerësime të Probabilitetit të Dështimit së mbetur të ekspozimeve dhe se si këto pritet të ndryshojnë si pasojë e kalimit të kohës.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

ii Zhvlerësimi (vazhdim)

• Të dhënat (Input-e) në matjen e HPK-ve (vazhdim)

Kjo analizë do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve midis ndryshimeve në normat e Dështimit dhe ndryshimeve në faktorët kryesorë makroekonomikë. Për shumicën e ekspozimeve, treguesit kryesorë makroekonomikë ka të ngjarë të përfshijnë rritjen e PBB-së, normat e interesit dhe papunësinë. Qasja e Bankës për përfshirjen e informacioneve të ardhshme në këtë vlerësim është diskutuar më poshtë.

- Humbje nga pagesat në vonesë (HPV) është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka mospagim nga huamarrësi. Banka vlerëson parametrat e Humbjes së Ardhur nga Mospagimi bazuar në historinë e niveleve të rikuperimit të kërkesave ndaj palëve të paracaktuara. Modelet e Humbjes së Ardhur nga Mospagimi marrin në konsideratë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e kërkesës dhe kostot e rikuperimit të çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e aktivit financiar.
- Ekspozimi në rast Dështimi (ED) përfaqëson ekspozimin e pritshëm në rast të mospagesave. Ekspozimi në rast Dështimi i një aktivi financiar do të jetë vlera kontabël bruto në mospagim. Për angazhimet e huadhënies dhe garancitë financiare, Ekspozimi në rast Dështimi do të marrë parasysh shumën e tërhequr, si dhe shumat potenciale të ardhshme që mund të nxirren ose paguhen sipas kontratës, të cilat do të vlerësohen bazuar në vërtetimet historike dhe parashikimet e ardhshme.

Banka mat HPK-të duke marrë parasysh rrezikun e Dështimit për periudhën maksimale kontraktuale (përfshirë opsionet e zgjatjes së kredisë së huamarrësit) mbi të cilat është e ekspozuar ndaj rrezikut kreditor. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë një pagesë paradhënie ose ndërpresë një angazhim ose garanci kredie.

Për overdraftet konsumatore dhe lehtësirat e kartës së kreditit dhe disa struktura rrotulluese të korporatave që përfshijnë si një hua dhe një përbërës të angazhimit të patërhequr, Banka mund të matë HPK-të për një periudhë më të gjatë se periudha maksimale kontraktuale, nëse aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar ripagimin dhe anulimin e angazhimit të patërhequr nuk kufizon ekspozimin e Bankës ndaj humbjeve të kredisë në periudhën e njoftimit kontraktual. Këto lehtësira nuk kanë një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit dhe menaxhohen në baza kolektive. Banka mund t'i anulojë ato me efekt të menjëhershëm, por kjo e drejtë kontraktuale nuk zbatohet në menaxhimin normal të përditshëm, por vetëm kur Banka vihet në dijeni për një rritje të rrezikut kreditor.

Megjithatë, kjo periudhë do të vlerësohet duke marrë parasysh veprimet e menaxhimit të riskut kreditor që Banka pret të ndërmarrë dhe që shërbejnë për të zbutur HPK-të. Këto përfshijnë një ulje të limiteve dhe anulimin e lehtësirave që Banka ofron.

Kur modelimi i një parametri kryhet në bazë kolektive, instrumentet financiare do të grupohen në bazë të karakteristikave të rrezikut të përbashkët që përfshijnë:

- llojin e instrumentit/klientit; dhe
- klasifikimin i rrezikut kreditor.

Grupimet do t'i nënshtrohen rishikimit të rregullt për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të caktuar të mbeten në mënyrë të përshtatshme homogjene.

Për investimet në letrat me vlerë të borxhit, në lidhje me të cilat Banka ka të dhëna historike të kufizuara, informacionet e jashtme referuese të publikuara nga agjencitë e njohura të vlerësimit të jashtëm të kredive si Moody's do të përdoren për të plotësuar të dhënat në dispozicion brenda vendit.

Përkufizimi i dështimit

Sipas SNRF 9, Banka e konsideron një aktiv financiar si të papaguar kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa të paguajë plotësisht detyrimet e tij të kredisë ndaj Bankës, pa ndërhyrjen nga ana e Bankës me veprime të tilla si realizimi i sigurisë (nëse ka mbajtje të tilla); ose
- huamarrësi ka më shumë se 90 ditë pa i paguar një detyrim material kredie Bankës.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

ii Zhvlerësimi (vazhdim)

Nivelet e rrezikut të kredisë (vazhdim)

Përkufizimi i dështimit (vazhdim)

Ky përkufizim është kryesisht në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime rregullatore për kreditë e klasifikuara si nën standard, të dyshimta ose të humbura.

Identifikimi i karakteristikave të mëposhtme rezulton si mospagim.

- a) Ditët e kaluara të pagesës. Ekspozimet më shumë se 90 ditë me vonesë në datën e raportimit (duke përdorur efektin e tërheqjes prej 20% - në nivelin e debitorit).
- b) Vështirësia për të paguar
- c) Aktivi i zhvlerësuar i kredisë siç përcaktohet në kërkesat e SNRF 9
- d) Ekspozime jo performuese të modifikuara
- e) Ekspozime performuese të modifikuara gjatë periudhës së provës (24 muaj pas periudhës së kurimit) për të cilat masat e modifikuara janë zgjatur ose kanë më shumë se 90 ditë vonese.

Inputet e përdorura për të vlerësuar në se një instrument financiar kategorizohet në mospagim, si dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të pasqyruar ndryshimet në rrethana.

Nivelet e rrezikut të kredisë

Banka shpërndan çdo ekspozim të biznesit me një shkallë rreziku të kredisë bazuar në kërkesat e përcaktuara nga rregullorja e Administrimit të Riskut të Kredisë, duke përdorur faktorë cilësor dhe sasior që janë tregues të rrezikut të dështimit. Përveç klasave të rrezikut të paraqitura për qëllime rregullatore, Banka identifikon dhe monitoron veçmas kreditë standarde të paguara me vonesë nga kreditë standarde jo të paguara me vonesë.

Çdo ekspozim biznesi është shpërndarë në një shkallë të rrezikut të kredisë në njohjen fillestare bazuar në informacionin e disponueshëm në lidhje me huamarrësit. Ekspozimet i nënshtrohen një monitorimi të vazhdueshëm, i cili mund të rezultojë në një ekspozim të zhvendosur në një shkallë të ndryshme të rrezikut të kredisë.

• **Përcaktimi nëse rreziku kreditor është rritur ndjeshëm**

Sipas SNRF 9, kur përcaktohet nëse rreziku kreditor (për shembull rreziku i dështimit) të një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Banka do të marrë parasysh informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që janë relevante dhe të disponueshme, pa kosto dhe përpjekje të panevojshme, duke përfshirë informacionin cilësor dhe sasior dhe analizën bazuar në përvojën historike të Bankës, vlerësimin e ekspertëve të kredive dhe informacionin e ardhshëm.

Banka merr në konsideratë si kriteret sasiorë ashtu edhe cilësorë në mënyrë që të vlerësojë nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme e rrezikut kreditor.

Elementi sasior llogaritet bazuar në ndryshimin e probabilitetit të dështimit për të gjithë jetën duke krahasuar:

- Probabilitetin e dështimit në datën e raportimit; me
- Probabilitetin e dështimit që u vlerësua bazuar në fakte dhe rrethana në kohën e njohjes fillestare të ekspozimit

Banka përcakton kriteret për rritjen sasiorë relative të probabilitetit të dështimit që janë tregues i një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë.

Banka ka vendosur tre lloje treguesish: a) primar, b) sekondar dhe c) ndalesa për të demonstruar prioritetin e treguesve të përdorur për të vlerësuar nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë. Pavarësisht prioritetit të tyre, të gjithë kriteret kanë të njëjtën peshë në procesin e vlerësimit për rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

ii Zhvlerësimi (vazhdim)

• Përcaktimi nëse rreziku kreditor është rritur ndjeshëm (vazhdim)

Treguesit primarë ose sekondarë mund të ndryshojnë për secilin portofol dhe përfshijnë, por pa u kufizuar në ndryshimet relative në jetëgjatësinë e probabilitetit të dështimit ndryshimet e vlerësimit të brendshëm/të jashtëm në nivele, ditë maksimale të vonuara përgjatë 6 muajve të fundit, aktivitetet e modifikuara, ndërsa treguesi i ndaluar është i pranishëm në kushtet e mëposhtme:

- Instrumente që kanë kaluar më shumë se 30 ditë

Të gjitha kreditë që tregojnë rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë klasifikohen në fazën 2.

Banka monitoron efektivitetin e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë me rishikime të rregullta për të konfirmuar se:

- kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme në riskun kreditor para se një ekspozim të jetë në mospagim;
- koha mesatare midis identifikimit të një rritjeje të konsiderueshme të riskut kreditor dhe dështimit duket e arsyeshme; dhe
- ekspozimet në përgjithësi nuk transferohen drejtpërdrejt nga matjet e HPK-ve 12-mujore të kredia e zhvlerësuar

Aktivitetet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një kredie mund të modifikohen për një numër arsyesh, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut, mbajtjen e klientit dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me një përkeqësim të kredisë aktuale ose të mundshme të klientit. Një kredi ekzistuese, kushtet e të cilës janë modifikuar mund të çregjistrohen dhe kredia e ringociuar të njihet si një kredi e re me vlerën e drejtë.

Sipas SNRF 9, kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, Banka shqyrton nëse rreziku i kredisë së aktivitetit është rritur ndjeshëm duke analizuar faktorët sasiore dhe cilësor që ndikojnë në rrezikun e dështimit.

Banka ri-negocion huatë për klientët në vështirësi financiare (të referuara si “aktivitete modifikuese”) për të rritur mundësitë e grumbullimit dhe për të minimizuar rrezikun e dështimit. Sipas politikës së modifikimeve të Bankës, modifikimi i huasë jepet në baza selektive nëse debitori momentalisht është në mospagim të borxhit të tij ose nëse ekziston një rrezik i lartë i dështimit, ka dëshmi se debitori ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të paguar sipas kushteve të kontratës fillestare dhe debitori pritet të jetë në gjendje të përmbushë kushtet e rishikuara.

Kushtet e rishikuara zakonisht përfshijnë zgjatjen e maturitetit, ndryshimin e kohës së pagesave të interesit dhe ndryshimin e kushteve të marrëveshjeve të huasë. Të dyja kreditë e tregtueshme dhe të biznesit janë subjekt i politikës së modifikimit.

Në përgjithësi, modifikimi është një tregues cilësor i vonësës dhe zhvlerësimit të kredisë dhe pritshmëritë ndaj modifikimeve janë të rëndësishme për të vlerësuar nëse ka një rritje të konsiderueshme të kredisë. Pas modifikimit, një klient duhet të tregojë sjellje të mirë të pagesave të vazhdueshme gjatë njëzetekatër muajve përpara se ekspozimi të matet në një shumë të barabartë me HPK-të 12-mujore.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.5 Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

ii Zhvlerësimi (vazhdim)

- **Përcaktimi nëse rreziku kreditor është rritur ndjeshëm (vazhdim)**

Informacionet e ardhshme

Sipas SNRF 9, Banka do të inkorporojë informacione të ardhshme në të dyja vlerësimet e saj nëse rreziku kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matjen e HPK-ve. Banka do të formulojë një skenar bazë për drejtimin e ardhshëm të variablave përkatës ekonomikë dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit dhe shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces përfshin zhvillimin e dy ose më shumë skenarëve ekonomikë shtesë dhe duke marrë parasysh probabilitetin relativ të secilit rezultat. Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku Banka operon, organizata ndërkombëtare, siç janë Komisioni Evropian dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar, dhe sektori privat dhe parashikuesit akademikë të zgjedhur.

Rasti bazë paraqet një rezultat më të mundshëm dhe do të përafrohet me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, siç është planifikimi strategjik dhe buxhetimi. Skenarët e tjerë paraqesin rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Banka gjithashtu do të kryejë në mënyrë periodike testimin e stresit të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj për këto skenarë të tjerë përfaqësues.

Banka ka identifikuar dhe dokumentuar nxitësit kryesorë të rrezikut kreditor dhe humbjeve të kredisë për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe, duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet midis variablave makro-ekonomikë dhe rrezikut të kredisë dhe humbjeve të kredisë. Këta drejtues kryesorë përfshijnë Indeksin e Çmimeve të Konsumit ("IÇK"), shkallën e papunësisë dhe parashikimet e indeksit të Produkteve të Brendshme Bruto ("PBB"). Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe niveleve të dështimit dhe humbjeve në portofole të ndryshme të aktiveve financiare janë zhvilluar bazuar në analizën e të dhënave historike gjatë 5 viteve të fundit.

6.6 Aktive të riposeduara

Në rrethana të caktuara, kolaterali rivlerësohet pas konfiskimit të huave që janë në mospagim. Politika e Bankës është të përcaktojë nëse një aktiv i rikuperuar mund të përdoret më së miri për operacionet e saj brendshme apo duhet të shitet. Aktivët e përcaktuar si të dobishme për operacionet e brendshme të Bankës transferohen në kategorinë e tyre përkatëse të aktiveve me vlerën më të ulët të tyre të rivlerësimit ose me vlerën kontabël të aktivit origjinal të siguruar. Aktivet për të cilat shitja është përcaktuar si opsion më i mirë transferohen si inventarë ("aktive të rivlerësuara") derisa të përmbushen kriteret e njohjes për ta klasifikuar këto aktiv si "të mbajtur për shitje", nga ku ato maten me vlerën e tyre të drejtë (nëse janë aktive financiare) dhe me vlerën e drejtë minus koston e shitjes për tu shitur si aktive jo-financiare në datën e rivlerësimit, në përputhje me politikën e Bankës. Si inventarët, këto aktive maten me koston më të ulët ose vlerën neto të realizueshme (SNK 2.9). Për të përcaktuar nëse vlera neto e realizueshme e këtyre aktiveve ka pësuar rënie nën koston e tyre, Banka mbledh raporte të ndryshme vlerësimi nga disa vlerësues të pavarur dhe regjistron vlerësimet më të ulëta për secilën pronë përkatëse. Çdo rënie nën vlerën neto të realizueshme shfaqet si një shpenzim në periudhën në të cilën ndodh rënia. Çdo përmbyse shfaqet në pasqyrën e fitimit dhe humbjes në periudhën në të cilën ndodh përmbyesja.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.7 Mjetet monetare dhe ekuivalentët e saj

Mjetet monetare dhe ekuivalentët e saj përbëjnë bilancet e mjeteve monetare dhe depozitat e fondeve të investimit me një maturim origjinal prej tre muajsh ose më pak. Për qëllimin e Pasqyrës së Fluksit Monetar, mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre përbëhen nga mjete monetare në arkë, llogaritë rrjedhëse me Bankën Qendrore dhe shumat që i detyrohen bankat e tjera sipas kërkesës dhe me një maturim fillestar prej tre muajsh ose më pak nga data e blerjes që janë subjekt i një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka në administrimin e angazhimeve të saj afatshkurtra. Rezerva statutore pranë Bankës Qendrore nuk është e disponueshme për veprimet ditore të Bankës dhe nuk përfshihet si një përbërës i mjeteve monetare dhe ekuivalentëve të tyre për qëllimin e pasqyrës së flukseve monetare. Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre mbahen me koston e amortizuar. Detaje të mëtejshme se çfarë përmbajnë mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre mund të gjenden në Shënimin 33.

6.8 Marrëveshjet e riblerjes dhe marrëveshjet e anasjella të riblerjes

Letrat me vlerë të shitura nën marrëveshje për t'u riblerë në një datë të ardhshme të caktuar nuk çregjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar pasi Banka mban në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e aktivitetit.

Arkëtimet përkatëse të pranuar, përfshirë interesin e përllogaritur, njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si "detyrime ndaj bankave", duke pasqyruar thelbin ekonomik të kredisë bankare. Diferenca midis çmimit të shitjes dhe të riblerjes trajtohet si shpenzim interesi dhe maturohet përgjatë jetës së marrëveshjes duke përdorur metodën e normës efektive të interesit. Ndërkohë letrat me vlerë të blera përmes marrëveshjeve për rishitje në një datë të ardhshme të specifikuar, marrëveshjet e anasjella të riblerjes ('Marrëveshje të anasjella të riblerjes'), regjistrohen si detyrime ndaj bankave të tjera ose hua dhe paradhënie për klientë, sipas rastit. Pagesat përkatëse të kryera, duke përfshirë interesin e përllogaritur, njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrime ndaj bankave. Diferenca midis çmimit të blerjes dhe atij të rishitjes trajtohet si e ardhur nga interesi dhe maturohet përgjatë jetës së marrëveshjes duke përdorur metodën e normës efektive të interesit.

6.9 Qiraja

Banka vlerëson fillimet e kontratës nëse një kontratë është, ose përmban, një qira. Që do të thotë, nëse kontrata përmban të drejtën e kontrollit të përdorimit të një aktivi të identifikuar për një periudhë kohe në këmbim të përfitimeve.

i. Banka si Qiramarrës

Banka aplikon një qasje të vetme njohjeje dhe matjeje për të gjitha qiradhëniet, përveç qirave afatshkurtra dhe qirave të aktiveve me vlerë të ulët. Banka njih detyrimet e qirasë për të bërë pagesa qiraje dhe aktive me të drejtë përdorimi që përfaqësojnë të drejtën e përdorimit të aktiveve bazë.

Aktivitet me të drejtë përdorimi

Banka njih aktivet me të drejtë përdorimi në datën e fillimit të qirasë (d.m.th. data kur aktivi bazë është disponueshëm për përdorim). Aktivitet me të drejtë përdorimi maten me koston, minus çdo humbje të akumuluar dhe humbje nga zhvlerësimi, dhe rregullohen për çdo rivlerësim të detyrimeve të qirasë. Kostoja e aktiveve me të drejtë përdorimi përfshin shumën e detyrimeve të njohura të qirasë, koston fillestare direkte të marra mbi vete, dhe pagesat e qirasë të bëra në ose para datës së fillimit, minus çdo stimulim qiraje të marrë. Aktivitet me të drejtë përdorimi zhvlerësohen në bazë lineare gjatë afatit të qirasë.

Aktivitet me të drejtë përdorimi paraqiten në Shënimin 24 për aktive afatgjata materiale dhe aktivitet me të drejtë përdorimi dhe i nënshtrohen zhvlerësimit në përputhje me politikën e Bankës, siç përshkruhet në Shënimin 6.10 zhvlerësimi i aktiveve jo-financiare.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.9 Qiraja (vazhdim)

Detyrimet e qirasë

Në datën e fillimit të qirasë, Banka njih detyrimet e qirasë të matura me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që do të bëhen gjatë afatit të qirasë. Pagesat e qirasë përfshijnë pagesa fikse, minus çdo stimulim qiraje të arkëtueshme. Pagesat e qirasë përfshijnë gjithashtu çmimin e periudhës të një opsioni blerjeje që do të ushtrohet në mënyrë të arsyeshme nga Banka dhe pagesa të penaliteteve për ndërprerjen e qirasë, nëse afati i qirasë pasqyron ushtrimin e opsionit të ndërprerjes.

ii. Banka si Qiradhënës

Qiradhëniet në të cilat Banka nuk transferon në mënyrë thelbësore të gjitha rreziqet dhe përfitimet e rastësishme nga një aktiv klasifikohen si qira operative. Të ardhurat që gjenerohen nga qiraja kontabilizohen mbi bazën lineare mbi kushtet e qirasë dhe përfshihen në të ardhura në pasqyrën e fitimit ose humbjes për shkak të natyrës së saj operative. Kostot e drejtpërdrejta fillestare të bëra në negociimin dhe rregullimin e një qiraje operative i shtohen vlerës kontabël të aktivitetit të marrë me qira dhe njihen gjatë afatit të qirasë mbi të njëjtën bazë si të ardhura nga qiraja. Qiratë e kushtëzuara njihen si të ardhura në periudhën në të cilën janë fituar.

6.10 Aktivet afatgjata materiale dhe aktive me të drejtë përdorimi

Pronat dhe pajisjet paraqiten me kosto duke përjashtuar kostot e shërbimit të përditshëm, minus zhvlerësimin e akumuluar dhe zhvlerësimin e akumuluar në vlerë. Aktivet me të drejtë përdorimi paraqiten së bashku me pronën dhe pajisjet në pasqyrën e pozicionit financiar - referojuni politikës së kontabilitetit në Shënimin 6.10. ku aktivet me të drejtë përdorimi zhvlerësohen mbi bazë lineare gjatë afatit të qirasë.

Zhvlerësimi llogaritet duke përdorur metodën lineare për të regjistruar koston e pronës dhe pajisjeve me vlerat e tyre të mbetura përgjatë jetëve të tyre të vlerësuar të dobishme. Toka nuk zhvlerësohet. Jetët e dobishme të vlerësuar janë si më poshtë:

- Ndërtesat e veta: deri në 20 vjet
- Mobilie dhe pajisje të tjera: 5 vjet
- Automjete: 5 vjet
- Njësia kompjuterike: 4 vjet
- Përmirësime të qiradhënies: shkurtësia e jetës së dobishme dhe afatit të qirasë.

Vlera e mbetur e aseteve dhe jeta e dobishme rishikohen dhe rregullohen nëse është e përshtatshme, në çdo datë raportimi.

Një zë i aktiveve afatgjata materiale çregjistrohet kur bëhet nxjerrja jashtë përdorimi e aktivitetit ose kur nuk priten përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi ose nxjerrja e tij jashtë përdorimi. Çdo fitim ose humbje që vjen nga çregjistrimi i aktivitetit (llogaritur si diferenca midis të ardhurave neto të nxjerrjes jashtë përdorimit dhe vlerës kontabël të aktivitetit) njihet në "Të ardhura të tjera operative" ose "Shpenzime të tjera operative" në fitimin ose humbjen e vitit kur aktiviteti çregjistrohet.

6.11 Aktive jo-materiale

Aktivitet jo-materiale paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe çdo humbje nga zhvlerësimi. Amortizimi llogaritet mbi bazën e metodës lineare përgjatë jetës së dobishme të pritshme të aktivitetit. Jeta e dobishme e vlerësuar për periudhat aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

	<u>në vite</u>
• Programe kompjuterike dhe aplikacione	<u>4-10</u>

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.12 Zhvlerësimi i aktiveve jo-financiare

Vlerat kontabël e aktiveve jo-financiare të Bankës, përveç aktiveve të tatimit të shtyrë dhe inventarëve, rishikohen në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues të zhvlerësimit. Nëse ekziston ndonjë tregues i tillë, atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitetit. Një humbje nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një aktivi ose njësisë e tij gjeneruese e mjeteve monetare tejkalon shumën e rikuperueshme. Një njësi gjeneruese e mjeteve monetare është grupi më i vogël i aktiveve të identifikueshme që gjenerojnë flukset monetare që janë kryesisht të pavarura nga aktivitetet dhe grupet e tjera. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në lidhje me njësitë gjeneruese të mjeteve monetare ndahen së pari për të zvogëluar vlerën kontabël të çdo emri të mirë të caktuar për njësitë dhe më pas për të zvogëluar vlerën kontabël të aktiveve të tjera në njësi (grupi i njësisë) mbi një bazë proporcionale.

Shuma e rikuperueshme e një aktivi ose njësisë gjeneruese të mjeteve monetare është vlera më e madhe e saj në përdorim dhe vlera e drejtë e tij minus koston e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e parashikuara të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritjeje para tatimit që pasqyron vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivin.

6.13 Kontratat e garancisë financiare

Kontratat e garancisë financiare kërkojnë që emetuesi të kryejë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për humbje që ai ndesh si pasojë e mosshlyerjes të një huamarrësi të caktuar në datën e detyrimit, në përputhje me kushtet e instrumentit të borxhit.

Këto garanci financiare u jepen bankave, institucioneve financiare dhe organizatave të tjera për llogari të klientëve për të siguruar kredi, paradhënie dhe produkte të tjera bankare. Garancitë financiare njihen fillimisht të pasqyrave financiare me vlerë të drejtë në datën kur garancia jepet. Pas njohjes fillestare, detyrimet e bankës në sajë të këtyre garancive maten me vlerën më të madhe midis matjes fillestare, minus amortizimin e llogaritur për të njohur në fitim ose humbje tarifën e fituara në mënyrë lineare përgjatë jetës së garancisë dhe vlerësimit më të mirë të shpenzimit të kërkuar për të shlyer çdo detyrim të garancisë financiare në datën e raportimit. Këto vlerësime përcaktohen në bazë të eksperiencës me transaksione të ngjashme dhe historikut të humbjeve, të mbështetur nga gjykimi i stafit drejtues. Çdo rritje në detyrim nga garancitë regjistrohet në fitim ose humbje si shpenzime të tjera operative.

Garancitë dhe angazhimet financiare për të dhënë kredi, njihen fillimisht me vlerën e drejtë, e cila evidentohet normalisht nga shuma e tarifave të marra. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare përgjatë jetës së angazhimit.

6.14 Borxhi i emetuar dhe fonde të tjera të huazuara

Borxhi i varur i emetuar njihet fillimisht në datën e tregtimit, d.m.th., datën në të cilën Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit. Banka njeh detyrimet e obligacioneve të varura kur fondet i transferohen Bankës. Pas matjes fillestare, borxhi i varur i emetuar matet më pas me koston e amortizuar. Kostot e transaksionit njihen në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Shpenzimet e interesit llogariten me normën nominale të interesit dhe njihen në fitim ose humbje kur llogariten. Interesi i përllogaritur por i papaguar transferohet në llogarinë e të ardhurave dhe njihet si aktiv ose detyrim në llogarinë "interesi i përllogaritur".

6.15 Përfitimet e punonjësve

Banka paguan kontribute në planet e pensioneve të punonjësve të saj sipas kërkesave të legjislativitetit vendas për sigurimet shoqërore. Detyrimet për pensione të Bankës, lidhen vetëm me plane me kontribut të përcaktuar. Planet me kontribut të përcaktuar, të bazuar mbi pagat, bëhen me institucionin e administruar nga Shteti (Instituti i Sigurimeve Shoqërore) përgjegjës për pagesën e pensioneve. Banka nuk ka detyrime të mëtejshme pas pagesës së kontributit. Kontributet përbëjnë kosto neto periodike për vitin në të cilin ato lindin dhe njihen si shpenzime personeli në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse. Banka nuk ka asnjë plan pensioni sipas SNK 19.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.16 Provizionet

Provizionet njihen kur banka ka një detyrim aktual (ligjor apo konstruktiv) si rezultat i ngjarjeve të kaluara dhe ka shumë mundësi që të ekzistojë një dalje burimesh që kërkohet për të shlyer detyrimin; dhe shuma mund të matet me besueshmëri. Kur ka një numër detyrimesh të ngjashme, mundësia e daljes së burimeve për shlyerje përcaktohet duke marrë në konsideratë kategorinë e detyrimit si të ishte një. Një provizion njihet edhe nëse mundësia e daljes së burimeve në lidhje me çdo zë të përfshirë në të njëjtën kategori detyrimesh mund të jetë e vogël.

Provizionet maten me vlerën aktuale të shpenzimeve që do të kërkohen për të shlyer detyrimin duke përdorur një normë para tatimit që reflekton vlerësimet aktuale të tregut në lidhje me vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike të lidhura me detyrimin. Rritja në provizion me kalimin e kohës njihet si shpenzim interesi.

6.17 Tatimi mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin paraqiten në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin shqiptar në fuqi ose të miratuar nga ana thelbësore deri në datën e raportimit. Shpenzimi i tatimit mbi fitimin përfshin tatimin aktual dhe tatimin e shtyrë dhe njihet në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse nëse nuk është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse kur lidhet me transaksione që njihen gjithashtu, në të njëjtën ose një tjetër periudhë, në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse.

Tatimi aktual

Aktivitet dhe detyrimet aktuale tatimore për vitin në vazhdim dhe vitet e mëparshme maten me shumën që pritet të merret apo t'u paguhet autoriteteve tatimore. Normat tatimore dhe ligjet tatimore që përdoren për të përlogaritur shumën janë ato që janë në fuqi apo konsiderohen të miratuara në parim duke filluar nga data e raportimit 2023: 15% (2022: 15%).

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë llogaritet kundrejt diferencave të përkohshme midis bazave tatimore të aktiveve dhe detyrimeve dhe vlerave kontabël për raportim financiar në datën e raportimit. Detyrimet tatimore të shtyra njihen për të gjitha diferencat e përkohshme, përveç rasteve kur detyrimi tatimor i shtyrë rezulton nga njohja fillestare e emrit të mirë ose e një aktivi apo detyrimi në një transaksion që nuk është kombinim biznesi dhe, në kohën e transaksionit, nuk ndikon as fitimi kontabël dhe as fitimi ose humbja e tatueshme.

Aktivitet tatimore të shtyra njihen për të gjitha diferencat e përkohshme të zbritshme, kreditimet tatimore të pashfrytëzuara dhe humbje tatimore të pashfrytëzuara, deri në atë masë sa është e mundshme që fitimi i tatueshëm të jetë i disponueshëm, kundrejt të cilit diferencat e përkohshme të zbritshme, kundrejt të cilave diferencat e përkohshme të zbritshme dhe kreditimet dhe humbjet tatimore të bartura mund të përdoren, do të jenë të disponueshme, përveç rasteve kur aktivi tatimor i shtyrë që lidhet me diferencat e përkohshme të zbritshme rezulton nga njohja fillestare e një aktivi apo detyrimi në një transaksion që nuk është kombinim biznesi, dhe në kohën e transaksionit, nuk ndikon fitimin kontabël apo fitim ose humbjen e tatueshme.

Vlera kontabël e aktiveve tatimore të shtyra rishikohet në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet deri në atë masë sa nuk është më e mundur që fitimi i tatueshëm të jetë të gjithë ose një pjesë të aktivitetit tatimor të shtyrë që të shfrytëzohet.

Aktivitet e panjohura e tatimeve të shtyra rivlerësohen në çdo datë raportimi dhe njihen në atë masë që është bërë e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm të lejojë rikuperimin e aktivitetit tatimor të shtyrë. Aktivitet dhe detyrimet tatimore të shtyra maten me normat e taksave që pritet të zbatohen në vitin kur aktivi është realizuar ose detyrimi është shlyer, bazuar në tarifatat tatimore (dhe ligjet tatimore) që janë në fuqi ose konsiderohen si të miratuar në parim në datën e raportimit.

Aktivitet tatimore të shtyra dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen nëse ekziston një e drejtë e ligjshme që të kompensojë aktivitet tatimore aktuale kundrejt pasiveve tatimore aktuale dhe tatimet e shtyra lidhen me të njëjtën njësi ekonomike dhe të njëjtin organ tatimor. Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen si detyrim dhe zbriten nga kapitali kur ato miratohen nga aksionarët e Bankës. Dividendët e ndërmjetëm janë zbritur nga kapitali kur deklarohen dhe nuk është më nën diskrecionin e Bankës.

6. Përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

6.18 Kapitali

Elementet e kapitalit janë kapitali aksionar, primi i aksioneve dhe rezervat. Rezervat përfshijnë rezervën ligjore dhe të përgjithshme (Shënimi 32), rezervën e bashkimit dhe rezervën e vlerës së drejtë. Rezervat e vlerës së drejtë përfshijnë ndryshimin kumulativ neto në vlerën e drejtë të instrumenteve të borxhit të klasifikuar në VDATGJ, minus provizionin për HPK. Lëvizjet e elementeve të kapitalit neto janë shpalosur në shënimin 22.

7. Standarde të publikuara, por ende jo efektive

7.1 Standarde dhe interpretime të reja dhe të ndryshuara

Banka nuk ka miratuar më herët ndonjë standard të ri, interpretim apo ndryshim që është nxjerrë por nuk është ende efektiv në këto pasqyra financiare.

Ndryshime dhe interpretime të tjera zbatohen për herë të parë në vitin 2023, por nuk kanë ndikim në pasqyrat financiare të Bankës, të përshkruara shkurtimisht më poshtë:

- **SNRF 17: Kontratat e sigurimit** - Standardi është efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023 me aplikim më të hershëm të lejuar, me kusht që njëzia ekonomike të zbatojë gjithashtu SNRF 9 Instrumentet Financiare në ose përpara datës kur zbatohet për herë të parë SNRF 17. Ky është një gjithëpërfshirës standard i ri i kontabilitetit për kontratat e sigurimit, që mbulon njohjen dhe matjen, paraqitjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese. SNRF 17 zbatohet për të gjitha llojet e kontratave të sigurimit të lëshuara, si dhe për garancitë dhe instrumentet financiare të caktuara me kontrata pjesëmarrjeje diskrecionale. Banka nuk lëshon kontrata në objektin e SNRF 17; prandaj zbatimi i tij nuk ka ndikim në performancën financiare, pozicionin financiar ose flukset monetare të Bankës.
- **SNK 12 Tatimet mbi të ardhurat: Tatimi i shtyrë në lidhje me aktivet dhe detyrimet që lindin nga një transaksion i vetëm (Ndryshimet)** - Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023 me aplikim më të hershëm të lejuar. Ndryshimet ngushtojnë objektin dhe japin qartësi të mëtejshme për përjashtimin e njohjes fillestare sipas SNK 12 dhe specifikojnë se si kompanitë duhet të llogarisin për tatimin e shtyrë në lidhje me aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga një transaksion i vetëm, të tilla si qiratë dhe detyrimet e nxjerrjes jashtë përdorimit. Ndryshimet sqarojnë se kur pagesat që shlyejnë një detyrim janë të zbritshme për qëllime tatimore, është çështje gjykimi, duke pasur parasysh ligjin tatimor në fuqi, nëse këto zbritje i atribuohen për qëllime tatimore detyrimit ose përbërësit të aktivit përkatës. Sipas ndryshimeve, përjashtimi i njohjes fillestare nuk zbatohet për transaksionet që, në njohjen fillestare, krijojnë diferenca të përkohshme të barabarta të tatueshme dhe të zbritshme. Ai zbatohet vetëm nëse njohja e një aktivi me qira dhe pasivi i qirasë (ose pasivi i çaktivizimit dhe komponenti i aktivitetit të çmontimit) sjellin diferenca të përkohshme të tatueshme dhe të zbritshme që nuk janë të barabarta. Amendamenti mund të ketë një ndikim në kontabilitetin e qirasë nga banka ku njohja e detyrimit të qirasë dhe e të drejtës së përdorimit të aktiveve zakonisht sjellin diferenca të përkohshme që janë pothuajse të barabarta.
- **SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare dhe Deklarata e Praktikave të SNRF 2: Shpalosja e politikave kontabël (Ndryshimet)**. Ndryshimet prezantojnë udhëzime të reja për zbatimin e konceptit të materialitetit dhe në veçanti ndryshon kërkesën për të shpalosur politikat kontabël materiale në vend të kërkesës aktuale për të shpalosur politika të rëndësishme kontabël. Kjo mund të çojë në heqjen e dhënies së informacioneve shpjeguese të politikave kontabël jo materiale.
- **SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare: Klasifikimi i Detyrimeve si afatshkurtra dhe afatgjata (Ndryshime)**. Amendamenti ka sjellë disa sqarime në lidhje me klasifikimin në rastet e të drejtave për të shtyrë zgjidhjen ose respektimin e marrëveshjeve. Banka paraqet aktivet dhe detyrimet e saj sipas likuiditetit, megjithatë ajo ofron informacione shpjeguese aktuale dhe afatgjata në shënime. Si rezultat, ndikimi i ndryshimit pritet të jetë i kufizuar.

7. Standarde të publikuara, por ende jo efektive (vazhdim)

7.1 Standarde dhe interpretime të reja dhe të ndryshuara (vazhdim)

- **SNK 8 Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet: Përkufizimi i Vlerësimeve Kontabël (Ndryshime).** Ndryshimet hyjnë në fuqi për periudhat e raportimit vjetor që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023 me aplikimin më të hershëm të lejuar dhe zbatohen për ndryshimet në politikat kontabël dhe ndryshimet në vlerësimet kontabël që ndodhin në ose pas fillimit të asaj periudhe. Ndryshimet prezantojnë një përkufizim të ri të vlerësimeve kontabël, të përcaktuara si shuma monetare në pasqyrat financiare që i nënshtrohen pasigurisë në matje, nëse ato nuk rezultojnë nga një korigjim i gabimit të periudhës së mëparshme. Gjithashtu, ndryshimet sqarojnë se cilat janë ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe si ndryshojnë këto nga ndryshimet në politikat kontabël dhe korigjimet e gabimeve. Efekti i këtyre ndryshimeve është subjekt i natyrës së ndryshimeve të ardhshme në politika dhe vlerësime.

7.2 Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar më herët nga Banka

Ndryshimet e mëposhtme janë efektive për periudhat pas datës 31 Dhjetor 2023 dhe nuk pritet të kenë një ndikim material në Bankë.

- Klasifikimi i pasiveve si korente ose afatgjata (Ndryshimet në SNK 1)
- Detyrimi i qirasë në një shitje dhe kthim me qira (Ndryshimet në SNRF 16)
- Marrëveshjet financiare të furnizuesit (Ndryshimet në SNK 7 dhe SNRF 7)
- Detyrimet afatgjata me marrëveshje (Ndryshimet në SNK 1)
- Mungesa e shkëmbyeshmërisë (Ndryshimet në SNK 21)

8. Gjykime, vlerësime dhe supozime të rëndësishme të kontabël

Banka bën vlerësime dhe gjykime që prekin shumtë e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet çmohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën historike dhe faktorë të tjerë, përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme për të cilat besohet se janë të arsyeshme sipas rrethanave.

(a) Humbjet nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve

Matja e humbjeve nga zhvlerësimi si në SNRF 9 për të gjitha kategoritë e aktiveve financiare në fushëveprim kërkon gjykim, në veçanti, vlerësimin e shumës dhe kohën e flukseve monetare të ardhshme dhe vlerave të kolateralit gjatë përcaktimit të humbjeve nga zhvlerësimi dhe vlerësimit të një rritje të konsiderueshme të rrezik të kredisë. Këto vlerësime nxiten nga një numër faktorësh, ndryshime të cilat mund të rezultojnë në nivele të ndryshme zbritjesh. Llogaritjet HPK të Bankës janë rezultate të modeleve komplekse me një numër supozimesh themelore në lidhje me zgjedhjen e inputeve variabël dhe ndërvarësitë e tyre. Elementet e modeleve HPK që konsiderohen gjykime dhe vlerësime kontabël përfshijnë:

- Modeli i klasifikimit të kredisë së brendshme të Bankës, i cili cakton Probabilitetin e Dështimit sipas klasave individuale.
- Kriteret e Bankës për të vlerësuar nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe kështu zbritjet për aktivet financiare duhet të maten në bazë të LTHPK dhe vlerësimit cilësor.
- Segmentimi i aktiveve financiare kur HPK i tyre vlerësohet në bazë kolektive.
- Zhvillimi i modeleve HPK, përfshirë formulat e ndryshme dhe zgjedhjen e inputeve.
- Përcaktimi i pjesëmarrjeve përmes skenarëve makroekonomikë dhe inputeve ekonomike, siç janë nivelet e papunësisë dhe vlerat e kolateralit, dhe efekti tek PM, EM, dhe HM.
- Përzgjedhja e skenareve makroekonomike të ardhshme në kërkim dhe peshimi i probabilitetit të tyre, për të nxjerrë inputet ekonomike në modelet HPK.

8. Gjykime, vlerësime dhe supozime të rëndësishme të kontabël (vazhdim)

(a) Humbjet nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve (vazhdim)

- HPV e letrave me vlerë të qeverisë përcaktohet nga HPV specifike duke iu referuar mospagimit të borxheve sovraane që u përkasin qeverive që kanë vlerësim të ngjashëm me qeveritë të cilave u përkasin letrat me vlerë të Bankës;
- PD-të specifike të lidhura me palën tjetër pasqyrojnë rrezikun e palës tjetër.
- PD-ja e letrave të tjera jo sovraane përfaqëson HM-në e letrës me vlerë specifike.

Ka qenë politika e Bankës rishikimi në mënyrë të rregullt i modeleve të saj në kontekstin e përvojës aktuale të humbjes dhe të rregullojë kur është e nevojshme.

Moratoriumet në përgjigje të Covid-19, në masën që ato nuk ishin specifike për huamarrësit, por më tepër të adresuara në gamë e gjerë të klasave të produkteve dhe konsumatorëve, nuk janë klasifikuar automatikisht si masa të modifikuara, si për SNRF 9 dhe përcaktimin e dështimit.

Më sipër nuk është hequr detyrimi i Bankës për të vlerësuar cilësinë e kredisë ndaj ekspozimeve dhe për këtë arsye të identifikojë situatat e pamundësisë për të paguar huamarrësit, gjë e cila është pasqyruar në klasifikimin fazor në përputhje me rrethanat.

Kushtet e ofruara nën moratoriumin nuk çuan domosdoshmërisht në një ri-klasifikim të ndonjë kredie nën përkufizimin e modifikimit, i lindur si i kryer ose jo të kryer, pasi përkufizimi i modifikimit është projektuar që të raportohet kur institucionet e kreditit të ofrojnë masa specifike për të ndihmuar një huamarrës specifik i cili po përjeton ose ka të ngjarë të përjetojë vështirësi të përkohshme financiare me detyrimet e tyre të ripagimit. Vlerësimi individual i vështirësive financiare të huamarrësit dhe sigurimi i masave të përshtatura për këtë situatë financiare të atij huamarrësi janë në thelbin e përkufizimit e dështimit.

Duke marrë parasysh karakteristikat e pandemisë dhe moratoriumet që lidhen me të, Banka nuk ka ndjekur një praktikë të përgjithshme të riklasifikimit automatik të klientëve që përfitojnë nga moratoriumet në fazat më të ulëta, pasi këto trajtime nuk janë njohur si masa mbartëse. Banka ka riklasifikuar në fazat më të ulëta klientë për të cilët situata financiare pritej të ndikohej ndjeshëm dhe për rrjedhojë rreziku i kredisë u rrit ndjeshëm edhe pas zbatimit të moratoriumit, ndërkohë që ka rritur materialisht parametrin FLI për mos pagesat e mundshme për vitet në vijim.

Vihet re se FLI për vitin 2023 nuk u materializua në masën e pritshme në rritje të probabilitetit të falimentimit dhe cilësia e portofolit të kredisë është mbajtur në nivele të mira. Banka ka kryer vlerësimet e saj duke marrë parasysh zhvillimet më të fundit në lidhje me luftën Ukrainë-Rusi, inflacionin dhe evolucionin e normave të interesit, si dhe ka kryer testet përkatëse të stresit, duke arritur në përfundimin se FLI-të e vitit 2024. Vlerësimi i mundshëm performanca është bazuar si në vlerësime individuale ashtu edhe në ato kolektive, duke identifikuar klientët që mund të jenë më të ndjeshëm ndaj ndryshimeve makroekonomike, duke përfshirë evoluimin e normave të interesit, dhe ndikimin e tyre në cilësinë e përgjithshme të portofolit të kredisë. Banka konsideron se FLI-të e zbatuara për vitin 2024 mbulojnë pritshmëritë e bankës në skenarin bazë dhe më të pafavorshëm..

(b) Vlera e drejtë e instrumentit financiar

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare është çmimi që do të merrej për të shitur një aktiv ose do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt në tregun kryesor (ose më të favorshëm) në datën e matjes në kushtet aktuale të tregut (d.m.th., një çmim dalje) pavarësisht nëse ai çmim është drejtpërdrejt i mbikëqyrur ose i çmuar nëpërmjet përdorimit të teknike tjetër vlerësimi. Kur vlerat e drejta të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare të regjistruara në pasqyrën e pozicionit financiar nuk mund të rrjedhin nga tregjet e mbikëqyrura, ato përcaktohen duke përdorur një larmi teknikash vlerësimi që përfshijnë përdorimin e modeleve të vlerësimit. Inputet në këto modele merren nga tregjet e mbikëqyrura kur është e mundur, por kur kjo nuk është e mundur, vlerësimi kërkohet në përcaktimin e vlerave të drejta. Gjykimet dhe vlerësimet përfshijnë shumat e likuiditetit dhe inputeve të modelit që lidhen me zëra të tillë si rreziku i kredisë (si i Bankës ashtu dhe i kundërpartisë), rregullimet e vlerës së financimit, lidhjen reciproke dhe paqëndrueshmërinë. Për më shumë detaje rreth përcaktimit të vlerës së drejtë, ju lutemi shikoni Shënimin 6.4 dhe Shënimin 9.4.

8. Gjykime, vlerësime dhe supozime të rëndësishme të kontabël (vazhdim)

(c) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve të pasigurta tatimore dhe nëse tatimet dhe interesat shtesë mund të jenë detyrim për tu paguar. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një seri gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacioni i ri mund të bëhet i disponueshëm në mënyrë që Banka të ndryshojë gjykimin e saj në lidhje me përshtatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; ndryshime të tilla në detyrimet tatimore do të ndikojnë në shpenzimet tatimore në periudhën kur është bërë një përcaktim i tillë.

(d) Aktivitet tatimore të shtyra

Aktivitet tatimore të shtyra njihen me diferencat e përkohshme në atë masë që është e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm do të jetë i disponueshëm, ndaj të cilit mund të përdoren humbjet. Kërkohej gjykim për të përcaktuar shumën e aktiveve tatimore të shtyra që mund të njihen, bazuar mbi kohëzgjatjen e mundshme dhe nivelin e fitimeve të tatueshme të ardhshme, së bashku me strategjitë e planifikimit të tatimit në të ardhmen.

(e) Rreziku i çështjeve gjyqësore

Drejtimi i Bankës ka krijuar një proces të brendshëm në lidhje me njohjen dhe matjen e provizioneve dhe detyrimeve të kushtëzuara për shkak të çështjeve gjyqësore aktuale ose të paralajmëruara. Supozimet kryesore në lidhje me gjasat dhe madhësinë e një rrjedhje të burimeve bazohen në këshillat juridike të brendshme dhe të jashtme, duke ndjekur strategjitë përkatëse të suksesshme mbrojtëse kundër veprimeve pasuese. Çdo veprim dhe rrezik përkatës vlerësohet në bazë të meritave të tij dhe nga detyrimi thelbësor konstruktiv ose ligjor dhe vlerësimi i flukseve monetare që konsiderohen të pagueshme. Drejtimi beson se procese gjyqësore ekzistuese ose të mundshme në të ardhmen janë të largëta, megjithatë për shkak të shkaqeve përtej sfondit dhe kornizës ligjore mund të nxiten rreziqe të mëtejshme.

(f) Përcaktimi i afatit të qirasë për kontratat e qirasë me opsione rinovimi dhe ndërprerje (Banka si qiramarrëse)

Banka e përcakton afatin e qirasë si afat të paanullueshëm të qirasë, së bashku me çdo periudhë të mbuluar nëpërmjet opsionit për ta zgjatur qiranë nëse ka siguri të arsyeshme se mund ta aplikojë, ose të çdo periudhë të mbuluar nëpërmjet një opsioni për të ndërprerë qiranë, nëse ka siguri të arsyeshme se mund ta aplikojë. Banka ka shumë kontrata qiraje që përfshijnë opsionin e zgjatjes dhe ndërprerjes së kontratës. Banka aplikon gjykimin për të vlerësuar nëse ka siguri të arsyeshme se mund ta aplikojë apo jo mundësinë e rinovimit ose përfundimit të qirasë. Kjo do të thotë, i konsideron të gjithë faktorët e rëndësishëm që krijojnë një nxitje ekonomike për të që të ushtrojë ose opsionin e rinovimit ose të ndërprerjes së kontratës.

Pas datës së fillimit, Banka rivlerëson afatin e qirasë nëse ka një ngjarje të rëndësishme ose ndryshim në rrethanat që janë nën kontrollin e saj që ndikon në aftësinë e saj për të ushtruar ose për të mos ushtruar mundësinë e rinovimit ose ndërprerjes së kontratës (p.sh., krijimi i përmirësimeve të rëndësishme të qirasë ose përshtatjen e rëndësishme të aktivitetit të dhënë me qira).

(g) Vlerësimi i normës rritëse të huamarrjes

Banka nuk mund të përcaktojë menjëherë normën e interesit të nënkuptuar në qira, prandaj, përdor normën e saj rritëse të interesit të huamarrjes ("IBR") për të matur detyrimet e qirasë. IBR është norma e interesit që Banka do të duhet të paguante për të marrë hua për një afat të ngjashëm, dhe me një siguri të ngjashme, fondet e nevojshme për të marrë një aktiv me një vlerë të ngjashme me aktivin me të drejtë përdorimi në një mjedis të ngjashëm ekonomik. Prandaj, IBR pasqyron atë që Banka "do të duhet të paguante", e cila kërkon vlerësim kur nuk janë në dispozicion norma të mbikëqyrura ose kur ato duhet të rregullohen për të pasqyruar afet dhe kushtet e qirasë.

9. Administrimi i rrezikut financiar

Aktivitetet e Bankës e ekspozojnë atë në një sërë rreziqesh financiare dhe ato aktivitete përfshijnë analizën, vlerësimin, pranimin dhe administrimin e një shkalle rreziku ose kombinimi të rreziqeve. Marrja e rrezikut është thelbësore për biznesin financiar, dhe rreziqet operacionale janë një pasojë e pashmangshme e të qenët në biznes. Qëllimi i Bankës është të arrijë një ekuilibër të duhur midis rrezikut dhe kthimit dhe të minimizojë efektet e mundshme negative në performancën financiare të Bankës.

Politikat e administrimit të rrezikut të Bankës janë hartuar për të identifikuar dhe analizuar këto rreziqe, për të vendosur kufijtë dhe kontrollet e duhura të rreziqeve, dhe për të monitoruar rreziqet dhe respektimin e kufijve me anë të sistemeve të besueshme dhe të azhuruara të informacionit. Banka rishikon rregullisht politikat dhe sistemet e saj të administrimit të rrezikut për të pasqyruar ndryshimet në tregjet, produktet dhe praktikat më të mira të shfaqura.

Administrimi i rrezikut kryhet nga një departament i pavarur i rrezikut në Bankë nën politikat e aprovuara nga Bordi i Drejtorëve. Bordi siguron parime të shkruara për administrimin e përgjithshëm të rrezikut, si dhe politika të shkruara që mbulojnë fusha specifike, të tilla si, rreziku i kreditit, rreziku i këmbimit valutor, rreziku i normës së interesit dhe rreziku i likuiditetit. Për më tepër, auditimi i brendshëm është përgjegjës për rishikimin e pavarur të menaxhimit të rrezikut dhe mjedisit të kontrollit.

Llojet më të rëndësishme të rreziqeve të adresuara nga Banka janë rreziku i kredisë, rreziku i likuiditetit, rreziku i tregut dhe rreziku operacional. Rreziku i tregut përfshin rrezikun e monedhës, normën e interesit dhe rrezikun e çmimit. Ai është gjithashtu subjekt i rrezikut të vendit dhe rreziqeve të ndryshme operative dhe biznesi.

9.1. Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjes për Bankën, që rrjedh nga mos përmbushja e mundshme e detyrimeve kontraktuale të kundërpartisë. Tirana Bank bën analizën e spektrit të plotë të rrezikut të kredisë, përfshirë nënkategoritë e tij, siç janë rreziku i huazimit, rreziku i kundërpartisë, rreziku i emetuesit, rreziku i shlyerjes, rreziku i përqendrimit, rreziku i huadhënies në monedhë të huaj, rreziku sovran dhe rreziku i mbetur. Një vlerësim i tillë përkthehet në vlerësimin e brendshëm të nevojës së kapitalit për rrezik kredie. Rreziku i kredisë është rreziku më material për bankën që kërkon pjesën më të madhe të kapitalit minimal dhe rrjedh kryesisht nga aktivitetet e huadhënies (kredi dhe paradhënie) për klientët dhe investimet në letrat me vlerë të paraqitura në strukturën e tij të bilancit. Ekspozimet në dhe jashtë bilancit janë analizuar në lidhje me humbjen e mundshme që ato mund të prodhojnë dhe sigurohen në përputhje me rrethanat, sipas metodologjive të dokumentuara të provizionimit, të aprovuara nga Këshilli Drejtues.

Parimet e Bankës për Qeverisjen e Korporatës sigurojnë ndarjen e duhur të përgjegjësisë dhe përgjegjshmërisë bazuar në origjinën e rrezikut, duke synuar përafrimin e procesit të marrjes së rrezikut me oreksin e rrezikut. Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të kredisë monitorohet rregullisht në lidhje me oreksin e rrezikut të aprovuar duke siguruar që profili i rrezikut të Bankës të mbetet brenda niveleve të pranueshme. Devijimet, nëse ka, nga oreksi i rrezikut përshkallëzohen sipas Këshillit Drejtues.

Objektivat kryesorë të Menaxhimit të Riskut të Kredisë së Bankës janë:

- 1) Vendosja e politikave të centralizuara në përputhje me kërkesat e Bankës Qendrore;
- 2) Monitorimi i portofolit të Bankës të ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë;
- 3) Administrimi i rrezikut në mënyrë aktive për të identifikuar dhe analizuar rrezikun në një fazë të hershme;
- 4) Krijimi i një funksioni të administrimit të rrezikut të pavarur nga linjat tregtare të biznesit;
- 5) Integrimi i funksionit të administrimit të rrezikut në procesin organizativ të biznesit;
- 6) Raportimi mbi rrezikun në të gjithë organizatën.

Komiteti i Auditit dhe Departamenti i Auditimit të Brendshëm ndjekin pajtueshmërinë me politikat dhe procedurat.

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.1. Matja e rrezikut të kredisë

Rreziqet e Bankës maten duke përdorur një metodë që pasqyron humbjen e pritshme që mund të ndodhë në rrethana normale dhe humbjet e papritura, të cilat janë një vlerësim i humbjes aktuale përfundimtare bazuar në modelet statistikore. Modelet përdorin probabilitete që rrjedhin nga përvoja historike, të përshtatura për të pasqyruar mjedisin ekonomik. Banka drejton gjithashtu skenarët e rasteve më të këqija që mund të lindin në rast se ndodhin në fakt ngjarje ekstreme që nuk ka gjasa të ndodhin.

Monitorimi dhe kontrolli i rreziqeve kryhet kryesisht në bazë të limiteve të vendosura nga Banka. Këto kufizime pasqyrojnë strategjinë e biznesit dhe mjedisin e tregut të Bankës si dhe nivelin e rrezikut që Banka është e gatshme të pranojë, me theksim shtesë në industrinë e përzgjedhura. Për më tepër, politika e Bankës është të masë dhe monitorojë kapacitetin e përgjithshëm të mbajtjes së rrezikut në lidhje me ekspozimin e përgjithshëm të rrezikut në të gjitha llojet dhe aktivitetet e rrezikut.

(a) *Huatë dhe paradhëniet*

Në matjen e rrezikut të kredisë së huasë dhe paradhënieve për klientët dhe bankat në nivel kundërpattie, Banka pasqyron tre komponentë (i) probabilitetin e dështimit nga klientët ose bankat për detyrimet e tyre kontraktuale; (ii) ekspozimet aktuale ndaj palës tjetër dhe zhvillimi i mundshëm i saj në të ardhmen, nga e cila Banka nxjerr "ekspozimin në dështim"; dhe (iii) raportin e mundshëm të rikuperimit të detyrimeve të pashlyera ("humbje nga pagesat në vonesë").

Banka vlerëson probabilitetin e mospagimit të palëve individuale të biznesit përmes analizës së mospagimit brenda grupeve me karakteristika të ngjashme. Prandaj, Banka përdor një klasifikim të brendshëm për klientët e biznesit të cilët janë të grupuar në pesë kategori më të mëdha. Kjo do të thotë që, në parim, ekspozimet migrojnë ndërmjet klasave ndërsa vlerësimi i probabilitetit të tyre për mospagim ndryshon. Në lidhje me ekspozimet ndaj bankave dhe qeverive, Banka përdor kryesisht vlerësimet e prodhuara nga agjencitë e jashtme të vlerësimit, veçanërisht Moody's, dhe për rrjedhojë probabilitetin specifik të dështimit të palës tjetër, siç është marrë nga vlerësimet e Moody's.

Grupet e klasifikimit të brendshëm të bankës:

- I shkëlqyeshëm
- I kënaqshëm
- I dobët
- Në ndjekje
- Në dështim

Grupi i shkëlqyer:

I referohet kompanive që paraqesin performancë të shkëlqyer sipas kritereve të mëposhtme:

- struktura dhe cilësia e aktiveve
- baza e kapitalit dhe kapaciteti i fortë për të mbledhur kapital shtesë
- përfitueshmëri e qëndrueshme dhe e përsëritur
- gjenerimi i likuiditetit dhe rrjedhës së parasë
- aftësia dhe efektiviteti i administrimit
- pozicioni dominues në një industri që shfaq perspektiva pozitive afatmesme

Vlerësohet se aftësia e kompanisë për të respektuar detyrimet afatshkurtra do të dëmtohet minimalisht nga çdo kusht i përkohshëm i pafavorshëm në mjedisin ekonomik dhe të biznesit.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.1. Matja e rrezikut të kredisë (vazhdim)

(a) Huatë dhe paradhëniet (vazhdim)

Grupi i kënaqshëm:

Përfshin tre vlerësime të brendshme në mënyrë specifike: të fortë, të mirë dhe të kënaqshëm. Ky grup i referohet kompanive që paraqesin performancë të fortë, të mirë dhe të kënaqshme sipas kriterëve të mëposhtme:

- struktura dhe cilësia e aktiveve
- baza e kapitalit dhe kapaciteti për të mbledhur kapital shtesë
- përfitueshmëri e përsëritur
- gjenerimi i likuiditetit dhe rrjedhës së parasë
- administrimi
- pozicioni në një industri dhe perspektivat afatmesme

Vlerësohet se aftësia e kompanisë për të respektuar detyrimet afatshkurtra do të dëmtohet në një shkallë të vogël/të kontrollueshme nga çdo kusht i përkohshëm i pafavorshëm në mjedisin ekonomik dhe të biznesit.

Grupi i dobët:

Ai përfshin tre vlerësime të brendshme në mënyrë specifike: i përshtatshëm, i dobët dhe i varfër. Ky grup i referohet kompanive që paraqesin performancë të pranueshme, të dobët dhe të varfër sipas kriterëve të mëposhtme:

- struktura dhe cilësia e aktiveve
- baza e kapitalit (kapaciteti i mundshëm i dëmtuar për të mbledhur kapital shtesë, vlerë neto e dobët ose negative)
- përfitueshmëri margjinale, jo e përsëritur
- likuiditeti i përkeqësuar ose i kufizuar dhe gjenerimi i flukseve monetare
- dobësitë administrative
- pjesëmarrja në një industri që shfaq luhatje ose me kushte dhe perspektiva të përkeqësuar

Vlerësohet se çdo kusht i përkohshëm, i pafavorshëm në mjedisin ekonomik dhe të biznesit, ndoshta do të çojë në përmbushje të kushtëzuara të detyrimeve ose klienti ka probabilitet relativisht të lartë për pagesa në vonesë / pamundësi për të përmbushur detyrimet.

Grupi në ndjekje:

I referohet kompanive që paraqesin:

- përkeqësim material i gjendjes financiare
- kushtet materiale të pafavorshme ndaj industrisë në të cilën ata marrin pjesë
- ndryshime të padëshirueshme në strukturën e aksionarëve ose administrimit ose probleme serioze administruese
- ngjarje që kërkojnë vëmendje të veçantë (zjarri, përmytja, grevat, ankandi i detyruar i aktiveve, zvogëlimi i vlerës së sigurisë etj.)
- probabilitet i lartë për mos përmbushje/pamundësi për të përmbushur detyrimet
- vonesë e parakohshme (deri në 90 ditë) Kërkesë për akumulimin e interesit..

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.1. Matja e rrezikut të kredisë (vazhdim)

(a) *Huatë dhe paradhëniet (vazhdim)*

Grupi në dështim

Ky grup përfshin tre vlerësime të brendshme në mënyrë specifike: Ristrukturim të vështirë, Nën standard dhe I Dyshimtë/I Humbur.

Vlerësimi i brendshëm i ristrukturimit në vështirësi

Zakonisht u referohet huamarrësve të kategorizuar si me vonesë të përkohshme mbi nëntëdhjetë (90) ditë (Nën standard) dhe me vonesë të përhershme (të dyshimta / humbje), të cilat më pas ristrukturohen me vendim të Bankës ose dekret ministror ose ligj. Gjithashtu, u referohet kompanive kreditë e të cilave, edhe nëse nuk klasifikohen si me vonesë të përkohshme mbi nëntëdhjetë (90) ditë (nënstandarte) ose me vonesë të përhershme (të dyshimta / humbje), janë ristrukturuar në atë mënyrë që ristrukturimi të çojë në një ulje të vlera ekonomike e ekspozimit të Bankës (ristrukturim në vështirësi).

Në mënyrë indikative, përmenden rastet e mëposhtme të ristrukturimit në vështirësi:

- Ristrukturimi i kushteve të shlyerjes së borxhit (d.m.th. ulja e normës së interesit, zgjatja e afatit) në një nivel që Banka, në rrethanat e zakonshme, nuk do t'u jepte klientëve me aftësi të ngjashme kreditore.
- Reduktimi i shumës së të arkëtueshmeve të Bankës me njohjen e njëkohshme të humbjes ose provizionin përkatës.

Në kuadrin e një ristrukturimi të borxhit dhe në raste të veçanta, organi miratues i autorizuar mund të marrë në konsideratë financime shtesë. Pretendim me interes ose pa interes, sipas vendimit të Bankës.

Vlerësimi i brendshëm nën standard

I referohet kompanive që manifestojnë vonesë mbi nëntëdhjetë (90) ditë, e cila pritet të zgjidhet në një periudhë të shkurtër kohore, pa iu drejtuar veprimeve gjyqësore.

Kompanitë mund të klasifikohen edhe si Nënstandarte nëse shfaqin probabilitet të lartë mospagimi/pamundësie për të përmbushur detyrimet e tyre (kriteret subjektive); ende Banka nuk ka nevojë të mbështetet në veprimet gjyqësore. Shlyerja e plotë e detyrimit të borxhit është në pikëpyetje, ndërkohë që është i mundur një përkeqësim i mëtejshme. Pretendim për akumulim interesi ose pa akumulim interesi, vijon sipas vendimit të Bankës.

Vlerësimi i brendshëm i dyshimtë/i humbur

I referohet shoqërive që manifestojnë i) vonesë mbi 90 ditë e gjykuar si e përhershme me veprime gjyqësore të gjykuara të nevojshme dhe ii) shoqëri që edhe nëse nuk kanë shlyer ende detyrimet e tyre të borxhit, konsiderohet e sigurt se do ta bëjnë këtë në të ardhmen e afërt. , ndërkohë që likuidimi i çdo ekspozimi pritet nëpërmjet veprimeve juridike duke likuiduar të gjitha llojet e kolateralit/sigurisë që Banka ka në zotërim të saj duke përfshirë edhe falimentimin e huamarrësit..

Probabilitet i lartë i rikuperimit të pjesshëm të dëmit për shkak të mos ekzistencës së burimeve të pranueshme të shlyerjes ose mbulimit të pjesshëm nga kolaterali/siguria ekzistuese, ose humbje totale e tij. Pretendim pa akumulim interesi.

(b) ***Letrat me vlerë të borxhit dhe bonot e tjera***

Për letrat me vlerë të borxhit dhe bonot e tjera, departamenti i riskut për administrimin e ekspozimeve ndaj rrezikut të kredisë përdor klasifikime në varësi të emetuesit. Investimet në obligacionet e qeverisë shqiptare dhe bonot e thesarit shihen si një mënyrë për të përfituar një mapim më të mirë të cilësisë së kredisë dhe për të mbajtur një burim lehtësisht të disponueshëm për të përmbushur kërkesat e financimit në të njëjtën kohë.

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.2. Kontrolli i kufirit të rrezikut dhe politikat e zbutjes

Banka menaxhon, kufizon dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë kudo që ato identifikohen - në veçanti, ndaj palëve dhe grupeve individuale, si dhe industrive dhe vendeve. Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në shumën e rrezikut të pranuar në lidhje me një huamarrës ose grup huamarrësish dhe segmente të industrisë. Rreziqe të tilla monitorohen në baza rrotulluese dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, kur konsiderohet e nevojshme. Kufijtë në nivelin e rrezikut të kredisë sipas sektorit të produktit dhe industrisë miratohen nga Bordi i Drejtorëve. Për përqendrimin sipas industrisë është shpalosur në Shënimin 20.

Më 31 Dhjetor 2023, 20 grupet kryesore të klientëve të Bankës kanë një ekspozim prej 21,579 milionë lekë (2022: 20,389 milionë lekë) që përfaqëson 37% të portofolit bruto (2022: 37%), me ekspozimin më të madh të vetëm. që përfaqësojnë 4,5% (2022: 3,5%).

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë menaxhohet gjithashtu nëpërmjet analizave të rregullta të aftësisë së huamarrësve dhe huamarrësve potencialë për të përmbushur detyrimet e interesit dhe ripagimit të kapitalit dhe duke ndryshuar këto kufij kreditimi aty ku është e përshtatshme. Disa masa të tjera specifike të kontrollit dhe zbutjes janë përshkruar më poshtë.

i. Kolateral

Banka përdor një sërë politikash dhe praktikash për të zbutur rrezikun e kredisë. Më tradicionalja prej tyre është marrja e garancisë për paradhëniet e fondeve, që është praktikë e zakonshme. Banka zbaton udhëzime mbi pranueshmërinë e klasave specifike të kolateralit ose zbutjen e rrezikut të kredisë. Llojet kryesore të kolateralit për huatë dhe paradhëniet janë:

- Paratë, garancitë e klasit të parë bankar dhe të shoqërive;
- Hipotekat mbi pronat e banimit.
- Ngarkesat mbi asetet e biznesit si objektet, inventari dhe llogaritë e arkëtueshme; dhe
- Ngarkesat mbi instrumentet financiare si letrat me vlerë të borxhit dhe aksionet.

Kreditë për subjektet korporative dhe individët janë përgjithësisht të siguruara; mbi draftet dhe kartat e kreditit të lëshuara për individë sigurohen kryesisht nga depozitat në para dhe kolaterali në rastet e klientëve të kredisë me shumën e plotë të principalit, interesit dhe tarifave të tjera. Gjithashtu, për të minimizuar humbjen e kredisë, Banka do të kërkojë kolateral shtesë nga pala, sapo të vërehen tregues të zhvlerësimit për kreditë dhe paradhëniet individuale përkatëse. Referojuni shënimin 9.1.6.

Letat me vlerë të borxhit, thesari dhe bonot e tjera të pranueshme janë përgjithësisht të pasiguruara.

ii. Kontigjencat e lidhura me kredinë

Qëllimi kryesor i këtyre instrumenteve është të sigurojë që fondet të jenë në dispozicion të një klienti sipas nevojës. Garancitë dhe letrat e kredisë në pritje mbartin të njëjtin rrezik kredie si huatë dhe janë të siguruara me të njëjtin kolateral si kreditë. Letrat e kreditit dokumentare dhe komerciale – të cilat janë detyrime të shkruara nga Banka në emër të një klienti që autorizon një palë të tretë për të tërhequr drafte në Bankë deri në një shumë të caktuar sipas kushteve dhe kushteve specifike – janë kolateralizuar nga dërgesat themelore të mallrave në të cilat ato lidhen dhe për këtë arsye mbartin më pak rrezik sesa një kredi direkte.

Angazhimet për dhënie e kredisë përfaqësojnë pjesë të papërdorura të autorizimeve për të dhënë kredi në formën e huave, garancive ose letrave të kredisë. Në lidhje me rrezikun e kredisë për angazhimet për dhënie e kredisë, Banka është potencialisht e ekspozuar ndaj humbjeve në një shumë të barabartë me totalin e angazhimeve të papërdorura.

Megjithatë, shumica e mundshme e humbjes është më e vogël se totali i angazhimeve të papërdorura, pasi shumica e angazhimeve për të dhënë kredi janë të kushtëzuara nga klientët që mbajnë standarde specifike kredie. Banka monitoron afatin deri në maturim të zotimeve të kredisë, sepse angazhimet afatgjata përgjithësisht kanë një shkallë më të madhe rreziku kredie sesa angazhimet afatshkurtra. Referojuni shënimin 9.1.5 dhe shënimin 37.

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.3. Politikat e zhvlerësimit dhe provigjonimit

Banka duhet të njohë një rezervë për humbjet e pritshme të kredisë për një aktiv financiar, një kontratë qiraje, një aktiv të kontratës ose një angazhim kredie ose një kontratë të garancisë financiare për të cilën aplikohen kërkesat për zhvlerësim.

Aktivitetet financiare që i nënshtrohen përlllogaritjes së zhvlerësimit janë këto:

- a) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar (Shënimi 22)
- b) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (Shënimi 21)
- c) arkëtimet nga qiraja (Shënimi 22)
- e) angazhimet e huasë për të dhënë një kredi me një kontratë të garancisë financiare nën normën e interesit të tregut. (Shënimi 37)

Bankës i kërkohet të masë humbjet e pritshme të kredisë së një instrumenti financiar në një mënyrë që pasqyron:

- a) një rezultat të pavarur, matur duke përdorur një mesatare të ponderuar të rezultateve të ngjarjeve me probabilitete të ndryshme;
- b) vlerën në kohë të parasë; dhe
- c) informacion të arsyeshëm dhe të argumentuar që banka disponon pa kosto ose përpjekje të shtuara në datën e raportimit për ngjarje e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

Humbjet e pritshme të kredisë janë një vlerësim i ponderuar me probabilitetin e humbjeve të kredisë (d.m.th. vlera aktuale e të gjitha mungesave në mjete monetare) gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Një mungesë mjeteve monetare është diference midis fluksit të mjeteve monetare që janë detyrim ndaj Bankës në përputhje me kontratën dhe flukset monetare që Banka pret të marrë. Për shkak se humbjet e pritshme të kredisë marrin në konsideratë shumën dhe kohën e pagesave, një humbje kredie lind edhe nëse Banka pret që të paguhet plotësisht, por më vonë sesa data e përcaktuar në kontratë.

9.1.3.1. Rritje e konsiderueshme në rrezikun kreditor

Në çdo datë raportimi, Banka do të vlerësojë nëse rreziku i kredisë në një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. Kur bën vlerësimin, Banka përdor ndryshimin në rrezikun e mospagimi që ndodh gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar, në vend të ndryshimit në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë. Për të bërë këtë vlerësim, duhet të bëhet një krahasim i rrezikut të një mospagimi që ndodh në instrumentin financiar në datën e raportimit me rrezikun e një mospagimi që ndodh në instrumentin financiar në datën e njohjes fillestare me informacion të arsyeshëm dhe mbështetës, që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të shtuara, që është tregues i rritjeve të konsiderueshme të rrezikut të kredisë pasi njohja fillestare duhet të merret në konsideratë.

Rreziku i kredisë në një instrument financiar konsiderohet i ulët, nëse instrumenti financiar ka një rrezik të ulët të dështimit, huamarrësi ka një kapacitet të fortë për të përmbushur detyrimet e tij kontraktuale të fluksit monetar në afatin e afërt dhe ndryshimet e pafavorshme në kushtet ekonomike dhe të biznesit në një afat më të gjatë mund, por jo domosdoshmërisht, të zvogëlojnë aftësinë e huamarrësit për të përmbushur detyrimet e tij kontraktuale të fluksit të mjeteve monetare. Instrumentet financiare nuk konsiderohen se kanë një rrezik të ulët kredie kur vlerësohen se kanë një rrezik të ulët humbjeje thjesht për shkak të vlerës së kolateralit dhe instrumentit financiar pa atë kolateral nuk do të konsiderohej rrezik i ulët krediti. Instrumentet financiare gjithashtu nuk konsiderohet se kanë një rrezik të ulët kredie thjesht sepse ato kanë një rrezik më të ulët të dështimit sesa instrumentet e tjerë financiarë të Bankës ose në lidhje me rrezikun e kredisë të juridiksionit brenda të cilit Banka operon.

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.3. Politikat e zhvlerësimit dhe provizionimit (vazhdim)

9.1.3.1. Rritje e konsiderueshme në rrezikun kreditor (vazhdim)

Nëse informacioni largpamës, i arsyeshëm dhe i faktuar është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të shtuara, Banka nuk mund të mbështetet vetëm në informacionet e kaluara për të përcaktuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. Megjithatë, kur informacion më largpamës se sa statusi “në vonesë” (qoftë në baza individuale ose kolektive) nuk është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të shtuara, Banka mund të përdorë informacionet mbi ngjarje të ndodhura për të përcaktuar nëse ka pasur rritje të ndjeshme në rrezikun kreditor që nga njohja fillestare. Pavarësisht nga mënyra se si Banka vlerëson rritjen e ndjeshme të rrezikut kreditor, ekziston supozimi i arsyeshëm që rreziku kreditor për një aktiv financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare kur pagesat kontraktuale janë me shumë se 30 ditë në vonesë. Banka mund të kundërshtojë këtë supozim në qoftë se ka informacione të arsyeshme dhe të faktuara në dispozicion pa kosto ose përpjekje të shtuara, që tregojnë se rreziku kreditor nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare edhe pse pagesat kontraktuale janë më shumë se 30 ditë në vonesë. Kur ajo përcakton se ka pasur rritje të ndjeshme në rrezikun kreditor para se pagesat kontraktuale të jenë mbi 30 ditë në vonesë, ky supozim nuk aplikohet.

9.1.3.2. Koha e matjes së Humbjeve të Pritshme të Kredisë

Në çdo datë raportimi, Banka mat fondin rezervë për humbjet për një instrument financiar në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës së instrumentit nëse rreziku kreditor për atë instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

Në rast se në datën e raportimit, rreziku kreditor për një instrument financiar nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, duhet të matet fondi rezervë për humbjet e pritshme nga kredia për një periudhë 12 mujore.

9.1.3.3 Çështje lidhur me llogaritjen e Humbjeve të Pritshme të Kredisë

9.1.3.3.1 Çregjistrimi

Para se të vlerësojë nëse dhe në çfarë mase është i përshtatshëm çregjistrimi, Banka përcakton nëse çregjistrimi duhet të aplikohet për një pjesë të një aktivi financiar (ose një pjesë të një grupi të aktiveve të ngjashme financiare) ose një aktivi financiar (ose një grupi të ngjashëm të aktiveve financiare) në tërësi, si më poshtë:

- a. Çregjistrimi aplikohet për një pjesë të një aktivi financiar (ose një pjesë të një grupi të aktiveve të ngjashme financiare) nëse dhe vetëm nëse pjesa që konsiderohet për çregjistrim plotëson një nga tre kushtet e mëposhtme.
  - i. Pjesa përfshin vetëm flukset monetare të identifikuar posaçërisht nga një aktiv financiar (ose një grup i aktiveve të ngjashme financiare).
  - ii. Pjesa përfshin vetëm një pjesë proporcionale të fluksit monetare nga një aktiv financiar (ose një grup i aktiveve të ngjashme financiare).
  - iii. Pjesa përfshin vetëm një pjesë proporcionale të flukseve monetare të identifikuar posaçërisht nga një aktiv financiar (ose një grup i aktiveve të ngjashme financiare).
- b. Në të gjitha rastet e tjera, çregjistrimi zbatohet për aktivin financiar në tërësinë e tij (ose për grupin e aktiveve të ngjashme financiare në tërësinë e tij).

Banka çregjistron një aktiv financiar kur, dhe vetëm kur:

- a) përfundon afati i të drejtave kontraktuale mbi flukset monetare nga aktivi financiar, ose
- b) transferon aktivin financiar dhe transferimi kualifikohet për çregjistrim.

Në çregjistrimin e një aktivi financiar në tërësi, diferenca midis:

- a) vlerës kontabël (e matur në datën e çregjistrimit) dhe
- b) shumës së marrë (përfshirë çdo aktiv të ri të marrë minus çdo detyrim të ri të marrë) do të njihet në fitim ose humbje.

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.3. Politikat e zhvlerësimit dhe provizionimit (vazhdim)

9.1.3.3 Çështje lidhur me llogaritjen e Humbjeve të Pritshme të Kredisë (vazhdim)

9.1.3.3.1 Çregjistrimi (vazhdim)

Nëse aktivi i transferuar është pjesë e një aktivi financiar më të madh dhe pjesa e transferuar kualifikohet për çregjistrim në tërësinë e tij, vlera kontabël e mëparshme e aktivit më të madh financiar ndahet midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk njihet mbi bazën e vlerave relative të drejta të pjesëve në datën e transferimit. Për këtë qëllim, një aktiv shërbimi i pashpërndarë do të trajtohet si një pjesë që vazhdon të njihet. Diferenca midis:

- a) vlerës kontabël (e matur në datën e çregjistrimit) të shpërndarë në pjesën e çregjistruar dhe
- b) shumës së marrë për pjesën e çregjistruar (duke përfshirë çdo aktiv të ri të marrë minus detyrime të reja të supozuara) do të njihet në fitim ose humbje.

9.1.3.3.2. Instrumente të blerë ose në origjinë të zhvlerësuar të kredisë (POCI)

Për instrumentet e blerë ose të origjinuar nga zhvlerësimi i kredisë , humbjet e pritshme të kredisë do të skontoen duke përdorur normën efektive të interesit të rregulluar, të përcaktuar në momentin e njohjes fillestare.

Në datën e raportimit, Banka do të njohë vetëm ndryshimet kumulative nga humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë që në momentin e njohjes fillestare, si humbje e lejuar nga instrumentet e blerë ose të origjinuara nga zhvlerësimi i kredisë.

Në çdo datë raportimi, Banka do të njohë në fitim ose humbje shumën e ndryshimit në humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë si një fitim ose humbje nga zhvlerësimi. Banka njeh ndryshimet e favorshme në humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë si fitim nga zhvlerësimi, edhe nëse humbjet e pritshme gjate jetës janë më të vogla se shumata e humbjeve të pritshme të kredisë që janë përfshirë në vlerësimin fillestar të flukseve të pritshme.

9.1.3.3.3. Aktive financiare të zhvlerësuar të kredisë

Një aktiv financiar është i kredituar-zhvlerësuar kur kanë ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim negativ në flukset e ardhshme monetare të këtij aktivi financiar. Dëshmia që një aktiv financiar është zhvlerësuar, përfshijnë të dhëna të vëzhguara në lidhje me ngjarjet e mëposhtme:

- a) vështirësi të konsiderueshme financiare e emetuesit ose huamarrësit;
- b) një shkelje e kontratës, siç është një rast mospagimi ose vonesë në shlyerjen e detyrimit;
- c) huadhënësi (i) i huamarrësit, për arsye ekonomike ose kontraktuale që kanë të bëjnë me vështirësinë financiare të huamarrësit, i kanë dhënë më pas huamarrësit një lehtësi pagesë (a) që huadhënësi (ët) nuk do ta jepte në kushte të tjera;
- d) është e mundshme që huamarrësi të hyjë në falimentim ose në një riorganizim tjetër financiar;
- e) zhdukjen e një tregu aktiv për atë aktiv financiar për shkak të vështirësive financiare; ose
- f) blerjen ose emetimin e një aktivi financiar me një skonto të madhe që pasqyron humbjet e ndodhura të kredisë.

Mund të mos jetë e mundur të identifikohet një ngjarje e vetme diskrete - përkundrazi, efekti i kombinuar i disa ngjarjeve mund të shkaktojë zhvlerësim-kreditit të një aktivi financiar.

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.3. Politikat e zhvlerësimit dhe provizionimit (vazhdim)

9.1.3.3 Çështje lidhur me llogaritjen e Humbjeve të Pritshme të Kredisë (vazhdim)

9.1.3.3.4 Kolektive përkundrejt individuale

Për të përmbushur objektivin e vlerësimit të humbjeve të pritshme të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë së aktivitetit financiar për rastet me rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor nga njohja fillestare, mund të jetë e nevojshme realizimi i vlerësimit mbi baza kolektive, duke konsideruar informacionin që sinjalizojnë rritje të rrezikut kreditor, për shembull, mbi një grup ose nën-grup instrumentesh financiare. Kjo është për të siguruar që Banka të përmbushë objektivin e vlerësimit të humbjeve të pritshme të kredisë gjatë jetës së aktivitetit, kur ka rritje të ndjeshme në rrezikun kreditor, edhe nëse nuk ka ende sinjale në nivele individuale instrumenti për rritje të tillë të rrezikut kreditor.

Përgjithësisht pritet që humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë të njihen përpara se një instrument financiar të jetë në vonesë. Në mënyrë tipike, rreziku kreditor rritet ndjeshëm përpara se një instrument financiar të shfaqë vonesa ose të evidentohen ngjarje të tjera të lidhura me huamarrësin (për shembull, një modifikim ose ristrukturim). Rrjedhimisht, kur informacioni i arsyeshëm dhe i faktuar që është më largpamës se informacioni i ndodhur është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të shtuara, ai duhet të përdoret për të vlerësuar ndryshimet në rrezikun kreditor.

Megjithatë, në varësi të natyrës së instrumenteve financiare dhe informacionit të rrezikut kreditor në dispozicion për grupe të veçanta të instrumenteve financiare, Banka mund të mos jetë në gjendje të identifikojë ndryshime të rëndësishme në rrezikun kreditor për instrumente financiare individuale përpara se instrumenti financiar të jetë në vonesë. Ky mund të jetë rasti i instrumenteve financiare siç janë kreditë e tregtueshme për të cilat ka pak ose aspak informacion të përditësuar të rrezikut kreditor të marrë dhe monitoruar në mënyrë rutinë mbi baza individuale, deri sa klienti shfaq shkelje të kushteve kontraktuale. Nëse ndryshimet në rrezikun kreditor për instrumente financiare individuale nuk identifikohen përpara se ato të jenë në vonesë, një fond rezervë bazuar vetëm në informacionin mbi kredinë në nivel instrumenti financiar individual nuk do të përfaqësojë ndryshimet në rrezikun kreditor që nga njohja fillestare.

Në disa rrethana, Banka nuk ka informacion të arsyeshëm dhe të faktuar në dispozicion të siguruara pa kosto ose përpjekje shtesë për të matur humbjet e pritshme të kredisë gjatë jetës së asetit në baza individuale. Në këtë rast, humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës së aktivitetit duhet të njihen në baza kolektive, të cilat konsiderojnë të dhëna gjithëpërfshirëse të rrezikut kreditor. Ky informacion gjithëpërfshirës për rrezikun kreditor duhet të përfshijë jo vetëm informacionin e kaluar (ndodhur), por edhe të gjitha informacionet përkatëse të kredisë, duke përfshirë informacionin makroekonomik të pritshëm, me qëllim përafrimin e rezulttit të njohjes së humbjeve të pritshme të kredisë gjatë jetës, kur ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor që nga njohja fillestare në nivel instrumenti individual.

Me qëllim përcaktimin e rritjeve të konsiderueshme në rrezikun kreditor dhe njohjen e një fondi rezervë për humbjet në baza kolektive, Banka grupon instrumentet financiare në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut kreditor me objektiv realizimin një analizë që mundëson identifikimin në kohën e duhur të një rritjeje të ndjeshme të rrezikut kreditor. Banka nuk duhet të përkeqësojë këtë informacion duke grupuar instrumente financiare me karakteristika të ndryshme rreziku.

9.1.3.3.5. Rezultati nga probabiliteti i ponderuar

Qëllimi i vlerësimit të humbjeve të pritshme të kredisë nuk është as vlerësimi i një skenari të rastit më të keq të humbjeve dhe as vlerësimi i skenarit të rastit më të mirë të tyre. Përkundrazi, një vlerësim i humbjeve të pritshme të kredisë gjithmonë duhet të pasqyrojë që humbja të ndodhë dhe mundësinë që humbja të mos ndodhë edhe nëse rezultati pritet të jetë pa humbje.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumatat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.4. Cilësia e kredisë**

Tabelat e mëposhtme tregojnë informacion në lidhje me cilësinë e kredisë së aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar:

i. Paraaja dhe bilancet me Bankën Qendrore

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2023				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard	9,598,398	-	-	-	9,598,398
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Gjendjet totale bruto	9,598,398	-	-	-	9,598,398
Standard	53	-	-	-	53
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Fondi i zhvlerësimit ne total	53	-	-	-	53
Bilancet neto nga zhvlerësimi	9,598,345	-	-	-	9,598,345

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2022				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard	12,771,640	-	-	-	12,771,640
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Gjendjet totale bruto	12,771,640	-	-	-	12,771,640
Standard	78	-	-	-	78
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Fondi i zhvlerësimit ne total	78	-	-	-	78
Gjendje neto të zhvlerësimit	12,771,562	-	-	-	12,771,562

ii. Detyrimet nga bankat

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2023				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard	8,167,688	-	-	-	8,167,688
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Gjendjet totale bruto	8,167,688	-	-	-	8,167,688
Standard	15	-	-	-	15
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Fondi i zhvlerësimit ne total	15	-	-	-	15
Gjendje neto të zhvlerësimit	8,167,673	-	-	-	8,167,673

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2022				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard	4,369,534	-	-	-	4,369,534
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Gjendjet totale bruto	4,369,534	-	-	-	4,369,534
Standard	47	-	-	-	47
Monitorim special, i dyshimtë dhe i humbur nën standard	-	-	-	-	-
Fondi i zhvlerësimit ne total	47	-	-	-	47
Gjendje neto të zhvlerësimit	4,369,487	-	-	-	4,369,487

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.4. Cilësia e kredisë (vazhdim)****iii. Kredi dhe paradhënie për klientët**

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2023				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard (vetëm me pakicë)	18,348,525	297,091	50,830	-	18,696,446
E shkëlqyeshme	8,390,739	92,453	-	-	8,483,192
E kënaqshme	22,733,933	1,525,772	-	-	24,259,705
I dobët	3,320,738	233,299	19,875	-	3,573,912
Përmendje e veçantë	25,714	937,861	183,939	-	1,147,514
E paracaktuar	-	-	2,445,804	-	2,445,804
Gjendjet totale bruto	52,819,649	3,086,476	2,700,448	-	58,606,573
Standard (vetëm me pakicë)	86,172	60,575	13,645	-	160,392
E shkëlqyeshme	59,153	455	-	-	59,608
E kënaqshme	308,566	49,745	-	-	358,311
I dobët	131,690	7,536	11,301	-	150,527
Përmendje e veçantë	240	171,745	65,232	-	237,217
E paracaktuar	-	-	1,272,258	-	1,272,258
Fondi i zhvlerësimit ne total	585,821	290,056	1,362,436	-	2,238,313
Gjendje neto të zhvlerësimit	52,233,828	2,796,420	1,338,012	-	56,368,260

Nota e vlerësimit të brendshëm	Më 31 Dhjetor 2022				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Standard (vetëm me pakicë)	16,189,317	458,134	94,345	-	16,741,796
E shkëlqyeshme	7,543,428	225,238	-	-	7,768,666
E kënaqshme	22,116,793	488,735	-	-	22,605,528
I dobët	3,591,221	563,041	1,448	-	4,155,710
Përmendje e veçantë	28,858	1,031,400	286,719	-	1,346,977
E paracaktuar	-	-	2,077,677	-	2,077,677
Gjendjet totale bruto	49,469,617	2,766,548	2,460,189	-	54,696,354
Standard (vetëm me pakicë)	96,228	64,193	20,222	-	180,643
E shkëlqyeshme	2,566	68	-	-	2,634
E kënaqshme	209,717	9,673	-	-	219,390
I dobët	126,649	40,510	77	-	167,236
Përmendje e veçantë	277	182,134	84,682	-	267,093
E paracaktuar	-	-	1,149,297	-	1,149,297
Fondi i zhvlerësimit ne total	435,437	296,578	1,254,278	-	1,986,293
Gjendje neto të zhvlerësimit	49,034,180	2,469,970	1,205,911	-	52,710,061

Sistemet e brendshme të klasifikimit të përshkruara në shënimin 9.1.1 fokusohen më shumë në hartimin e cilësisë së kredisë që nga fillimi i aktiviteteve të huadhënies dhe investimit. Provigjoni për zhvlerësim i paraqitur në bilanc në fund të vitit rrjedh nga secila prej gjashtë klasifikimeve të brendshme të klasifikimit. Megjithatë, pjesa më e madhe e provigjoni për zhvlerësim vjen nga dy klasa, Standard dhe Kënaqshëm. Tabela e mëposhtme tregon përqindjen e zërave në bilanc të Bankës në lidhje me huatë dhe paradhëniet dhe provigjonet e lidhura me zhvlerësimin për secilën nga kategoritë e klasifikimit të brendshëm të Bankës:

Vlerësimi i brendshëm i bankës	2023		2022	
	Kredi dhe paradhënie (%)	Niveli i provigjoni të zhvlerësimit (%)	Kredi dhe paradhënie (%)	Niveli i provigjoni të zhvlerësimit (%)
Standard (vetëm me pakicë)	32%	1%	31%	9%
E shkëlqyeshme	14%	1%	14%	0%
E kënaqshme	41%	1%	41%	11%
I dobët	6%	4%	8%	8%
Përmendje e veçantë	2%	21%	2%	13%
E paracaktuar	4%	52%	4%	58%
Total	100		100	

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.5 Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë përpara kolateralit të mbajtur ose përmirësimeve të tjera të kredisë**

	Ekspozimi maksimal	
	2023	2022
Ekspozimet ndaj rrezikut të kredisë në lidhje me aktivet në bilanc janë si më poshtë:		
Balancat me Bankën Qendrore	9,598,398	12,771,562
Detyrimet nga bankat	8,167,673	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët:		
Kredi për individë		
– Konsumatori/Overdraftet	3,351,863	3,333,474
– Kartat e kreditit	249,539	200,232
– Hipotekat	14,857,745	13,597,812
	18,459,147	17,131,518
Kredi për subjektet e korporatës:		
– Klientë të korporatave të mëdha	29,930,607	29,331,518
– Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (SME)	7,978,506	6,247,025
	37,909,113	35,578,543
Totali i kredive dhe paradhënieve për klientët	56,368,260	52,710,061
Aktivitet financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet OCI	29,752,158	24,557,267
Mjetet financiare me kosto të amortizuar	21,661,396	15,100,155
Asete të tjera financiare (Shënimi 35)	244,779	375,830
Ekspozimet ndaj rrezikut të kredisë në lidhje me zërat jashtë bilancit janë si më poshtë:		
Angazhimi për kredi	7,999,021	8,733,919
Letrat e Garancive	3,757,429	2,075,300
Letër Kredi	-	768,880
Më 31 Dhjetor	137,549,114	121,462,461

Tabela e mësipërme përfaqëson një skenar të rastit më të keq të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë ndaj Bankës në 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, pa marrë parasysh asnjë kolateral të mbajtur ose përmirësime të tjera kreditore të bashkangjitura. Për aktivet në bilanc, ekspozimet e përcaktuara më sipër bazohen në vlerat kontabël neto të raportuara në bilanc.

Drejtimi është i bindur në aftësinë e tij për të vazhduar të kontrollojë dhe të mbajë ekspozimin minimal të rrezikut të kredisë ndaj Bankës që rezulton si nga portofoli i huave dhe paradhënieve, ashtu edhe nga letrat me vlerë të borxhit bazuar në sa vijon:

- 97.03% e portofolit të kredive dhe paradhënieve është kategorizuar në dy klasat më të larta të sistemit të vlerësimit të brendshëm (2022: 96.2%);
- Kreditë për SME-të, të cilat përfaqësojnë grupin më të madh në portofol, mbështeten me kolateral;
- 85.29% e portofolit të kredive dhe paradhënieve nuk konsiderohen as të vonuara dhe as të zhvlerësuara (2022: 83.77%); dhe
- Banka ka prezantuar një proces më të rreptë përzgjedhjeje për dhënien e kredive dhe paradhënieve.

Ndryshimet dhe lëvizjet ndërmjet kategorive të rrezikut janë të detajuara më tej në Shënimin 20.

Huatë dhe paradhëniet përmbledhen si më poshtë:

	31 Dhjetor 2023		31 Dhjetor 2022	
	Kredi dhe paradhënie për klientët	Detyrimet nga bankat	Kredi dhe paradhënie për klientët	Detyrimet nga bankat
Duke kryer	48,022,653	8,167,688	45,818,693	4,369,534
E kaluara por jo e dëmtuar	8,066,344		6,604,049	-
Individualisht i dëmtuar	2,517,576		2,273,612	-
Gjendje totale bruto	58,606,573	8,167,688	54,696,354	4,369,534
Më pak: provigjion për zhvlerësim	(2,238,313)	(15)	(1,986,293)	(47)
Vlera kontabël	56,368,260	8,167,673	52,710,061	4,369,487

Informacione të mëtejshme për provigjionin për zhvlerësim të detyrimeve nga bankat dhe Huatë dhe paradhëniet për klientët jepen në Shënimet 19 dhe 20.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie****a) Huatë dhe paradhëniet as të vonuara dhe as të zhvlerësuara**

Cilësia e kredisë e portofolit të kredive dhe paradhënieve që nuk ishin as të vonuara dhe as të zhvlerësuara (të klasifikuara si standard) më 31 Dhjetor 2023 dhe 31 Dhjetor 2022 mund të vlerësohet duke iu referuar sistemit të vlerësimit të brendshëm të miratuar nga Banka, si më poshtë:

31 Dhjetor 20 23

Kredi dhe paradhënie për klientët

	<u>Individë (klientë me pakicë)</u>			<u>Subjektet korporative</u>		Totali i huave dhe paradhënieve për klientët	Për shkak të bankave
	Konsumatori/ Overdraftet	Kartat e kreditit	Hipotekat	Klientë të korporatave të mëdha	NVM-të		
Vlera kontabël bruto	2,817,273	218,464	12,210,379	26,562,293	6,214,049	48,022,458	8,167,688
Më pak: provizion për zhvlerësim	(59,863)	(8,353)	(31,413)	(375,210)	(81,975)	(556,814)	(15)
Vlera kontabël neto	2,757,410	210,111	12,178,966	26,187,083	6,132,074	47,465,644	8,167,673

31 Dhjetor 2022

Kredi dhe paradhënie për klientët

	<u>Individë (klientë me pakicë)</u>			<u>Subjektet korporative</u>		Kreditë totale dhe avancimet për klientët	Për shkak të bankave
	Konsumatori/ Overdraftet	Kartat e kreditit	Hipotekat	Klientë të korporatave të mëdha	NVM-të		
Vlera kontabël bruto	2,862,157	171,393	11,425,986	26,440,456	4,918,894	45,818,886	4,369,534
Më pak: provizion për zhvlerësim	(77,603)	(8,285)	(38,419)	(277,797)	(50,785)	(452,889)	(47)
Vlera kontabël neto	2,784,554	163,108	11,387,567	26,162,659	4,868,109	45,365,997	4,369,487

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)**

Kreditë dhe paradhëniet në klasat e dobëta dhe të veçanta u konsideruan të mos zhvlerësohen pas marrjes në konsideratë të rikuperueshmërisë nga kolaterali për kreditë hipotekore të klientëve me pakicë dhe kreditë konsumatore.

b) Huatë dhe paradhëniet e vonuara por jo të zhvlerësuara

Kreditë e vonuara, por jo të zhvlerësuara i referohen kredive që tregojnë detyrime të vonuara, por ato nuk janë mjaftueshëm materiale për t'u klasifikuar si të zhvlerësuara as në ditët e vonuara dhe as në shuma.

Shuma bruto e kredive dhe paradhënieve që janë në vonesë, por jo të zhvlerësuara:

	Korporatat dhe SME-të	
	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
Afati 1 deri në 30 ditë	4,242,250	3,127,529
Afati i vonuar 31-90 ditë	552,874	730,840
Afati i vonuar > 90 ditë	808	9,241
Total	4,795,932	3,867,610
Vlera e drejtë e kolateralit	1,625,211	2,228,610
Totali i huave dhe paradhënieve të vonuara, por të pazhvlerësuara më 31 Dhjetor	8,066,344	6,604,049

	31 Dhjetor 2023			
	Individë (klientë me pakicë)			
	Konsumatori/ Overdraftet	Hipotekat	Karta e Vizës	Total
Afati 1 deri në 30 ditë	447,888	2,262,917	37,548	2,748,353
Afati i vonuar 31-90 ditë	117,893	396,558	2,989	517,440
Afati i vonuar > 90 ditë	-	4,619	-	4,619
Total	565,781	2,664,094	40,537	3,270,412
Vlera e drejtë e kolateralit	325,563	1,688,615	-	2,014,178

	31 Dhjetor 2022			
	Individë (klientë me pakicë)			
	Konsumatori/ Overdraftet	Hipotekat	Karta e Vizës	Total
Afati 1 deri në 30 ditë	427,324	1,867,903	30,059	2,325,286
Afati i vonuar 31-90 ditë	96,019	281,887	11,061	388,967
Afati i vonuar > 90 ditë	-	22,187	-	22,187
Total	523,343	2,171,977	41,120	2,736,440
Vlera e drejtë e kolateralit	319,774	1,708,921	-	2,028,695

Nuk ka kredi dhe paradhënie për bankat në datat 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, të cilat janë të vonuara, por jo të zhvlerësuara.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)****c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuara**

Ndarja e shumës bruto të kredive dhe paradhënieve individualisht të zhvlerësuara sipas klasave, së bashku me vlerën e drejtë të kolateralit përkatës të mbajtur nga Banka si garanci, janë si më poshtë:

	Kartat e Konsumatorit dhe Visa	Hipotekë	Korporatat dhe SME-të	Total
31 Dhjetor 2023				
Kreditë e zhvlerësuara individualisht	66,196	-	1,622,312	1,688,508
Vlera e drejtë e kolateralit	-	-	-	-
31 Dhjetor 2022				
Kreditë e zhvlerësuara individualisht	59,838	-	1,466,867	1,526,705
Vlera e drejtë e kolateralit	-	-	-	-

Ndarja e shumës bruto të kredive dhe paradhënieve kolektive të zhvlerësuara sipas klasave, së bashku me vlerën e drejtë të kolateralit përkatës të mbajtur nga Banka si garanci, janë si më poshtë:

	Kartat e Konsumatorit dhe Visa	Hipotekë	Korporatat dhe SME-të	Total
31 Dhjetor 2023				
Kreditë e zhvlerësuara kolektivisht	278,876	254,888	295,304	829,068
Vlera e drejtë e kolateralit	90,665	235,375	215,192	541,232
31 Dhjetor 2022				
Kreditë e zhvlerësuara kolektivisht	248,657	234,761	263,490	746,908
Vlera e drejtë e kolateralit	90,665	235,375	215,192	541,232

Vlera e drejtë e shpalosur e kolateralit përcaktohet nga vlerësues vendas të certifikuar dhe përfaqëson vlerën e realizueshme nga pronarët ligjorë të aktiveve. Drejtimi i konsideron kreditë e mbuluara nga kolaterali për kreditë e korporatave si të zhvlerësuara, sepse përvoja tregon se një pjesë e konsiderueshme e kolateralit për kreditë e korporatave nuk mund të zbatohet për shkak të vështirësive administrative dhe ligjore si p.sh. ulja e vlerës së kolateralit në ankandet e administruara nga zyra përmbarimore, koha. të nevojshme që kolateralet të ekzekutohen. Provizionet e zhvlerësimit pasqyrojnë mundësinë që drejtimi nuk do të jetë në gjendje të zbatojë të drejtat e tij dhe të riposedojë kolateralin për kreditë e dështuara. Pavarësisht vështirësive në zbatimin e riposedimit të kolateralit, menaxhmenti i Bankës do të ndjekë me energji borxhet e papaguara me të gjitha mjetet e mundshme që ka në dispozicion.

Nuk ka detyrime individuale të zhvlerësuara nga bankat më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)****c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuar (vazhdim)****i) Analiza e kredive të fazës 2 që pasqyron kriteret për përfshirje në fazën 2**

Një analizë e bilanceve të fazës 2 në datën e raportimit që pasqyron arsyet e përfshirjes në fazën 2 sipas klasës së huave dhe paradhënieve për klientët (vlera kontabël bruto dhe HPK korresponduese) është paraqitur më poshtë. Për qëllimet e kësaj analize, ku bilancet plotësojnë më shumë se një kriter për përcaktimin e një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë, vlera kontabël bruto korresponduese dhe HPK janë caktuar sipas renditjes së kategorive të paraqitura, për shembull, llogaritë me përkeqësim të PD mund gjithashtu. aktivizojnë backstops, por raportohen vetëm nën "Lëvizja e PD" Treguesit e rritjeve të ndjeshme të rrezikut të kredisë (SICR) shpjegohen në shënimin 6.5. ii)

31 Dhjetor 2023	Kreditimi i korporatave		SME	Kreditë konsumatore		Hipotekë		Total		
	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK
Më pak se 30 dite vonesa	2,138,764	110,302	475,220	4,941	66,296	24,188	212,565	33,119	2,892,845	172,550
- Lëvizja PD	1,043,447	94,258	123,808	544	-	-	-	-	1,167,255	94,802
- Ofrohet mbështetje për durim	28,679	1,365	76,676	197	8,118	2,094	28,845	2,770	142,318	6,426
- Arsyet e tjera cilësore	1,066,638	14,679	274,736	4,199	58,178	22,095	183,720	30,349	1,583,272	71,322
Më shumë se 30 dite vonesa	318,060	33,475	152,374	10,779	82,143	26,085	335,080	58,641	887,657	128,980
Total	2,456,824	143,777	627,594	15,719	148,439	50,274	547,645	91,760	3,780,502	301,530

31 Dhjetor 2022	Kreditimi i korporatave		SME	Kreditë konsumatore		Hipotekë		Total		
	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK	Vlera kontabël bruto	HPK
Më pak se 30 dite vonesa	852,042	22,419	417,104	40,819	86,826	35,017	341,761	34,065	1,697,733	132,320
Lëvizja PD	36,120	2,275	124,533	24,011	10,221	1,672	74,216	2,849	245,090	30,807
- Ofrohet mbështetje për durim	510,571	16,076	75,985	10,809	-	-	-	-	586,556	26,885
- Arsyet e tjera cilësore	305,352	4,068	216,585	6,000	76,605	33,346	267,545	31,216	866,087	74,630
Më shumë se 30 dite vonesa	536,586	103,312	225,256	13,554	84,446	28,577	278,221	34,306	1,124,509	179,749
Total	1,388,629	125,731	642,359	54,374	171,272	63,595	619,982	68,371	2,822,242	312,071

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)****c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuara (vazhdim)****ii) Analiza e Kredive të Fazës 3**

Një analizë e huave të fazës 3 është paraqitur më poshtë. Në tabelë paraqiten kreditë më të vogla se 90 dpd dhe kreditë më të mëdha se 90 dpd sipas portofolit dhe sipas fazave, duke paraqitur kreditë e klasifikuara në fazën 3 për shkak të vjetërsisë dhe ato të identifikuar në një fazë më të hershme për shkak të kritereve të tjera. Ekspozimet e fazës 3 janë analizuar më tej për të treguar ato që nuk janë më të zhvlerësuara të kredisë, por në periudhë kurimi që i paraprin një transferimi përsëri në fazën 2. Analiza e kredive të fazës 3 është paraqitur më poshtë më 31 Dhjetor 2023 dhe 31 Dhjetor 2022.

31-Dhjetor-23	Kreditimi i korporatave			SME			Kreditë konsumatore			Hipotekë			Total		
	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi
Më pak se 90 ditë	1,254,720	600,631	48%	205,783	50,470	25%	99,585	57,386	58%	172,322	53,216	31%	1,732,410	761,703	44%
Më shumë se 90 ditë	178,535	95,125	53%	299,458	182,699	61%	289,699	220,937	76%	200,541	101,969	51%	968,233	600,730	62%
Total	1,433,255	695,756	49%	505,241	233,169	46%	389,284	278,323	71%	372,863	155,185	42%	2,700,643	1,362,433	50%
-Nuk është më i dëmtuar por në periudhë kurimi	77,200	30,441	39%	19,875	11,301	57%	43,197	16,061	37%	106,313	29,437	28%	246,585	87,240	35%
-Të tjera	1,356,055	665,315	49%	485,365	221,868	46%	346,087	262,262	76%	266,551	125,748	47%	2,454,058	1,275,193	52%

31-Dhjetor-22	Kreditimi i korporatave			SME			Kreditë konsumatore			Hipotekë			Total		
	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi	Vlera kontabël bruto	HPK	Mbulimi
Më pak se 90 ditë	1,095,229	533,683	49%	180,302	68,549	38%	77,463	40,182	52%	179,670	47,423	26%	1,532,664	689,837	45%
Më shumë se 90 ditë	260,057	157,533	61%	205,458	100,911	49%	271,961	202,509	74%	190,241	103,488	54%	927,717	564,441	61%
Total	1,355,286	691,216	53%	385,760	169,460	45%	349,424	242,691	67%	369,911	150,911	40%	2,460,381	1,254,278	51%
-Jo më i dëmtuar por në periudhë kurimi	93,555	33,478	36%	1,448	-	0%	39,383	11,391	29%	111,857	19,842	18%	246,243	64,711	26%
-Të tjera	1,261,731	657,738	52%	384,311	169,459	44%	310,041	231,300	75%	258,055	131,069	51%	2,214,138	1,189,566	54%

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)

9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)

c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuar (vazhdim)

iii) Analiza e ndjeshmërisë duke përfshirë konsideratën për Covid-19, inflacionin, normën e interesit dhe situatën tjetër aktuale ekonomike

Vlerësimi dhe matja e HPK është komplekse dhe mjaft e ndjeshme ndaj të dhënave gjatë periudhave të pasigurisë dhe luhatshmërisë së lartë, të cilat kërkojnë veçanërisht vlerësim të kujdesshëm të skenarëve duke shmangur ekstremet tepër optimiste dhe pesimiste, por që kërkojnë edhe ushtrimin e gjykimit, në lidhje me parashikimet makroekonomike të përdorura për vlerësimin e FLI. Kjo e fundit merr rëndësi në rrethanat e pasigurisë së lartë për pritshmëritë e zhvillimeve makroekonomike gjatë vitit në vijim dhe si rrjedhojë e luhatshmërisë së lartë të këtyre parametrevë.

Modelimi dhe zhvillimi i marrëdhënieve statistikore midis probabilitetit të mospagimit dhe zhvillimeve makroekonomike ka paraqitur sfida të rëndësishme, si rrjedhojë e efekteve neutralizuese të masave të marra nga qeveria në mbështetje të klientëve me pakicë dhe bizneseve, si dhe aplikimit të moratoriumeve. Si e tillë, ajo ka kërkuar zbatimin e gjykimit të ekspertëve në nxjerrjen e konkluzioneve mbi një FLI të mundshme të besueshme.

Banka ka njohur dhe përgatitur veten për efektet e mundshme negative që mund të paraqesin zhvillimet e viteve të fundit dhe ka shqyrtuar sfidat me të cilat përballet me vëmendjen e kërkuar. Që nga tërmeti i vitit 2019, pandemia e vitit 2020 dhe efektet botërore të luftës Rusi-Ukrainë u materializuan në inflacion të lartë dhe turbulenca në tregje, si dhe në pritje të rritjes së mundshme të mospagimeve për shkak të rritjes së normave të interesit si rezultat i shtrëngimit të Bankave Qendrore politikave në përpjekje për të luftuar inflacionin, Banka ka qenë vazhdimisht në stres testimin e portofolit të kredive dhe letrave me vlerë dhe ka intensifikuar kontaktet me klientët për të vlerësuar madhësinë e ndikimit të këtyre ngjarjeve të mundshme dhe për të siguruar marrjen e masave adekuate për të minimizuar efektet negative.

Përafërsisht një e treta e portofolit të kredive të biznesit të Bankës u prek nga pandemia dhe përafërsisht 1/6 e portofolit ka aplikuar për shtyrje të kësteve.

Pavarësisht pasigurive, Tirana Bank rriti gjatë vitit 2023 portofolin e saj të kredisë në terma realë dhe NPLR-të e saj gjatë viteve të fundit u ul nga Dhjetor 20:7.2% në Dhjetor 21: 4.9% dhe më tej në Dhjetor 22: 3.8%. duke vazhduar me një rritje të lehtë në vitin 2023, duke e mbyllur vitin me NPLR prej 4.3%, duke u ndikuar më së shumti nga segmenti i biznesit. Ashtu siç ishte parashikuar, por me përmasa shumë më të ulëta, kategoria e shitjeve me pakicë shfaqti rritje të kredive me probleme bruto. Megjithatë, si rezultat i efekteve të kombinuara të rritjes së NPL-ve jomateriale dhe zgjerimit të portofolit, NPLR-ja e portofolit të shitjes me pakicë u ul nga 21 Dhjetor: 3.8% në Dhjetor 22: 3.2% mbetet e qëndrueshme për vitin 2023 dhe mbyllja e vitit me NPLR në 3.2%. . Për sa i përket segmentit të kredive për biznes, ulja e kredive me probleme dhe zgjerimi i portofolit përkatës kanë çuar në një përmirësim më material të NPLR-së gjatë viteve të fundit nga 21 Dhjetor: 5.4% në Dhjetor 22: 4.1% ndërsa Viti 2023 tregon një përkeqësim të lehtë të NPLR për bizneset në nivelin 4.7%, gjë që ka ndikuar në NPLR të përgjithshme të Bankës.

Banka kupton se menaxhimi proaktiv i klientëve të ndjeshëm është çelësi i menaxhimit të suksesshëm të përkeqësimit të mundshëm të portofolit të kredisë, në mënyrë që efektet e tyre negative të parashikohen, provizionohen dhe të përmbahen brenda niveleve të pranueshme. Identifikimi i klientëve më të ndjeshëm është një proces i rregullt, i cili synon të përmbillet përmes masave rishtrukturoese për të parandaluar përkeqësimin e mëtejshëm të klientit, dhe në përputhje me rrethanat janë ngritur provizione në pritje të përkeqësimit të ardhshëm.

Duke marrë parasysh zhvillimet e fundit në drejtim të rritjes së inflacionit dhe masat e ndërmarra nga bankat qendrore për të rikthyer inflacionin në nivelet e dëshiruara, duke ndikuar më së shumti në nivelin e normave të interesit, Banka po monitoron nga afër situatën financiare të klientëve të saj për të siguruar që çdo çështje e parashikuara financiare trajtohen në kohë, me qëllim parandalimin e përkeqësimit të cilësisë së portofolit të kredisë.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)****c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuar (vazhdim)****iv) Analiza e ndjeshmërisë duke përfshirë konsiderimin si inflacioni, norma e interesit dhe situata të tjera aktuale ekonomike**

Gjithashtu, Banka ka theksuar vazhdimisht testimin e portofolit të saj të kredisë për të identifikuar efektet e mundshme të rritjes së inflacionit dhe normave të interesit në cilësinë e portofolit të kredisë dhe gjendjen e saj financiare. Megjithatë, gjatë vitit 2023 nuk vihet re ndonjë përkeqësim material i portofolit të kredisë lidhur veçanërisht me zhvillimet negative të përmendura. Klientët e financuar në valutë, kryesisht euro, janë mbështetur nga mbiçmimi i lekut kundrejt euros, i cili ka neutralizuar një pjesë të efektit negativ të rritjes së normave të interesit.

Gjithashtu, pas rritjes së ndjeshme të normave të bonove të thesarit, duke arritur në nivelin 5.8%, ato kanë vijuar me të njëjtën tendencë të theksuar rënës në muajt e fundit të vitit 2022 dhe gjatë vitit 2023, ndaj riçmimi i mëtejshëm i kredisë në lekë ka shfaqur një situatë më e normalizuar për klientët. Banka është e përkushtuar të monitorojë situatën dhe të veprojë në përputhje me rrethanat me shumë kujdes dhe vazhdimisht për kufizimin e efekteve të mundshme negative.

Në zgjedhjen e FLI-ve që do të përdoren për vitin 2024, në mungesë të modeleve statistikore të zbatueshme, Banka ka ushtruar gjykimin e skaduar, duke marrë parasysh pritjet e saj bazë dhe ato negative, duke i caktuar pritjeve të pafavorshme një probabilitet më të lartë të ndodhjes, për shkak të pasigurive për sa vijon vit lidhur me zhvillimet ndërkombëtare dhe ndikimin e tyre në ekonominë vendase. Këto FLI përdoren më tej në procesin e krijimit të fondeve rezervë, në pritje të përkeqësimeve të mundshme përtej asaj që pritej në skenarin bazë.

Pritshmëritë për PD-të gjatë vitit 2024 janë si më poshtë:

TAP PD tremujore					Mesatarisht			FLI i stresuar*
	T1 '23	T2 '23	T3 '23	T4 '23	PiT mesatare PD 2022	PiT mesatare PD 2023	PiT 2024 i stresuar. PD	
Biznesi	4.0%	3.6%	3.1%	3.0%	2.7%	3.4%	4.0%	16.8%
Shitje me pakicë	1.8%	1.7%	1.7%	1.8%	1.9%	1.7%	2.0%	13.3%

* FLI i theksuar konsiderohet si FLI përfundimtar për vitin 2024 sipas një skenari të unifikuar

Vështrim i përgjithshëm i kredive të modifikuara dhe të forta

Banka mund të lidhë një marrëveshje rezistence me një huamarrës i cili përballet ose pritet të përballet me vështirësi financiare për të lehtësuar detyrimin kontraktual për një periudhë kohore. Një qasje rast pas rasti zbatohet për të gjithë klientët duke marrë parasysh faktet dhe rrethanat specifike të klientit. Opsionet tipike të ripagimit të ofruara përfshijnë shpërndarjen mbi afatin e mbetur, një pagesë një herë ose një zgjatje të afatit. Rekomandimet varen nga gjendja ekonomike e klientit dhe nëse ndodh një tolerancë, vlerësohet nevoja për një tarifë zhvlerësimi dhe nëse është e nevojshme, kredia regjistrohet si e zhvlerësuar.

Banka përdor përkufizimin e EBA-s për rezistencat dhe huatë me probleme.

Një ekspozim i caktuar mund të konsiderohet se funksionon nga data kur masat e durimit janë zgjatur nëse plotësohet një nga kushtet e mëposhtme:

- kjo zgjatje nuk ka bërë që ekspozimi të klasifikohet si jofunksional (prandaj nuk evidentohet rrezik për mos shlyerje);
- ekspozimi nuk ishte në statusin jo-funksionues në datën kur u zgjatën masat e durimit.
- Ka kaluar 1 vit nga mosfunksionimi dhe kredia nuk është me vonesë > 30 ditë.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.1. Rreziku i kredisë (vazhdim)****9.1.6. Kredi dhe paradhënie (vazhdim)****c) Huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuara (vazhdim)****iv) Analiza e ndjeshmërisë duke përfshirë konsiderimin si inflacioni, norma e interesit dhe situata të tjera aktuale ekonomike (vazhdim)****Vështrim i përgjithshëm i kredive të modifikuara dhe të mbartura (vazhdim)**

Nëse nuk ka prova për të kundërtën, ekspozimet e forta që plotësojnë ndonjë nga kriteret e mëposhtme duhet të klasifikohen si jofunksionale në çdo rast:

- Kredi me probleme në momentin e ristrukturimit ose kredi të cilat do të klasifikoheshin si NP në mungesë të masave të mësipërme.
- Kreditë e reja që shërbejnë për shlyerjen e ekspozimeve me probleme (në kohë afër masave të durimit).
- Ndryshimet e klauzolave të kontratës që parashikojnë fshirjen e borxhit.

Ndryshimet e klauzolave të kontratës që parashikojnë shlyerjen nëpërmjet realizimit të kolateralit ose transferimit në Bankë

Aktive të forta me kosto të amortizuar

Në '000 Lek	Ekspozim		HPK	
	2023	2022	2023	2022
Faza 1	-	-	-	-
Faza 2	141,670	245,089	6,426	30,806
Faza 3	1,438,484	1,115,667	638,095	546,599
Totali i kredive të forta	1,580,154	1,360,756	644,521	577,405

Zhvillimi i aktiveve financiare të forta me kosto të amortizuar

Në '000 Lek	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
Bilanci në fillim të periudhës	1,360,756	1,801,091
Klasifikohet për të ardhura gjatë vitit	563,705	65,666
Të transferuara në të modifikuara gjatë vitit (përfshirë ripagimet)	(224,703)	(338,331)
Lëvizje të tjera duke përfshirë kursin e këmbimit	(119,604)	(167,670)
Gjendja në fund të periudhës	1,580,154	1,360,756

9.2. Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, të tilla si norma e interesit, çmimet e kapitalit, kursi i këmbimit valutor dhe diferencat e kredisë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen e kredisë së debitorit / emetuesit) do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës ose në vlerën e zotërimeve të saj. instrumentet financiare. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin e rrezikut. Çështjet e rrezikut të tregut ndiqen rregullisht nga "Komiteti i Menaxhimit të Aseteve dhe Detyrimeve" (ALCO).

9.2.1. Rreziku i këmbimit valutor

Rreziku valutor është rreziku që vlera e instrumenteve financiare do të luhet për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit valutor. Banka përpiqet ta menaxhojë këtë rrezik duke mbyllur pozicionet e hapura ditore në valutë dhe duke vendosur dhe monitoruar kufizime për pozicionet e hapura.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.2. Rreziku i tregut (vazhdim)****9.2.1. Rreziku i këmbimit valutor (vazhdim)**

Përqendrimit e rrezikut të monedhës – instrumentet financiare brenda dhe jashtë bilancit janë paraqitur më poshtë:

Më 31 Dhjetor 2023	EUR	USD	LEK	Të tjera	Total
Asetet					
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	7,543,343	729,689	3,068,982	24,243	11,366,257
Detyrimet nga bankat	5,667,174	1,768,672	-	731,827	8,167,673
Kredi dhe paradhënie për klientët	26,596,725	940,525	28,823,117	7893	56,368,260
Mjetet financiare në FVOCI	14,001,782	1,141,956	14,608,420	-	29,752,158
Asetet financiare në AC	6,338,640	195,609	15,127,147	-	21,661,396
Pasuri të tjera	-	-	244,780	-	244,780
Totali i aktiveve financiare	60,147,664	4,776,451	61,872,446	763,963	127,560,524
Detyrimet					
Për shkak të bankave	39290	16727	6,881,577	11770	6,949,364
Për shkak të klientëve	55,421,522	4,782,612	46,140,428	734,532	107,079,094
Borxhi i varur	1 501 077	-	-	-	1 501 077
Detyrimet e qirasë	343,661	3936	15687	-	363,284
Totali i detyrimeve financiare dhe kapitalit	57,305,550	4,803,275	53,037,692	746,302	115,892,819
Pozicioni valutor neto në bilanc	2,842,114	(26,878)	8,834,807	17661	11,667,704
Zërat jashtë bilancit	5,595,363	1,137,724		-	6,733,087

Më 31 Dhjetor 2022	EUR	USD	LEK	Të tjera	Total
Asetet					
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	10,836,565	784,614	2,865,863	73,453	14,560,495
Detyrimet nga bankat	1,192,388	2,514,569	-	662,530	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët	27,642,325	891,586	24,166,061	10,089	52,710,061
Mjetet financiare në FVOCI	8,929,993	-	15,627,274	-	24,557,267
Asetet financiare në AC	10,156,904	-	4,943,251	-	15,100,155
Pasuri të tjera	-	-	376,337	-	376,337
Totali i aktiveve financiare	58,758,175	4,190,769	47,978,786	746,072	111,673,802
Detyrimet dhe kapitali					
Për shkak të bankave	25,527	1,071	3,882,877	12,194	3,921,667
Për shkak të klientëve	51,941,777	4,228,542	40,758,074	733,558	97,661,951
Borxhi i varur	1,650,635	-	-	-	1,650,635
Detyrimet e qirasë	343,661	3936	15,687	-	363,284
Totali i detyrimeve financiare dhe kapitalit	53,961,600	4,233,548	44,656,637	745,752	103,597,537
Pozicioni valutor neto në bilanc	4,796,575	(42,779)	3,322,149	320	8,076,265
Zërat jashtë bilancit	8,221,973	3,534,331		-	11,756,305

Pozicioni i hapur i konsiderueshëm në euro lind për shkak të trajtimit të ndryshëm të kapitalit neto nga standardet rregullatore të kontabilitetit të Bankës Qendrore, i cili llogarit kapitalin e kontribuar në valutë të huaj si zë monetar.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.2. Rreziku i tregut (vazhdim)****9.2.1. Rreziku i këmbimit valutor (vazhdim)****Analiza e ndjeshmërisë së rrezikut të monedhës**

Banka është kryesisht e ekspozuar ndaj euros dhe dollarit amerikan (USD). Tabela e mëposhtme detajon ndjeshmërinë e Bankës ndaj rritjes dhe uljes përkatëse të vlerës së lekut kundrejt valutave të huaja. Përqindja e përdorur është norma e ndjeshmërisë e përdorur gjatë raportimit të brendshëm të rrezikut të valutës së huaj tek personeli drejtues kryesor dhe përfaqëson vlerësimin e drejtimit për ndryshimin e arsyeshëm të mundshëm në kursin e këmbimit të huaj. Analiza e ndjeshmërisë përfshin vetëm zërat monetarë të papaguar në valutë dhe rregullon përkthimin e tyre në fund të periudhës për një ndryshim përkatës në normat e valutës së huaj. Banka ka aplikuar një rritje ose ulje prej 10% në kursin e këmbimit të monedhës. Një numër pozitiv më poshtë tregon një rritje të fitimit dhe të kapitalit tjetër ku leku forcohet me përqindjet përkatëse kundrejt monedhës përkatëse.

	Rritje/(Zvogëlim) në pikët bazë	31-Dhjetor-23		31-Dhjetor-22	
		Ndjeshmëria e fitimit ose humbjes	Ndjeshmëria e anuitetit	Ndjeshmëria e fitimit ose humbjes	Ndjeshmëria e kapitalit
EURO	+(-) 100	284,211	(284,211)	479,658	(479,658)
USD	+(-) 100	(2,688)	2,688	(4,278)	4,278
Të tjera	+(-) 100	1,766	(1,766)	32	(32)

9.2.2. Rreziku i normës së interesit

Të ardhurat dhe shpenzimet financiare të Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve në masën që aktivet dhe detyrimet që sjellin të ardhura maturohen ose riçmohen në periudha të ndryshme ose në shuma të ndryshme. Banka përpqet të zbusë këtë rrezik duke monitoruar datat e riçimitit të aktiveve dhe detyrimeve të saj. Përveç kësaj, efekti aktual do të varet nga një sërë faktorësh të tjerë, duke përfshirë shkallën në të cilën pagesat janë bërë më herët ose më vonë se datat e kontraktuara dhe ndryshimet në ndjeshmërinë e normës së interesit brenda periudhave të riçimitit dhe midis monedhave.

Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut kanë për qëllim optimizimin e të ardhurave neto nga interesi, duke pasur parasysh nivelet e normave të interesit të tregut në përputhje me strategjitë e biznesit të Bankës.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.2. Rreziku i tregut (vazhdim)****9.2.2. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut të aktiveve dhe detyrimeve kryhen në kontekstin e ndjeshmërisë së Bankës ndaj ndryshimeve të normave të interesit.

Në mjediset me ulje të normave të interesit, marzhet e fituara do të ngushtohen pasi normat e interesit të detyrimeve do të ulen me një përqindje më të ulët në krahasim me normat e interesit të aktiveve. Megjithatë, efekti aktual do të varet nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë stabilitetin e ekonomisë, mjedisin dhe nivelin e inflacionit.

Banka përpiket të zbusë këtë rrezik të normës së interesit duke monitoruar datat e rivlerësimit të aktiveve dhe detyrimeve të saj dhe duke vendosur kushtet e riçmimit të produktit në mënyrë që të menaxhojë fitimin/humbjen nga ndryshimet në normat bazë të tregut. Gjithashtu, Banka ka të drejta kontraktuale për të rishikuar normat e interesit për një pjesë të madhe të portofolit të saj të kredisë në baza tremujore.

Tabela e mëposhtme paraqet datat e rivlerësimit të normave të interesit për aktivet dhe detyrimet e Bankës. Aktivet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë raportuar sipas datës së ndryshimit të tyre të ardhshëm të normës. Aktivet dhe detyrimet me normë fikse janë raportuar sipas datave të planifikuara të shlyerjes së principalit:

Më 31 Dhjetor 2023	Më pak se një muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 12 muaj	Mbi 1 vit	Jo-interesi	Total
Asetet						
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	8,799,556	-	-	-	2,566,701	11,366,257
Kredi dhe paradhënie në banka	8,167,673	-	-	-	-	8,167,673
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	4,628,260	7,191,453	42,584,963	1,963,584	-	56,368,260
Mjetet financiare në FVOCI	9,463,322	3,715,553	1,533,534	15,039,749	-	29,752,158
Asetet financiare në AC	240,979	-	789,181	20,631,236	-	21,661,396
Pasuri të tjera	-	-	-	-	244,780	244,780
Totali i aktiveve financiare	31,299,790	10,907,006	44,907,678	37,634,569	2,811,481	127,560,524
Detyrimet						
Për shkak të bankave	6,949,364	-	-	-	-	6,949,364
Për shkak të klientëve	15,349,703	9,594,377	37,769,526	41,935,057	2,430,431	107,079,094
Borxhi i varur	-	-	-	1,501,077	-	1,501,077
Detyrimet e qirasë	-	-	175,065	328,973	-	504,038
Totali i detyrimeve financiare	22,299,067	9,594,377	37,944,591	43,765,107	2,430,431	116,033,573
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	9,000,723	1,312,629	6,963,087	(6,130,538)	381.050	11,526,951

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.2. Rreziku i tregut (vazhdim)****9.2.2. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet datat e rëchimit për aktivet dhe detyrimet e Bankës më 31 Dhjetor 2022.

Më 31 Dhjetor 2022	Më pak se një muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 12 muaj	Mbi 1 vit	Jo-interesi	Total
Asetet						
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	8,185,035	-	-	-	6,375,460	14,560,495
Kredi dhe paradhënie në banka	4,369,487	-	-	-	-	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	4,106,322	7,157,162	39,268,791	2,177,786	-	52,710,061
Mjetet financiare në FVOCI	1,503,974	3,351,576	3,411,978	16,289,739	-	24,557,267
Asetet financiare në AC	3,207,651	1,015,738	3,307,154	7,569,612	-	15,100,155
Pasuri të tjera	-	-	-	-	376,337	376,337
Totali i aktiveve financiare	21,372,469	11,524,476	45,987,923	26,037,137	6,751,797	111,673,802
Detyrimet						
Për shkak të bankave	3,921,667	-	-	-	-	3,921,667
Për shkak të klientëve	45,542,494	9,511,771	23,112,223	19,495,463	-	97,661,951
Borxhi i varur	-	-	-	1,650,527	-	1,650,527
Detyrimet e qirasë	-	-	132,151	231,133	-	363,284
Totali i detyrimeve financiare	49,464,161	9,511,771	23,244,374	21,377,123	0	103,597,429
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	(28,091,692)	2,012,705	22,743,549	4,660,014	6,751,797	8,076,373

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.2. Rreziku i tregut (vazhdim)****9.2.2. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Për shkak të specifikave të tregut shqiptar, një sasi e madhe depozitash klientësh kanë një afat maturimi më pak se një muaj. Megjithatë, efekti i mundshëm negativ i evolucionit negativ në normat e interesit është reduktuar ndjeshëm për shkak të normave të ulëta të interesit të vendosura nga Banka për depozitat pa afat të klientëve.

Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit është përcaktuar në bazë të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit në datën e raportimit. Në datën 31 Dhjetor 2023, nëse normat e interesit do të kishin qenë 100 pikë bazë më të larta/më të ulëta me të gjithë variablat e tjerë do të mbaheshin konstante, fitimi para tatimit i Bankës për periudhën dymbëdhjetë mujore të përfunduar më 31 Dhjetor 2023 do të rritej/ulej përkatësisht me afërsisht lekë. 91 010 mijë (2022: 17 008 mijë lekë).

Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit sipas monedhës është paraqitur më poshtë.

	EUR	USD	Monedhat e tjera	LEK	Total
Më 31 Dhjetor 2023					
Totali i aktiveve financiare me interes	58,678,087	4,567,498	739,721	61,008,517	124,993,823
Totali i detyrimeve financiare me interes	57,305,550	4,803,275	746,302	53,037,693	115,892,820
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	1,372,537	(235,777)	(6,581)	7,970,824	9,101,003
Ndjeshmëria nëse normat e interesit rriten me 100 pb	13,725	(2,358)	(66)	79,708	91,009
Ndjeshmëria nëse normat e interesit ulen me 100 pb	(13,725)	2,358	66	(79,708)	(91,009)
	EUR	USD	Monedhat e tjera	LEK	Total
Më 31 Dhjetor 2022					
Totali i aktiveve financiare me interes	53,622,976	3,938,194	672,619	47,064,501	105,298,290
Totali i detyrimeve financiare me interes	53,961,600	4,233,548	745,752	44,656,638	103,597,538
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	(338,624)	(295,354)	(73,133)	2,407,863	1,700,752
Ndjeshmëria nëse normat e interesit rriten me 100 pb	(3,386)	(2,954)	(731)	24,079	17,008
Ndjeshmëria nëse normat e interesit ulen me 100 pb	3,386	2,954	731	(24,079)	(17,008)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.3. Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit lind në financimin e përgjithshëm të aktiviteteve të Bankës dhe në menaxhimin e pozicioneve. Ai përfshin si rrezikun e paaftësisë për të financuar aktivet me maturimin dhe normat e duhura (rrezikun e financimit) dhe rrezikun e paaftësisë për të likuiduar një aktiv me një çmim të arsyeshëm dhe në një periudhë të përshtatshme për të përmbushur detyrimet e detyrimit (rreziku i likuiditetit të tregut).

Fondet mbledhen duke përdorur një gamë të gjerë instrumentesh duke përfshirë depozitat, detyrimet e tjera të evidentuara në letër dhe kapitalin aksionar. Banka bën përpjekjet e saj më të mira për të ruajtur një ekuilibër midis vazhdimësisë së financimit dhe fleksibilitetit duke përdorur detyrimet me një gamë maturimi. Banka vlerëson vazhdimisht rrezikun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshimet në financimin e kërkuar për përmbushjen e qëllimeve dhe objektivave të biznesit të vendosur në drejtim të strategjisë së përgjithshme të Bankës, ndërkohë që kryen rregullisht testimin e stresit të rrezikut të likuiditetit të paraqitur në Bordin e Drejtorëve.

Përveç kësaj, Banka mban një portofol të aktiveve likuide si pjesë e strategjisë së saj të menaxhimit të rrezikut të likuiditetit. Nivelet e këtyre treguesve u komunikohen çdo ditë përgjegjësive të departamenteve të Bankës dhe komentet, si dhe vlerësimet përkatëse, përfshihen në paketën e raportimit për anëtarët e Komitetit të Menaxhimit të Aktiveve dhe Detyrimeve ("ALCO").

ALCO ka përgjegjësinë të përcaktojë strategjinë e zhvillimit të aktiveve dhe detyrimeve, në varësi të të dhënave cilësore dhe sasiore të organizatës dhe zhvillimeve në treg; Sigurimi i një niveli të lartë konkurrence dhe organizimi efektiv; Ruajtja e rreziqeve në kufij të përcaktuar; Menaxhoni aktivet dhe detyrimet duke aplikuar politikat e çmimeve për produktet dhe shërbimet në të njëjtën kohë.

Për qëllime likuiditeti, Banka i klasifikon depozitat pa afat dhe depozitat e kursimit si të detyrueshme dhe që maturohen brenda një muaji. Si rezultat, rritet hendeku i mbetur i likuiditetit të maturitetit deri në dymbëdhjetë muaj. Megjithatë, banka kryen stres teste të ndryshme për të konfirmuar aftësinë për të mbuluar me likuiditet çdo situatë të mundshme të rëndë të tërheqjes së depozitave. Për më tepër, ajo ka një nivel të lartë të aktiveve likuide dhe një bazë shumë të larmishme financimi me përqendrim shumë të ulët që ul më tej rrezikun e likuiditetit.

Banka po mban një portofol të aktiveve financiare shumë të tregtueshme që mund të likuidohen lehtësisht si mbrojtje kundër çdo ndërprerjeje të paparashikuar të fluksit të parasë. Menaxhmenti i Bankës po monitoron çdo ditë raportet e likuiditetit kundrejt kërkesave të brendshme dhe rregullatore. Si rezultat, Menaxhmenti beson se Banka mund t'i përgjigjet siç duhet daljeve të mundshme të parasë në afat të shkurtër.

9.3.1. Procesi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit është një objektiv kyç i Bankës dhe zhvillon një grup të gjerë aktiviteteve që shtrihen nga monitorimi i ngushtë i pozicionit të saj të likuiditetit deri të administrimi i burimeve të financimit dhe përdorimi i fondeve, në një mënyrë që nuk rrezikon aftësinë. të Bankës për të përmbushur detyrimet e saj.

Banka ka miratuar praktikën më të mira dhe udhëzimet rregullatore/mbikëqyrëse në përshkrimin e pozicionit të likuiditetit të Bankës dhe efekteve të mundshme të ndryshimeve negative që rrjedhin nga maturimi (dhe mos rinovimi) i burimeve të saj të financimit, si dhe reduktimi i mundshëm i vlerës së aktiveve të saj likuide. . Ajo ushtron monitorim të afërt të kostos së likuiditetit dhe ka siguruar përputhjen me kuadrin rregullator të rrezikut të likuiditetit, ndërkohë që ruan dhe rishikon rregullisht metodologjitë, politikat, procedurat dhe sistemet për të menaxhuar në mënyrë efektive rrezikun e likuiditetit.

Banka ka mbajtur nën monitorim të kujdesshëm nivelet e likuiditetit të saj duke u siguruar që ato të mbeten mbi minimumet rregullatore dhe kufijtë e brendshëm. Testet e shpeshta të stresit aplikohen duke variuar nga analiza e ndjeshmërisë deri të analiza e skenarit të fluksit monetar. Banka ka një plan financimi emergjence, plane rikuperimi të përcaktuara mirë dhe kuadrin e brendshëm rregullator të përditësuar rregullisht që mbulon menaxhimin e rrezikut të likuiditetit.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.3. Rreziku i likuiditetit (vazhdim)****9.3.1. Procesi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme analizon aktivet dhe detyrimet financiare në periudha kohore përkatëse bazuar në periudhën e mbetur në datën e raportimit deri në datën e maturimit kontraktual. Aktivet dhe detyrimet në valutë konvertohen në LEK duke përdorur normat e këmbimit valutor në fund të vitit. Supozimet e bëra janë që pagesat e planifikuara në bankë respektohen plotësisht dhe në kohë dhe përveç kësaj, të gjitha pagesat kontraktuale kryhen plotësisht - p.sh. që depozituesit do t'i tërheqin paratë e tyre në vend që t'i kthejnë ato në maturim. Ato aktive dhe detyrime të cilave u mungon maturimi aktual (p.sh. llogaritë e hapura, depozitat pa afat, ose llogaritë e kursimit) i caktohen afatit kohor më pak se një muaj .

Më 31 Dhjetor 2023	Më pak se një muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 12 muaj	Nga 1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Total
Likuiditeti i aktiveve						
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	11,366,257	-	-	-	-	11,366,257
Detyrimet nga bankat	8,167,673	-	-	-	-	8,167,673
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	2,114,441	5,522,922	17,896,214	14,454,629	16,380,054	56,368,260
Mjetet financiare në FVOCI	9,463,322	3,715,553	1,533,534	9,160,705	5,879,044	29,752,158
Asetet financiare në AC	240,979	-	789,181	10,966,872	9,664,364	21,661,396
Pasuri të tjera	244,780	-	-	-	-	244,780
Totali i aktiveve financiare	31,597,452	9,238,475	20,218,929	34,582,206	31,923,462	127,560,524
Likuiditeti i detyrimeve						
Për shkak të bankave	6,949,364	-	-	-	-	6,949,364
Për shkak të klientëve	45,308,236	9,466,647	34,044,402	17,924,058	335,751	107,079,094
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,501,077	1,501,077
Detyrime të tjera	1,324,126	-	132,151	231,133	-	1,687,410
Angazhimet e huasë	2,599,515	-	5,384,676	14,757	-	7,998,948
Letrat e Garancive	236,200	266,055	3,255,174	-	-	3,757,429
Totali i detyrimeve financiare	56,417,441	9,732,702	42,816,403	18,169,948	1,836,828	128,973,322
Hendeku neto i likuiditetit	(24,819,989)	(494,227)	(22,597,474)	16,412,258	30,086,634	(1,412,798)

Të gjitha llogaritë rrjedhëse të klientëve të Bankës përfshihen në detyrime me maturim më pak se një muaj. Llogaritë rrjedhëse përfaqësojnë balanca që kanë një histori dhe një devijim në shuma të cilat maten nga Banka dhe janë shumë më pak se hendeku negativ i treguar në afat më pak se një muaj. Çdo problem që lind nga mospërputhja e likuiditetit menaxhohet nëpërmjet aktivitetit ndër bankar (huamarrje, kreditim) brenda linjave të kreditit të para-miratuara. Bazuar në raportet rregulatore të likuiditetit, supozohet se të paktën 80% e depozitave të klientëve do të transformohen.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.3. Rreziku i likuiditetit (vazhdim)****9.3.1. Procesi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme tregon aktivet dhe detyrimet e Bankës sipas maturitetit të mbetur kontraktual më 31 Dhjetor 2022:

Më 31 Dhjetor 2022	Më pak se një muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 12 muaj	Nga 1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Total
Likuiditeti i aktiveve						
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	14,560,495	-	-	-	-	14,560,495
Detyrimet nga bankat	4,369,487	-	-	-	-	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	2,197,400	3,891,612	19,604,078	12,846,243	14,170,728	52,710,061
Mjetet financiare në FVOCI	1,503,974	3,351,576	3,411,978	10,472,810	5,816,929	24,557,267
Asetet financiare në AC	3,207,651	1,015,738	3,307,154	2,104,198	5,465,414	15,100,155
Pasuri të tjera	376,337	-	-	-	-	376,337
Totali i aktiveve financiare	26,215,344	8,258,926	26,323,210	25,423,251	25,453,071	111,673,802
Likuiditeti i detyrimeve						
Detyrime ndaj bankave	3,921,667	-	-	-	-	3,921,667
Detyrime ndaj klientëve	45,528,426	9,476,358	22,937,657	19,414,354	305,156	97,661,951
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,650,527	1,650,527
Detyrime të tjera	1,019,695	-	132,151	231,133	-	1,382,979
Angazhimet e huasë	2,134,309	-	4,768,516	-	1 831 093	8,733,918
Letrat e Garancive	111,132	650,318	1,313,849	-	-	2,075,299
Letër Kredi	768,880	-	-	-	-	768,880
Totali i detyrimeve financiare	53,507,088	10,126,676	29,152,173	19,645,487	3,786,776	116,218,200
Hendeku neto i likuiditetit	(27,291,744)	(1,867,750)	(2,828,963)	5,777,764	21,666,295	(4,544,398)

Letrat e kreditit dhe garancitë e dhëna klientëve e angazhojnë Bankën të kryejë pagesa në emër të klientëve në varësi të dështimit të klientit për të përmbushur kushtet e kontratës.

Angazhimet për të dhënë kredi përfaqësojnë angazhime kontraktuale për të dhënë hua dhe kredi rrotulluese. Angazhimet në përgjithësi kanë data fikse maturimi ose klauzola të tjera përfundimi.

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

9.4. Matja e vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare

9.4.1 Parimet e vlerësimit

Vlera e drejtë është çmimi që do të merrej për të shitur një aktiv ose do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt në tregun kryesor (ose më të favorshëm) në datën e matjes sipas kushteve aktuale të tregut (p.sh., një çmim daljeje), pavarësisht nga nëse ai çmim është drejtpërdrejt i vëzhgueshëm apo i vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi.

Për të treguar se si janë nxjerrë vlerat e drejta, instrumentet financiare klasifikohen bazuar në një hierarki të teknikave të vlerësimit, siç shpjegohet në Shënimin 6.4

9.4.2 Qeverisja e vlerësimit

Metodologjia e vlerës së drejtë të Bankës dhe qeverisja mbi modelet e saj përfshin një sërë kontrollesh dhe procedurash të tjera për të siguruar që janë vendosur masat e duhura mbrojtëse për të siguruar cilësinë dhe përshtatshmërinë e saj. Të gjitha iniciativat e produkteve të reja (përfshirë metodologjitë e tyre të vlerësimit) i nënshtrohen miratimeve nga funksione të ndryshme të Bankës, duke përfshirë funksionet e rrezikut dhe financave. Përgjegjësia e matjeve të vazhdueshme i takon sektorit të biznesit dhe linjës së produktit.

Pasi të dorëzohen, vlerësimet e vlerës së drejtë gjithashtu rishikohen dhe sfidohen nga funksionet e Rrezikut dhe Financës. Procesi i pavarur i verifikimit të çmimeve për raportimin financiar është në fund të fundit përgjegjësi e ekipit të pavarur të verifikimit të çmimeve brenda Financës, i cili raporton tek Zyrtari Kryesor Financiar.

Ekipi i pavarur i verifikimit të çmimit (IPV) vërteton vlerësimet e vlerës së drejtë duke:

- Krahasimi i çmimeve kundrejt çmimeve të vëzhgueshme të tregut ose burimeve të tjera të pavarura
- Ri-kryerja e llogaritjeve të modelit
- Vlerësimi dhe vërtetimi i parametrave të hyrjes

Ekipi gjithashtu sfidon kalibrimin e modelit në të paktën një bazë tremujore ose kur ndodhin ngjarje të rëndësishme në tregjet përkatëse.

Ekipi i IPV-së punon së bashku me ekipin e politikave kontabël të funksionit të Financës dhe është përgjegjës për të siguruar që shifrat përfundimtare të raportuara të vlerës së drejtë janë në përputhje me SNRF dhe do të propozojë rregullime kur të jetë e nevojshme.

Kur mbështeteni në burime të palëve të treta (p.sh., kuotat e ndërmjetësit, ose inpute të tjera mikro ose makroekonomike), ekipi i pavarur i verifikimit të çmimeve është gjithashtu përgjegjës për:

- Verifikimi dhe sfidimi i listës së miratuar të ofruesve
- Kuptimi i metodologjive të vlerësimit dhe burimeve të inputeve dhe verifikimi i përshtatshmërisë së tyre për kërkesat e raportimit sipas SNRF-ve

Teknikat e vlerësimit dhe konsideratat specifike për inputet e Nivelit 3 shpjegohen më tej në shënimin 9.4.4

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.4. Matja e vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare (vazhdim)****9.4.3 Instrumentet financiare të mbajtura me kosto të amortizuar**

SNRF 13 e përcakton vlerën e drejtë si çmimin që do të merrej për të shitur një aktiv ose do të paguhej për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Vlerat e drejta janë bazuar në supozimet e drejtimit sipas profilit të bazës së aktiveve dhe detyrimeve.

Tabela e mëposhtme përmbledh vlerat kontabël dhe vlerat e drejta të atyre aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk janë paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës me vlerën e tyre të drejtë.

	Vlera mbajtëse		Vlera e drejtë	
	2023	2022	2023	2022
Mjetet financiare				
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	11,366,257	14,560,495	11,366,257	14,560,495
Detyrimet nga bankat	8,167,673	4,369,487	8,167,673	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët	56,368,260	52,710,061	60,452,105	56,345,907
Asetet financiare me KA	21,661,396	15,100,155	21,596,547	14,502,645
Detyrimet financiare				
Detyrime ndaj klientëve	107,079,094	97,661,951	117,824,653	98,375,989
Detyrime ndaj bankave	6,949,364	3,921,667	6,949,364	3,921,667
Borxhi i varur	1,501,077	1,650,635	1,501,077	1,650,635

a) Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore, Detyrim nga bankat

Vlera e drejtë e mjeteve monetare dhe gjendjeve në Bankën Qendrore është afërsisht e barabartë me vlerën kontabël, për shkak të maturimit të tyre afatshkurtër. Huatë dhe paradhëniet për bankat përfshijnë vendosjet ndërbankare. Vlera e drejtë e vendosjeve me normë fikse dhe depozitave njëditore është vlera kontabël e tyre. Vlera e drejtë e vlerësuar e depozitave me interes fiks bazohet në flukset monetare të skontuara duke përdorur normat mbizotëruese të interesit të tregut të parasë për borxhet me rrezik të ngjashëm kredie dhe maturim të mbetur. Për sa i përket depozitave në banka, këto janë depozita afatshkurtra, për të cilat norma e interesit kontabël nuk ndryshon ndjeshëm nga norma e interesit të tregut më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022. Këto kontrata janë përgjithësisht të nivelit 2, përveç rasteve kur bëhen rregullime për kurbat e yield-eve ose kredisë. Spread-et bazohen në inpute të rëndësishme jo të vëzhgueshme, në të cilin rast ato klasifikohen si Niveli 3.

b) Kredi dhe paradhënie për klientët

Huatë dhe paradhëniet janë neto nga provizionet për zhvlerësim. Për vitin 2023, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve për klientët është afërsisht e barabartë me vlerën kontabël të tyre për faktin se pjesa kryesore e portofolit të kredisë mbart norma interesi të ndryshueshme të cilat reflektojnë ndryshimet në kushtet e tregut. Vlera e drejtë e huave dhe paradhënieve për klientët është fluksi i tyre i pritshëm i parasë i skontuar me normat aktuale të tregut. Normat aktuale të tregut janë normat e interesit që Banka do të vendoste në këtë moment (në fund të vitit). Huatë dhe paradhëniet për klientët klasifikohen si Niveli 3.

c) Asetet financiare me kosto të amortizuar

Mjetet financiare me kosto të amortizuar përfshijnë obligacione të emetuara nga qeveria shqiptare në lekë dhe obligacione të emetuara nga banka dhe institucione financiare të huaja në euro, të cilat janë blerë me synim mbajtjen deri në maturim. Çmimet e kuotuar në tregjet aktive nuk ishin të disponueshme për obligacionet shtetërore të emetuara në lekë. Megjithatë, kishte informacion të mjaftueshëm në dispozicion për të matur vlerën e drejtë të këtyre letrave me vlerë bazuar në inputet e vëzhgueshme të tregut.

Prandaj, sa herë që ekzistojnë çmimet e kuotuar, letrat me vlerë përfshihen në Nivelin 1 të hierarkisë së vlerës së drejtë (d.m.th. obligacionet e qeverisë së huaj dhe obligacionet e korporatave) – përdorimi i çmimit të kuotuar në një treg aktiv për atë instrument).

Me përjashtim të kontratave ku disponohet një normë e vëzhgueshme drejtpërdrejt, të cilat shpalosen si Niveli 1, Banka i klasifikon letrat me vlerë të qeverisë shqiptare si instrumente financiare të nivelit 2 kur nuk përdoren inpute të pavëzhgueshme për vlerësimin e tyre, ose kur inputet e pavëzhgueshme të përdorura nuk janë të rëndësishme për matjen (në tërësi).

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**9.4. Matja e vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare (vazhdim)****9.4.3 Instrumentet financiare të mbajtura me kosto të amortizuar (vazhdim)****d) Detyrime ndaj bankave dhe klientëve**

Vlera e drejtë e vlerësuar e depozitave pa maturim të deklaruar, e cila përfshin depozitat pa interes, është shuma e ripagueshme sipas kërkesës.

Vlera e drejtë e vlerësuar e depozitave me interes fikse dhe huamarrjeve të tjera që nuk kuptohen në një treg aktiv bazohet në flukset e skontuara të parasë duke përdorur normat e interesit për borxhet e reja me maturim të ngjashëm të mbetur. Në fund të vitit 2023 dhe 2022, menaxhmenti vlerëson se vlera e drejtë e klientit është e përafërt me vlerën kontabël, sepse gjatë vitit 2023 Banka ka emetuar norma interesi për depozitat e klientëve të ngjashëm me tregun.

Detyrimet ndaj bankave i referohet kryesisht huamarrjes së tregut me një afat maturimi prej një muaji nga data e bilancit dhe për këtë arsye vlera e drejtë e tyre konsiderohet të jetë e përafërt me vlerën kontabël.

e) Borxhi i varur

Vlera e drejtë e borxhit të varur përafrohet me vlerën nominale të borxhit. Borxhi i varur përdoret si input i nivelit 3 në hierarkinë e vlerës së drejtë.

9.4.4 Instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë

Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas niveleve në hierarkinë e vlerës së drejtë si më poshtë:

- i. Niveli 1: janë matje me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktive ose detyrime identike.
- ii. Niveli 2: matjet janë teknika vlerësimi me të gjitha inputet materiale të vëzhgueshme për aktivin ose pasivin, qoftë drejtpërdrejt (d.m.th. si çmime) ose indirekt (d.m.th., të nxjerra nga çmimet); dhe
- iii. Niveli 3: matjet janë vlerësime që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme të tregut (d.m.th., inpute të pavëzhgueshme).

Drejtimi zbaton gjykimin në kategorizimin e instrumenteve financiare duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë. Nëse një matje e vlerës së drejtë përdor të dhëna të vëzhgueshme që kërkojnë rregullime të rëndësishme, kjo matje është një matje e Nivelit 3. Rëndësia e një inputi vlerësimi vlerësohet kundrejt matjes së vlerës së drejtë në tërësinë e tij. Matjet e përsëritura të vlerës së drejtë janë ato që standardet e kontabilitetit kërkojnë ose lejojnë në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportuese. Banka nuk ka instrumente financiare të Nivelit 3 të matur me vlerën e drejtë. Vlera e drejtë e analizuar sipas niveleve në hierarkinë e vlerës së drejtë dhe vlera kontabël e aktiveve që nuk maten me vlerën e drejtë janë si më poshtë:

	31 Dhjetor 2023			
	Bartja shuma	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
MJETET FINANCIARE				
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	11,366,257	-	8,799,556	2,566,701
Detyrim nga bankat	8,167,673	-	-	8,167,673
Kredi dhe paradhënie për klientët	56,368,260	-	-	56,345,907
Investime në letra me vlerë në VDATGJ	29,752,159	14,135,421	15,616,738	-
Mjetet financiare me kosto të amortizuar	21,661,396	6,534,248	15,062,298	-
DETYRIMET FINANCIARE				
Detyrime ndaj klientëve	107,079,094	-	-	98,193,267
Detyrime ndaj bankave	6,949,364	-	-	6,949,364
Borxhi i varur	1,501,077	-	-	1,501,077
31 Dhjetor 2022				
	Bartja Shuma	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
MJETET FINANCIARE				
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	14,560,494	-	8,126,448	6,434,046
Detyrim nga bankat	4,369,487	-	-	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët	52,710,061	-	-	56,345,907
Investime në letra me vlerë në VDATGJ	24,511,564	7,816,553	16,740,714	-
Mjete financiare me kosto të amortizuar	15,100,155	9,556,943	4,945,701	-
DETYRIMET FINANCIARE				
Detyrime ndaj klientëve	97,661,951	-	-	117,824,653
Detyrime ndaj bankave	3,921,667	-	-	3,921,667
Borxhi i varur	1,650,635	-	-	1,650,635

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023*(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)***9. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****9.5. Menaxhimi i kapitalit**

Objektivat e Bankës kur administron kapitalin, i cili është një koncept më i gjerë se "kapitali" në pasqyrën e bilanceve, janë:

- për të përmbushur kërkesat e kapitalit të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë.
- të ruajë aftësinë e Bankës për të vazhduar si vijimësi, në mënyrë që ajo të vazhdojë të sigurojë kthime për aksionarët dhe përfitime për palët e tjera të interesuara; dhe
- të mbajë një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e biznesit të saj.

Mjaftueshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator monitorohen nga drejtimi i Bankës, duke përdorur teknika të bazuara në udhëzimet e zhvilluara nga Komiteti i Bazelit dhe direktivat e Komunitetit Evropian, të zbatuara nga Banka e Shqipërisë, për qëllime mbikëqyrjeje. Informacioni i kërkuar depozitohet në Bankën e Shqipërisë në baza tremujore.

Banka ka vendosur procedura të brendshme në përputhje me rregulloren "Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit", për vlerësimin dhe monitorimin e kërkesës për kapital dhe mjaftueshmërisë së kapitalit.

Menaxhimi dhe planifikimi i kapitalit, siguron qëndrueshmërinë e Bankës në kushte normale dhe të stresuara të mjedisit ekonomik dhe financiar, duke marrë parasysh rreziqet ndaj të cilave Banka është e ekspozuar. Objektivat e kapitalit janë vendosur për të siguruar stabilitet të mjaftueshëm për të mbrojtur depozituesit, si dhe për të mbështetur biznesin në vazhdim, duke mbajtur një tampon rehati ndaj kërkesave rregulatore. Menaxhimi i kapitalit është gjithashtu një pjesë integrale e Procesit të Vlerësimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit të Brendshëm, i cili synon të vlerësojë kërkesat për kapital në përputhje me profilin dhe strategjinë e rrezikut të Bankës.

Banka e Shqipërisë u kërkon bankave: (a) të mbajnë nivelin minimal të kapitalit rregullator prej 1 miliard lekësh dhe (b) të ruajnë një raport të totalit të kapitalit rregullator ndaj aktivitetit të ponderuar me rrezik ('raporti i Bazelit') në ose më lart. Banka e Shqipërisë kërkoi minimalisht 12% (2022: 12%). Banka e Shqipërisë ka kërkuar konkretisht që Tirana Bank të mbajë një normë minimale të mjaftueshmërisë së kapitalit prej 15%, deri në Shkurt 2022 dhe një raport minimal prej 13.5% pas kësaj date.

Kapitali rregullator është kapitali i Bankës, i llogaritur në përputhje me kërkesat e rregullores së Bankës së Shqipërisë, për të mbuluar rrezikun e kredisë, rrezikun e tregut dhe rrezikun operacional. Kapitali rregullator i Bankës është i ndarë në dy nivele. Banka llogarit kapitalin rregullator si shumën e kapitalit të klasit 1 dhe kapitalit të nivelit 2, duke marrë parasysh zbritjet në përputhje me kërkesat e përcaktuara në rregulloret e Bankës së Shqipërisë.

Bankat llogarit ekspozimet e ponderuara me rrezik si shumën e elementëve të mëposhtëm:

- a. Zërat e ekspozimeve dhe ekspozimet e mundshme të ponderuara për rrezikun e kredisë ose të palës tjetër;
- b. Kërkesat për kapital për rreziqet e tregut; dhe
- c. Kërkesa për kapital për rrezikun operacional.

Tabela e mëposhme përmbledh përbërjen e kapitalit rregullator dhe raportet e Bankës për vitet e përfunduara më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022. Mjaftueshmëria e kapitalit të Bankës menaxhohet nga Departamenti i Riskut. Gjatë këtyre dy viteve, Banka ka përmbushur të gjitha kërkesat për kapital të vendosura nga jashtë.

	2023	2022
Kapitali i nivelit 1	11,402,605	9,680,874
Instrumentet e kapitalit të nivelit të 2	1,431,036	1,147,095
Totali i kapitali rregullator	12,833,641	10,827,969
Aktivitetet totale të ponderuara me rrezik	72,696,051	63,863,156
Raporti RMK	17,65%	16,95%

Fitimi i vitit aktual përfshihet si një element i Kapitalit të Përbashkët të Nivelit 1 pasi pasqyrat financiare të audituara janë certifikuar dhe raportuar të rregullatori dhe pasi çdo dividend i ndërmjetëm (i pjesëshëm) i paguar gjatë vitit, tatimet dhe detyrimet e tjera mbi fitimin janë zbritur. Pas përfshirjes së fitimit të vitit aktual sipas pasqyrave financiare të metodologjisë së Bankës së Shqipërisë, drejtimi vlerëson se raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit do të jetë 18.92% më 31 Dhjetor 2023 (2022: 18.24%).

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

10. Interesi dhe të ardhura të ngjashme

	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2023	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2022
Të ardhura nga kreditë dhe paradhëniet për klientët	3,668,707	2,685,216
Të ardhura nga mjetet financiare	2,083,491	1,348,441
Të ardhura nga llogaritë në banka	299,715	57,719
Të ardhura nga interesi nga qiraja	76,903	8,605
Interesi total dhe të ardhura të ngjashme	6,128,816	4,099,981

11. Shpenzimet e interesit

	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2023	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2022
Shpenzimet e interesit për klientët	854,435	351,995
Shpenzimet e interesit ndaj bankave	152,766	58,705
Shpenzimet e interesit për borxhin e varur	54,104	31,864
Shpenzimet e interesit për detyrimet e qirasë	1,773	381
Interesi total dhe shpenzime të ngjashme	1,063,078	442,945

12. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2023	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2022
<i>Të ardhurat nga tarifat e fituara nga shërbimet që ofrohen gjatë një periudhe të caktuar kohore</i>		
Tarifa e mirëmbajtjes së llogarisë	176,237	172,639
Shërbime të tjera bankare	176,016	147,080
Komision nga ATM dhe POS	157,710	120,778
<i>Të ardhura nga tarifat nga ofrimi i shërbimeve financiare dhe të fituara nga ekzekutimi i një transaksioni</i>		
Transferta dhe pagesa	111,179	103,657
Operacionet bankare	16,555	14,043
Letër Kreditë dhe të tjera	42,640	32,688
Të ardhurat totale nga tarifat dhe komisionet	680,337	590,885
ATM dhe POS	(35,474)	(28,541)
Shërbimet bankare	(1,492)	(2,393)
Bankat korrespondente	(8,152)	(5,137)
Shpenzimet totale të tarifave dhe komisioneve	(45,118)	(36,071)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	635,219	554,814

13. Humbjet e pritshme të kredisë nga paradhëniet për bankat, letrat me vlerë dhe jashtë bilancit artikuj

	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2023	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2022
bankat	(46)	12
Mjetet financiare në VDATGJ	(17,323)	32,932
Mjetet financiare me kosto të amortizuar	(14,216)	62,499
Jashtë bilancit	35,502	10,283
Total	3,917	105,726

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

14. Shpenzimet e personelit

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Pagat dhe shpërblime	920,842	790,045
Kontributet në fondet shtetërore të pensioneve	107,732	94,177
Shpenzimet e tjera të personelit	39,701	24,162
	1,068,275	908,384

15. Shpenzime të tjera operative

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Shpenzimet e mirëmbajtjes dhe sigurisë	289,764	232,705
Tarifat për sigurimin e depozitave ASD	252,665	239,222
Shpenzimet e lidhura me kartën	170,446	152,384
Reklamat dhe marketing	78,815	72,241
Shpenzime të tjera	74,314	61,464
Shpenzimet e telekomunikacionit	69,533	68,621
Fondi i rezolutës së bankës	48,414	38,849
Konsulencë dhe shpenzime të tjera të ngjashme	44,906	49,578
Shpenzimet ndaj palëve të treta	37,931	51,431
Shpenzimet e shërbimeve	26,059	31,750
Tarifa dhe shpenzime të tjera të lidhura	23,718	21,718
Kancelari dhe të konsumueshme	21,998	21,893
Taksat (me përjashtim të tatimit mbi të ardhurat)	17,848	19,491
Shpenzimet ligjore	17,691	18,415
Shpenzime të tjera sigurimi	14,464	9,377
Shpenzimet e udhëtimit	11,960	12,030
Shpenzimet e auditimit	4,306	7,635
Total	1,204,832	1,108,804

16. Shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat

Përbërësit e shpenzimit të tatimit mbi të ardhurat për vitet e përfunduara më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 janë:

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
<i>Tatimi aktual</i>		
Shpenzimi aktual tatimor	(405,530)	(240,367)
<i>Tatimi i shtyrë</i>		
Në lidhje me origjinën dhe kthimin e diferencave të përkohshëm	1,892	(3,553)
Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat e raportuara në fitimi ose humbja	(403,638)	(243,920)

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

16. Shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat (vazhdim)

Rakordimi ndërmjet shpenzimit tatimor dhe fitimit kontabël të shumëzuar me normën e tatimit të brendshëm të Shqipërisë për vitet e përfunduara më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 është si më poshtë:

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Fitimi kontabël para tatimit	2,344,979	1,295,161
Tatimi teorik mbi të ardhurat në 15% (2022: 15%)	351,747	194,274
Efekti tatimor i diferencave të përhershme:	53,783	46,093
-Të ardhura të cilat përjashtohen nga tatimi	(13,431)	(10,336)
-Shpenzime të pazbritshme	67,214	56,429
Humbjet e vitit aktual për të cilat nuk ka një aktiv tatimor të shtyrë		
I njohur	405.530	240,367
Shpenzimi aktual tatimor	405.530	240,367
Tatimi i shtyrë		
Zëra të tjerë tatimorë të shtyrë	1,891	(3,553)
Të ardhurat nga tatimi i shtyrë i ngarkuar në fitim/(humbje)	1,891	(3,553)
Mjetet financiare për VDATGJ	(204,805)	371,339
Shpenzimet e tatimit të shtyrë të ngarkuara në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	(204,805)	371,339

Norma efektive e tatimit mbi të ardhurat për vitin 2023 është 17.21% (2022: 18.6%)

	2023	2022
Tatimi mbi të ardhurat e korporatave (i arkëtueshëm)/i pagueshëm		
Tatimi mbi të ardhurat (i arkëtueshëm)/i pagueshëm (më 1 Janar)	(15,441)	(12,147)
Tatimi mbi të ardhurat e paguar (përfundimisht në fund të periudhës së mëparshme)		-
Tatimi mbi të ardhurat i parapaguar në zyrën e tatimeve	(414,458)	(243,661)
Tatimi aktual mbi të ardhurat	405.530	240,367
Tatimi mbi të ardhurat e arkëtueshme (më 31 Dhjetor) (Shënimi 26)	(24,369)	(15,441)

Tatimi i shtyrë i përfshirë në bilanc dhe ndryshimet e regjistruara në shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat janë si më poshtë:

	2023		Asetet financiare të disponueshme për shitje Rezervë
	Tatimi i shtyrë Asetet	Tatimi i shtyrë Detyrimet	
Mjetet financiare përmes VDATGJ	106,185	-	(263,528)
Zëra të tjerë tatimorë të shtyrë	80,008	-	-
Total	186,193	-	(263,528)
Aktivi tatimor i shtyrë, neto	186,193		
	2022		Asetet financiare të disponueshme për shitje Rezervë
	Tatimi i shtyrë Asetet	Tatimi i shtyrë Detyrimet	
Mjetet financiare përmes VDATGJ	310,990	-	369,713
Zëra të tjerë tatimorë të shtyrë	78,121	-	-
Total	389,111	-	376,568
Aktivitet tatimore të shtyra, neto	389,111		

Më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, zërat e tjerë të tatimit të shtyrë përfshijnë aktivitet/detyrimet tatimore të shtyra si rezultat i diferencave të përkohshme midis vlerës kontabël dhe bazës tatimore në datën e bilancit të pronave, objekteve dhe pajisjeve dhe komisioneve të huasë.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

17. Të ardhura të tjera, neto

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Rikuperimet nga kreditë e fshira më parë	17,751	31,397
Fitimet nga shitja e kolateraleve të riposduara, neto	3,856	19,170
Të ardhura të tjera	8,676	17,188
Total	30,283	67,755

18. Paratë dhe gjendjet me Bankën Qendrore

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Para në dorë		
Kartëmonedha dhe monedha në lekë	863,983	914,285
Kartëmonedha dhe monedha në valutë të huaj	903,876	874,648
	1,767,859	1,788,933
Balancat me Bankën Qendrore		
Llogaria rrjedhëse		
në lekë	798,842	4,645,114
në valutë të huaj	-	-
	798,842	4,645,114
Rezervat e detyrueshme		
në lekë	2,204,072	1,885,434
në valutë të huaj	6,594,556	6,233,457
	8,798,628	8,118,891
Interesin e përllogaritur	981	7,635
Humbjet e pritshme të kredisë	(53)	(78)
Gjendjet totale me Bankën Qendrore	9,598,398	12,771,562
Totali i parave të gatshme dhe gjendjeve me Bankën Qendrore	11,366,257	14,560,495

E përfshirë në llogaritë me Bankën Qendrore është rezerva ligjore për qëllime të likuiditetit, e cila përfaqëson një depozitë rezervë minimale, të kërkuar nga Banka Qendrore e Shqipërisë. Rezervat statutorë u llogaritën si mëposhtë:

Raporti i rezervës në lekë është:

- 7.5% për detyrimet e përfshira në bazën e rezervës dhe me afat maturimi deri në 12 muaj.
- 5.0% për detyrimet e përfshira në bazën e rezervës dhe me maturim fillestar mbi 12 muaj deri në 2 vjet.

Raporti i rezervës në valutë të huaj është:

- 12.5% për detyrimet e përfshira në bazën e rezervës, kur raporti “detyrime në monedhën përkatëse/ totali i detyrimeve” të Bankës është deri në 50 (pesëdhjetë) për qind”.
- 20% për detyrimet e përfshira në bazën e rezervës, kur raporti “detyrime në monedhën përkatëse / totali i detyrimeve” të Bankës është më i lartë se 50 (pesëdhjetë) për qind”.

Banka duhet të mbajë rezervat e saj minimale në llogaritë e rezervës në Bankën e Shqipërisë. Gjatë periudhës së mbajtjes, Banka mund të përdorë vetëm rezervën minimale në lekë, me kusht që mesatarja e tepicës së rezervës në ditën e fundit të periudhës së mbajtjes të mos bjerë nën nivelin e rezervës së detyruar. Niveli i rezervave të përdorura në baza ditore nga Banka shprehet në përqindje dhe vendoset nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë. Duke filluar nga data 24 Shkurt 2018, raporti është 70 për qind e rezervës minimale të detyrueshme.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

18. Paratë dhe gjendjet me Bankën Qendrore (vazhdim)

Paraja dhe gjendjet me Bankën Qendrore, duke përjashtuar paratë në dorë, përfshihen në analizën e ekspozimit maksimal ndaj rrezikut të kredisë (Shënimi 9.1.5).

Interesi i rezervës së detyrueshme në Bankën Qendrore llogaritet si më poshtë:

2023			
Monedha	Minimumi	Maksimumi	Metoda e llogaritjes
LEK	2.75%	3.25%	100% e normës bazë të kredisë
EUR	4,00%	4,00%	Norma e interesit të BQE-së për depozitën
2022			
Monedha	Minimumi	Maksimumi	Metoda e llogaritjes
LEK	2.75%	2.75%	100% e normës bazë të kredisë
EUR	2.00%	2.00%	Norma e interesit të BQE-së për depozitën

19. Detyrimet nga bankat

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Llogaritë rrjedhëse		
Llogarite rrjedhëse dhe depozitat pa afat pranë bankave	2,228,238	1,341,401
Totali i llogarive rrjedhëse	2,228,238	1,341,401
Depozitat ndërbankare		
Depozita ndërbankare - jo rezidente	5,936,835	3,027,441
Interesin e përlogaritur	2,615	692
Totali	5,939,450	3,028,133
Zhvlerësim i kredive dhe paradhëniesve të bankave	(15)	(47)
Totali i huave dhe paradhëniesve për bankat	8,167,673	4,369,487

Normat e interesit për nostro-t dhe depozitat pa afat janë të luhatshme. Depozitat Nostro dhe ato pa afat janë të detajuara në tabelën e mëposhtme.

	S&P LT/ST	Si në 31 Dhjetor 2023	S&P LT/ST	Si në 31 Dhjetor 2022
Llogari rrjedhëse dhe depozitat pa afat pranë bankave				
Raiffeisen Bank International AG	A-	265,618	A-	139,559
Deutsche Bank AG	A-	1,822,100	A-	1,065,749
Deutsche Bank Trust Bank Americas	A-	98,232	A-	99,623
Piraeus Bank SA	B-	42,288	B-	36,470
Total		2,228,238		1,341,401

31 Dhjetor 2023	S&P LT/ST	Monedha	Monedha origjinale	Në 000 lekë
ALFA BANK GREQI	B	EUR	9,000,000	934,920
BBVA	A	EUR	8,000,000	831,040
BBVA	A	USD	17 500 000	1,643,950
SANPAOLO DI TORINO	BBB	EUR	18 000 000	1,869,840
SANPAOLO DI TORINO	BBB	GBP	5 500 000	657,085
Interesin e përlogaritur				2,615
Total				5,939,450

31 Dhjetor 2022	S&P LT/ST	Monedha	Monedha origjinale	Në 000 lekë
BANCO BILBAO VIZCAYA ARGENTARIA	A	USD	8,000,000	856,400
SANPAOLO DI TORINO	BBB	GBP	4 800 000	618,816
SANPAOLO DI TORINO	BBB	USD	14 500 000	1,552,225
Interesin e përlogaritur				692
Total				3,028,133

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

19. Detyrim nga bankat (vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon ndryshimet në provizionin e humbjeve të detyrimeve nga bankat dhe arsyet e këtyre ndryshimeve gjatë vitit 2023:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Provizione për humbje më 1 Janar 2023	47	-	-	-	47
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje:					
Transferimi ndërmjet Fazave	-	-	-	-	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	47	-	-	-	47
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	(99)	-	-	-	(99)
Ndryshimet në supozimet dhe metodologjitë e modelit/modifikimet/fshirjet/FX, të tjera	-	-	-	-	-
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	5	-	-	-	5
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(27)	-	-	-	(27)
Mjetet financiare të çregjistruara gjatë periudhës	-	-	-	-	-
Provizione për humbje më 31 Dhjetor 2023	15	-	-	-	15

Tabela e mëposhtme tregon ndryshimet në provizionin e humbjeve për detyrimet nga bankat dhe arsyet e këtyre ndryshimeve gjatë vitit 2022:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Provizione për humbje më 1 Janar 2022	96	-	-	-	96
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje:					
Transferimi ndërmjet Fazave	-	-	-	-	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	46	-	-	-	46
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	(90)	-	-	-	(90)
Ndryshimet në supozimet dhe metodologjitë e modelit/modifikimet/fshirjet/FX, të tjera	-	-	-	-	-
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	(44)	-	-	-	(44)
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(5)	-	-	-	(5)
Mjetet financiare të çregjistruara gjatë periudhës	-	-	-	-	-
Provizione për humbje më 31 Dhjetor 2022	47	-	-	-	47

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të detyrimeve nga bankat gjatë vitit 2023 që kanë kontribuar në ndryshimet në provizionet e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	4,369,534	-	-	-	4,369,534
Transferimi ndërmjet Fazave	-	-	-	-	-
Aktivitet financiar të çregjistruara gjatë periudhës përveç fshirjeve	-	-	-	-	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	4,033,226	-	-	-	4,033,226
Modifikimi i flukseve monetare kontraktuale të aktiveve financiare/ndryshimet në aktuale/fshirje	-	-	-	-	-
Efekti nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(235,072)	-	-	-	(235,072)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	8,167,688	-	-	-	8,167,688

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të detyrimeve nga bankat gjatë vitit 2022 që kanë kontribuar në ndryshimet në provizionet e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	3,400,124	-	-	-	3,400,124
Transferimi ndërmjet Fazave	-	-	-	-	-
Aktivitet financiar të çregjistruara gjatë periudhës përveç fshirjeve	-	-	-	-	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	1,153,038	-	-	-	1,153,038
Modifikimi i flukseve monetare kontraktuale të aktiveve financiare/ndryshimet në aktuale/fshirje	-	-	-	-	-
Efekti nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(183,628)	-	-	-	(183,628)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	4,369,534	-	-	-	4,369,534

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët , neto

	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022
Hua për korporata	31,179,039	29,945,832
Hua për SME i NVM-ve	8,330,329	6,522,396
Totali i huave për Korporata dhe SME	39,509,368	36,468,228
Hua konsumatore	3,222,030	3,273,259
Hua hipotekore	15,126,115	13,844,118
Qira financiare	21,501	520,247
Overdraftet	465,957	395,008
Kartat e kreditit	288,639	229,369
Komisionet e kredisë të shtyra përmes EIR	(251,378)	(195,249)
Interesin e përllogaritur	224,341	161,374
Huatë dhe paradhëniet bruto	58,606,573	54,696,354
Minus: Humbjet e pritshme nga zhvlerësimi	(2,238,313)	(1,986,293)
	-	-
Total	56,368,260	52,710,061
Afatshkurtër	20,501,464	20,970,926
Afatgjatë	35,866,796	31,739,136

Qiraja financiare është produkti i ri që Banka ka prezantuar gjatë vitit 2022. Një përshkrim i detajuar i trajtimit kontabël jepet në Shënimin 9. Portofoli i qirasë financiare më 31 Dhjetor 2023 dhe 31 Dhjetor 2022 është si më poshtë:

	31-Dhjetor 2023	31-Dhjetor 2022
Më pak se 1 vit	15,459	-
Midis 1 dhe 2 vjet	3,684	40,818
Midis 2 dhe 3 vjet	78,521	-
Midis 3 dhe 4 vjet	467,801	37,249
Midis 4 dhe 5 vjet	697,212	208,989
Më shumë se 5 vjet	284,799	233,191
Interesi i përllogaritur	6,852	1,020
bruto	1,554,328	521,267
Minus: Humbjet e pritshme nga zhvlerësimi	(34,269)	(3,315)
Total	1,520,059	517,952

Tabela e mëposhtme tregon analizën e industrisë të huave bruto (pa marrë në konsideratë "Komisionet e huave të shtyra" dhe "Interesi i përllogaritur") dhënë klientëve të korporatave dhe SME-ve.

	2023	2022
Prodhimi	5,155,652	6,138,125
Elektricitet	2,710,253	3,321,362
Tregtisë	13,224,159	8,890,652
Ndërtimi	6,973,882	8,387,087
Ndërmjetësimi financiar	4,490,312	3,910,182
Industri të tjera	6,955,110	5,820,820
Totali i huave bruto	39,509,368	36,468,228

Normat e interesit për kreditë dhe paradhëniet për klientët janë të ndryshueshme dhe janë paraqitur si më poshtë:

Monedha	2023	2022
LEK	12 muaj TBILLS + (0.5% - 12%) Norma e SOFR-së me afat CME USD 1 vit + (2%- 4,6%)	12 muaj TRIBOR + (0.5% - 10.5%)
USD		12 muaj LIBOR + (3% - 4%)
EUR	EURIBOR+ 12 muaj (0.0% -14%)	EURIBOR+ 12 muaj (0.0% - 12%)

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)

Lëvizja e provizioneve (zhvlerësimit) për humbjet nga kreditë dhe paradhëniet për klientët është si më poshtë:

	2023	2022
Zhvlerësimi për i HPK-së më 1 Janar	1,986,293	2,008,629
Zhvlerësimi i vitit, neto nga rikuperimet	436,040	123,962
Fshirje	(101,620)	(90,182)
Efekti i kursit të këmbimit	(82,400)	(56,116)
Zhvlerësimi për HPK më 31 Dhjetor	2,238,313	1,986,293
Tarifa HPK për vitin	436,040	123,962
Rikuperimet nga huatë e fshira më parë (Shënimi 17)	(17,750)	(31,397)
Totali i fitimit ose humbjes neto përgjatë periudhës	418,290	92,565
Zhvlerësime individuale	846,818	796,413
Zhvlerësime kolektive	1,391,495	1,189,880
	2,238,313	1,986,293

Në përputhje me SNRF 9 më poshtë janë paraqitur ndryshimet në provizionin e humbjeve për kreditë dhe paradhëniet për klientët dhe arsyet e këtyre ndryshimeve gjatë viteve 2023 dhe 2022 sipas kategorisë së kredisë. Në tabelën përmbledhëse më poshtë është paraqitur një shpjegim se si ndryshimet në vlerën kontabël bruto të huave dhe paradhënieve për klientët gjatë periudhës kanë kontribuar në ndryshimet në provizionin e humbjeve gjatë periudhës së përfunduar më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022.

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizion për humbje më 1 Janar 2023	435,437	296,578	1,254,278	1,986,293
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				-
Transfertat:	(70,213)	59,832	10,381	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(126,000)	126,000	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(5,545)	-	5,545	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	58,811	(58,811)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(50,614)	50,614	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	2,521	-	(2,521)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	43,257	(43,257)	-
Asete financiare të reja të krijuara ose të blera	154,270	35,255	82,437	271,962
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	71,875	(115,886)	(118,171)	(162,182)
fshirjet	-	-	(17,271)	(17,271)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	155,932	(20,799)	(42,624)	95,209
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(5,547)	142,79	150,779	159,511
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2023	585,822	290,058	1,362,433	2,238,313
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizion për humbje më 1 Janar 2022	521,932	216,530	1,270,167	2,008,629
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				-
Transfertat:	(70,213)	59,832	10,381	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(126,000)	126,000	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(5,545)	-	5,545	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	58,811	(58,811)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(50,614)	50,614	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	2,521	-	(2,521)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	43,257	(43,257)	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	154,270	35,255	82,437	271,962
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	70,295	(61,311)	(98,200)	(89,216)
fshirjet	-	-	(90,182)	(90,182)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	154,352	33,776	(95,564)	92,564
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(240,847)	46,272	79,675	(114,900)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2022	435,437	296,578	1,254,278	1,986,293

Nuk ka hua POCI dhe kredi të çregjistruara gjatë periudhës 2023 dhe 2022.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të huave dhe paradhënieve për klientët gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	49,469,425	2,976,085	2,250,845	54,696,355
Transfertat:	(1,352,444)	677,894	674,550	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(1,744,055)	1,744,055	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(125,722)	-	125,722	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	515,944	(515,944)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(585,858)	585,858	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	1,389	-	(1,389)	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	35641	(35,641)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	18,432,950	657,273	216,352	19,306,575
Rritje/(ulje) për shkak të disbursimeve/pagesave të reja të kredisë	(11,281,788)	(851,748)	(457,704)	(12,591,240)
fshirjet	-	-	(101,438)	(101,438)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(2,431,634)	(163,490)	(108,555)	(2,703,679)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	52,836,509	3,296,014	2,474,050	58,606,573

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	42,217,972	2,108,430	2,490,943	46,817,345
Transfertat:	(949,680)	722,828	226,852	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(1,760,844)	1,760,844	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(201,499)	-	201,499	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	1,004,346	(1,004,346)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(183,442)	183,442	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	8,317	-	(8,317)	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	149,772	(149,772)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	15,041,928	495,186	202,228	15,739,342
Rritje/(ulje) për shkak të disbursimeve/pagesave të reja të kredisë	(5,572,955)	(277,789)	(499,873)	(6,350,617)
fshirjet	-	-	(90,182)	(90,182)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(1,267,839)	(72,572)	(79,123)	(1,419,534)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	49,469,426	2,976,083	2,250,845	54,696,354

Tabela e ndryshimeve në kompensimin e humbjeve për kreditë për kompanitë dhe arsyet e këtyre ndryshimeve:

Kompanitë

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizion për humbje më 1 Janar 2023	338,466	179,111	860,676	1,378,253
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				-
Transfertat:	(97,499)	(29,758)	127,257	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(113,950)	113,950	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(178)	-	178	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	16,629	(16,629)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(127,157)	127,157	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	-	-	-	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	78	(78)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	179,969	40,118	76,258	296,345
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	121,597	57,824	(142,588)	36,833
fshirjet	-	-	(11,053)	(11,053)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	204,067	68,184	49,874	322,125
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(43,201)	(94,885)	18,828	(119,258)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2023	499,332	152,410	929,378	1,581,120

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)**Kompanitë (vazhdim)**

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizion për humbje më 1 Janar 2022	365,123	129,979	859,325	1,354,427
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				-
Transfertat:	(90,739)	77,755	12,984	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(116,776)	116,776	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(3,576)	-	3,576	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	29,613	(29,613)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(35,593)	35,593	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	-	-	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	26,185	(26,185)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	124,656	16,208	71,717	212,581
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	49,170	(77,713)	(60,260)	(88,803)
fshirjet		-	(1,980)	(1,980)
Tarifa totale e fitimit ose humbjes neto gjatë periudhës	83,087	16,250	22,461	121,798
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(109,743)	32,883	(21,111)	(97,971)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2022	338,467	179,112	860,675	1,378,254

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të huave dhe paradhënieve për kompanitë gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	33,133,679	2,004,291	1,741,045	36,879,015
Transfertat:	(1,146,357)	635,919	510,438	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(1,326,652)	1,326,652	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(41,981)	-	41,981	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	222,276	(222,276)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(474,007)	474,007	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	5550	(5550)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	13,388,058	645,176	186,104	14,219,338
Rritje/(ulje) për shkak të disbursimeve/pagesave të reja të kredisë	(8,506,876)	(748,803)	(357,513)	(9,613,192)
fshirjet	-	-	(69,613)	(69,613)
Efeki nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(1,714,268)	(132,340)	(78,666)	(1,925,274)
Vlera kontabël bruto si në 31 Dhjetor 2023	35,154,236	2,404,243	1,931,795	39,490,274

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	28,164,263	1 548 065	1,675,174	31,387,502
Transfertat:	(666,994)	478,022	188,972	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(1,371,468)	1,371,468	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(129,452)	-	129,452	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	833,926	(833,926)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(135,331)	135,331	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	75,811	(75,811)	-
Asetet e reja u krijuan ose u blenë	10,132,444	420,403	186,287	10,739,134
Rritje/(ulje) për shkak të disbursimeve/pagesave të reja të kredisë	(3,598,079)	(174,512)	(378,119)	(4,150,710)
fshirjet	-	-	(68,015)	(68,015)
Efeki nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(897,954)	(267,686)	136,746	(1,028,894)
Vlera kontabël bruto si në 31 Dhjetor 2022	33,133,680	2,004,292	1,741,045	36,879,017

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)

Tabela e ndryshimeve në kompensimin e humbjeve për kreditë konsumatore dhe arsytet e këtyre ndryshimeve:

Konsumatori

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizioni për humbje më 1 Janar 2023	77,324	37,740	229,590	344,655
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Transfertat:	8,475	(14,329)	5,854	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(1,791)	1,791	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(1,330)	-	1,330	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	9,982	(9,982)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(12,713)	12,713	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	1,614	-	(1,614)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	6,575	(6,575)	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	16,811	1,982	11,358	30,151
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	25,663	(9,454)	(20,628)	(4,419)
fshirjet	-	-	(3,505)	(3,505)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	50,949	(21,801)	(6,921)	22,227
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(71,909)	22,450	27,087	(22,372)
Provizioni për humbje më 31 Dhjetor 2023	56,364	38,389	249,756	344,509

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Kompensimi për humbje më 1 Janar 2022	74,901	39,806	195,332	310,039
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Transfertat:	12,725	(18,019)	5294	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(1,602)	1,602	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(1,827)	-	1,827	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	14,802	(14,802)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(12,044)	12,044	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	1,352	-	(1,352)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	7,225	(7,225)	-
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	24,368	37,76	6080	34,224
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	41,455	(13,059)	(16,913)	11,483
fshirjet	-	-	(2,786)	(2,786)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	78,548	(27,302)	(8,325)	42,921
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(76,126)	25,235	42,585	(8,306)
Provizionet për humbje më 31 Dhjetor 2022	77,323	37,739	229,592	344,654

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të kredive konsumatore gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	3,228,167	119,652	332,880	3,680,699
Transfertat:	(101,204)	37,889	63,315	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(89,613)	89,613	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(37,693)	-	37,693	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	24,713	(24,713)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(35,984)	35,984	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	1,389	-	(1,389)	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	8,973	(8,973)	-
E re e krijuar ose e blere	1,094,256	2998	15,704	1,112,958
Disbursimi i ri neto/Pagesat e huasë	(954,595)	(28,168)	(36,784)	(1,019,547)
fshirjet	-	-	(18,929)	(18,929)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(52,978)	(883)	(6,348)	(60,209)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	3,213,646	131,488	349,838	3,694,972

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

Konsumatori (vazhdim)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	3,311,361	158,100	297,187	3,766,648
Transfertat:	(63,022)	(5,393)	68,415	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(70,142)	70,142	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(53,175)	-	53,175	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	55,827	(55,827)	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	(30,519)	30,519	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	4,468	-	(4,468)	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	-	10,811	(10,811)	-
E re e krijuar ose e blere	1,028,743	7,521	7,400	1,043,664
Rritje/(ulje) për shkak të disbursimeve/pagesave të reja të kredisë	(1,016,474)	(39,587)	(26,180)	(1,082,241)
fshirjet	-	-	(9,772)	(9,772)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(32,441)	(990)	(4,169)	(37,600)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	3,228,167	119,651	332,881	3,680,699

Tabela e ndryshimeve në kompensimin e humbjeve për kreditë hipotekare dhe arsytet për këto ndryshime:

Hipotekore

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizioni për humbje më 1 Janar 2023	15,941	68,371	150,911	235,223
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Transfertat:	30,529	(34,847)	4,318	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(2,577)	2,577	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(1,143)	-	1,143	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	34,249	(34,249)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(6,449)	6,449	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	-	-	-	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	3,274	(3,274)	-
E re e krijuar ose e blere	6,231	1,998	5,442	13,671
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	69,943	(20,292)	33	49,684
fshirjet	-	-	(1,561)	(1,561)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	106,703	(53,141)	8,232	61,794
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(95,186)	76,602	(3,541)	(22,125)
Provizioni për humbje më 31 Dhjetor 2023	27,458	91,832	155,602	274,892

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizioni për humbje më 1 Janar 2022	77,180	43,279	200,817	321,276
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Transfertat:	5,883	1,694	(7,577)	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(7,511)	7,511	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(55)	-	55	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	12,288	(12,288)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(2,728)	2,728	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	1,161	-	(1,161)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	9,199	(9,199)	-
E re e krijuar ose e blere	4,681	15,077	4,289	24,047
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	(29,044)	(22,846)	(39,669)	(91,559)
fshirjet	-	-	(13,175)	(13,175)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	(18,480)	(6,075)	(56,132)	(80,687)
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(42,759)	31,167	6,226	(5,366)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2022	15,941	68,371	150,911	235,223

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)**Hipotekë (vazhdim)**

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të kredive hipotekare gjatë periudhës që ndikuan në ndryshimet në lejimin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	12,920,123	619,982	369,912	13,910,017
Transfertat:	(109,513)	23,043	86,470	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(322,471)	322,471	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(43,412)	-	43,412	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	256,370	(256,370)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(63,793)	63,793	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	20,735	(20,735)	-
E re e krijuar ose e blere	3,905,346	8,567	14,264	3,928,177
Rritja/ (Rënia) për shkak të pagesave të huasë/disbursimeve të reja	(1,835,730)	(78,418)	(63,294)	(1,977,442)
fshirjet	-	-	(10,629)	(10,629)
Efeki nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(662,972)	(29,478)	(23,479)	(715,929)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	14,217,254	543,696	373,244	15,134,194

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	10,582,092	394,816	500,495	11,477,403
Transfertat:	(201,877)	234,883	(33,006)	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(299,452)	299,452	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(15,932)	-	15,932	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	109,759	(109,759)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(17,236)	17,236	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	3,748	-	(3,748)	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	62,426	(62,426)	-
E re e krijuar ose e blere	3,853,019	66,877	7,958	3,927,854
Rritja/ (Rënia) për shkak të pagesave të huasë/disbursimeve të reja	(993,153)	(63,163)	(95,734)	(1,152,050)
fshirjet	-	-	(7,645)	(7,645)
Efeki nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(319,958)	(13,432)	(2,156)	(335,546)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	12,920,123	619,981	369,912	13,910,016

Tabela e ndryshimeve në kompensimin e humbjeve për Visa Card dhe arsyet për këto ndryshime:

Karta e Vizës

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Provizion për humbje më 1 Janar 2023	3,707	11,356	13,101	28,164
Lëvizjet me ndikim në humbje ose fitim	-	-	-	-
Transfertat:	5,617	(9,865)	4,248	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(87)	87	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(54)	-	54	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	5,758	(5,758)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(4,526)	4,526	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	-	-	-	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	332	(332)	-
E re e krijuar ose e blere	1,577	288	213	2,078
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	7,662	1,771	519	9,952
fshirjet	-	-	(70)	(70)
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	14,856	(7,806)	4,910	11,960
Lëvizje të tjera pa ndikim në humbje ose fitim	(10,008)	188	7,488	(2,332)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2023	8,555	3,738	25,498	37,792

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

20. Kredi dhe paradhënie për klientët, neto (vazhdim)**Visa Card (vazhdim)**

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Kompensimi për humbje më 1 Janar 2022	4,728	3,466	14687	22,881
Lëvizjet me ndikim humbje ose fitim	-	-	-	-
Transfertat:	1,917	(1,598)	(319)	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 2	(112)	112	-	-
Transferimet nga faza 1 në fazën 3	(87)	-	87	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 1	2,108	(2,108)	-	-
Transferimet nga faza 2 në fazën 3	-	(249)	249	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 1	8	-	(8)	-
Transferimet nga faza 3 në fazën 2	-	647	(647)	-
E re e krijuar ose e blere	566	194	351	1,111
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	10,294	(2,269)	(1,324)	6,701
fshirjet	-	-	670	670
Totali neto i fitimit ose humbjes gjatë periudhës	12,777	(3,673)	(622)	8,482
Lëvizje të tjera pa ndikim humbje ose fitim	(13,799)	11,562	(965)	(3,201)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2022	3,706	11,355	13,100	28,161

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të Visa Card gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në kompensimin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	189,227	22623	16,544	228,394
Transfertat:	4,630	(18,956)	14,326	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(5,319)	5,319	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(2636)	-	2,636	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	12,585	(12,585)	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	(12,073)	12,073	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	383	(383)	-
E re e krijuar ose e blere	45,290	533	280	46,103
Rritje/(rënia) për shkak të pagesave të huasë/ disburseimeve të reja	15,413	3,642	(113)	18,942
fshirjet	-	-	(2,268)	(2,268)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(2,995)	(788)	(59)	(3,842)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	251,565	7,054	28,710	287,329

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	160,255	7448	18,080	185,783
Transfertat:	(17,785)	15,315	2,470	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(19,780)	19,780	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(2,940)	-	2,940	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	4,834	(4,834)	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	(355)	355	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	101	-	(101)	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	724	(724)	-
E re e krijuar ose e blere	27,721	386	584	28,691
Rritje/(rënia) për shkak të pagesave të huasë/ disburseimeve të reja	20,205	(527)	(1,419)	18,259
fshirjet	-	-	(3,171)	(3,171)
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(1,169)	-	-	(1,169)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	189,227	22,622	16,544	228,393

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

21. Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Obligacione dhe eurobond	21,826,309	19,189,430
Bonot e thesarit të Qeverisë Shqiptare	6,681,983	5,367,837
Bonot e thesarit të huaj	1,243,866	-
	29,752,158	24,557,267

Lëvizjet janë të detajuara si më poshtë:

Obligacione dhe eurobono	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Balanca hapëse me 1 Janari,	19,189,430	24,375,981
Blerje	6,304,720	2,120,900
Maturuar	(2,829,200)	(4,487,937)
Humbje nga ndryshimi në vlerën e drejtë, neto	14,357	(2,107,930)
Të tjera (këmbim valutë)	(852,997)	(711,584)
Më 31 Dhjetor,	21,826,310	19,189,430

Më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, bonot e thesarit të qeverisë përbëhen nga bono thesari të emetuara nga Qeveria e Shqipërisë me yield-e 3.3% në 5.29% (2022: 1.52% në 6.05%) dhe bono thesari të huaja. Lëvizjet e detajuara si më poshtë:

Bonot e thesarit të qeverisë	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Balanca hapëse ne 1 Janari,	5,367,837	6,431,143
Blerje	6,704,700	5,378,874
Maturuar gjatë vitit	(5,438,960)	(6,431,143)
Humbje nga ndryshimi në vlerën e drejtë, neto	48,406	(11,037)
Më 31 Dhjetor,	6,681,983	5,367,837

Bonot e thesarit të huaj	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Balanca hapëse 1 Janari,	-	-
Blerje	1,243,661	-
Maturuar gjatë vitit	-	-
Fitimet nga ndryshimi në vlerën e drejtë, neto	205	-
Më 31 Dhjetor,	1,243,866	-

Tabela e ndryshimeve në provizionin e humbjeve për aktivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse dhe arsyet për këto ndryshime:

Mjetet Financiare VDATGJ	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Provizione për humbje më 1 Janar 2023	45,703	-	-	45,703
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
E re e krijuar ose e blere	1,766	-	-	1,766
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	(26,062)	-	-	(26,062)
Tarifa totale neto ne humbje ose fitim gjatë periudhës	(24,296)	-	-	(24,296)
Lëvizje të tjera pa ndikim humbje ose fitim	(3,013)	-	-	(3,013)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2023	18,394	-	-	18,394

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

21. Aktivet financiare me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (vazhdim)

Mjetet Financiare VDATGJ	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Kompensimi për humbje më 1 Janar 2022	13,251	-	-	13,251
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
E re e krijuar ose e blere	3,918			3,918
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	29,015			29,015
Efekti total neto i periudhës në fitim/humbje gjatë periudhës	32,933	-	-	32,933
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim ose humbje	(480)	-	-	(480)
Provizioni për humbje më 31 Dhjetor 2022	45,704	-	-	45,704

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

Mjetet Financiare VDATGJ	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	24,557,267	-	-	24,557,267
Transferime ndërmjet fazave	-	-	-	-
E re e krijuar ose e blere	13,368,888	-	-	13,368,888
Rritje/ulje e bilanceve ekzistuese Portofoli i Kredive	(8,014,915)	-	-	(8,014,915)
Efekti nga kursi i këmbimit dhe lëvizjet e tjera	(159,082)	-	-	(159,082)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	29,752,158	-	-	29,752,158

Mjetet Financiare VDATGJ	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	30,807,125	-	-	30,807,125
Transferimet midis fazave	-	-	-	-
Aktive të reja të origjinuara ose të blera	10,966,693	-	-	10,966,693
Efekti nga kursi i këmbimit dhe lëvizjet e tjera	(17,216,551)	-	-	(17,216,551)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	24,557,267	-	-	24,557,267

22. Aktive financiare me kosto të amortizuar

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Aktivet financiare me kosto të amortizuar		
Obligacionet e korporatave	4,753,598	4,994,324
Obligacionet e Qeverisë Shqiptare	16,712,189	4,943,252
Obligacionet dhe bonot e thesarit të qeverive të huaja	195,609	5,162,579
Totali i aktiveve financiare me kosto të amortizuar	21,661,396	15,100,155

Informacioni në lidhje me provizionin HPK për instrumentet e borxhit të matur me kosto të amortizuar është paraqitur në tabelat e mëposhtme. Më shumë informacion në lidhje me metodologjitë e vlerësimit mund të gjenden në Shënimin 9.4.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

22. Aktivet financiare me kosto të amortizuar (vazhdim)

Tabela e mëposhtme përcakton detajet mbi letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar më 31 Dhjetor 2023 dhe 31 Dhjetor 2022:

31 Dhjetor 2023

Emetuesi	Air Baltic Corporation	Banka Kombëtare Greqi SA	Piraeus Group Finance	Alpha Bank e Greqisë	Nova Ljubjanska	Turqia Qeveria	Qeveria Shqiptare	TOTAL
Vlera nominale	519,400	1,173,844	1,714,020	727,160	519,400	187,880	16,552,200	21,393,904
Interesin e përllogaritur	14,848	44,295	86,463	27,264	2,227	5,235	321,666	501,998
Primi i mbetur/(zbritje)	1,996	62,835	23,174	(64,064)	(63,907)	3,921	(35,926)	(71,971)
Provizioni për humbjet	(3,946)	(8,918)	(13,022)	(5,524)	(3,946)	(1,427)	(125,752)	(162,535)
	532,298	1,272,056	1,810,635	684,836	453,774	195,609	16,712,188	21,661,396

31 Dhjetor 2022

Emetuesi	Alpha Bank AE Greqi	BANCO SABADELL	Banca de Espagnia	Banka Kombëtare Greqi SA	Piraeus Group Finance	Banka e Greqisë	Republika e Maqedonisë së Veriut	Banka Këmbimi OEST	Unicredito Italia	Qeveria Shqiptare	TOTAL
Vlera nominale	799,610	228,460	228,460	1,142,300	1,313,645	3,769,590	1,142,300	342,690	1,142,300	4,976,740	15,086,095
Interesin e përllogaritur	29,980	1,654	11,323	43,118	66,321	(35,982)	27,990	2,415	10,891	55,664	213,374
Primi i mbetur/(zbritje)	(81,946)	(464)	815	83,008	45,482	9,767	8,891	(900)	(513)	(86,703)	(22,563)
Provizioni për humbjet	(37,720)	(567)	(1)	(63,420)	(71,272)	(350)	(223)	(210)	(538)	(2,450)	(176,751)
	709,924	229,083	240,597	1,205,006	1,354,176	3,743,025	1,178,958	343,995	1,152,140	4,943,251	15,100,155

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

22. Aktivet financiare me kosto të amortizuar (vazhdim)

Tabela e ndryshimeve në provizionin e humbjeve për aktivet financiare me kosto të amortizuar dhe arsytet për këto ndryshime janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Provizioni për humbje më 1 Janar 2023	176,751	-	-	176,751
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	6,216	-	-	6,216
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	(12,035)	-	-	(12,035)
Tarifa totale neto e fitim/humbje gjatë periudhës	(5,819)	-	-	(5,819)
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim/humbje	(8,397)	-	-	(8,397)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2023	162,535	-	-	162,535

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Provizioni për humbje më 1 Janar 2022	120,747	-	-	120,747
Lëvizjet me ndikim në fitim ose humbje				
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	3,655	-	-	3,655
Ndryshimet në PD/LGD/EAD	58,843	-	-	58,843
Tarifa totale neto e fitim/humbje gjatë periudhës	62,498	-	-	62,498
Lëvizje të tjera pa ndikim në fitim/humbje	(6,494)	-	-	(6,494)
Provizion për humbje më 31 Dhjetor 2022	176,751	-	-	176,751

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare në KA gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin e humbjeve janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2023	15,276,907	-	-	15,276,907
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	4,803,598	-	-	4,803,598
Rritje/ulje e tepricave për kredinë ekzistuese	1,846,862	-	-	1,846,862
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(265,971)	-	-	(265,971)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	21,661,396	-	-	21,661,396

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2022	5,708,338	-	-	5,708,338
Asete të reja financiare u krijuan ose u blenë	6,863,598	-	-	6,863,598
Rritje/ulje e tepricave për kredinë ekzistuese	2,865,930	-	-	2,865,930
Efekt nga kursi i këmbimit dhe lëvizje të tjera	(337,711)	-	-	(337,711)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	15,100,155	-	-	15,100,155

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

23. Aktivet e riposeduara

Pasuritë e riposeduara përfaqësojnë pasuri të paluajtshme të blera nga Banka për shlyerjen e kredive të vonuara. Banka pret të nxjerrë jashtë përdorimit aktivet në të ardhmen e parashikueshme. Aktivet nuk plotësojnë përkufizimin e aktiveve afatgjata të mbajtura për shitje dhe klasifikohen si inventarë në përputhje me SNK 2 "Inventarët". Aktivet fillimisht u njohën me vlerën e drejtë kur u blenë.

Pasuritë e riposeduara më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 janë të detajuara si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Vlera bruto në fillim të vitit	1,940,782	2,364,507
Blerjet përmes procesit ligjor për shlyerjen e kredive për klientët	26,801	66,060
Shitjet	(212,832)	(489,785)
Vlera bruto në fund të vitit	1,754,751	1,940,782
Fondi i zhvlerësimit në fillim të vitit	(784,035)	(828,088)
Zhvlerësim në vlerën neto të realizueshme	(138,764)	(135,030)
Shitje	85,623	179,084
Fondi i zhvlerësimit në fund të vitit	(837,176)	(784,034)
Gjendja në fund të vitit, neto nga provizioni për zhvlerësim	917,575	1,156,748

Vlera e drejtë e aktiveve të riposeduara të Bankës më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 është matur në bazë të një vlerësimi të kryer në datat përkatëse nga disa vlerësues të pavarur, të kontraktuar nga Banka. Të gjithë vlerësuesit janë të regjistruar dhe të certifikuar në përputhje me ligjet shqiptare. Ata kanë kualifikimet e duhura dhe përvojën e fundit në vlerësimin e pronave në lokacionet përkatëse. Vlera e drejtë u përcaktua bazuar në metodën e krahasueshme të tregut që pasqyron çmimet e transaksioneve të fundit për prona të ngjashme. Në vlerësimin e vlerës së drejtë të pronave, përdorimi më i lartë dhe më i mirë i pronave është përdorimi aktual i tyre. Të gjitha pasuritë e riposeduara janë klasifikuar si Nivel 2, prandaj nuk ka pasur asete të riposeduara të klasifikuara si Nivel 1 ose Nivel 3, as transferime ndërmjet niveleve 1, 2 dhe 3 gjatë vitit.

24. Aktivet jo-materiale

	Software dhe licenca	Puna në vazhdim	Total
Kosto historike			
Më 1 Janar 2022	1,883,829	-	1,883,829
Shtesa	39,457	9,627	49,084
Pakësime	(81)	-	(81)
Më 31 Dhjetor 2022	1,923,205	9,627	1,932,832
Shtesa	69,908	9,036	78,944
Pakësime	(12)	-	(12)
Më 31 Dhjetor 2023	1,993,101	18,663	2,011,764
Amortizimi i akumuluar			
Më 1 Janar 2022	(1,482,295)	-	(1,482,295)
Amortizimi i vitit	(97,924)	-	(97,924)
Pakësime	81	-	81
Më 31 Dhjetor 2022	(1,580,138)	-	(1,580,138)
Amortizimi i vitit	(89,402)	-	(89,402)
Pakësime	12	-	12
Më 31 Dhjetor 2023	(1,669,528)	-	(1,669,529)
Vlera kontabël			
Më 31 Dhjetor 2022	343,067	9,627	352,694
Më 31 Dhjetor 2023	323,573	18,662	342,235

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

25. Aktivet afatgjata materiale dhe aktive me të drejtë përdorimi

	Toka dhe ndërtesa	Automjetet	Mobilje dhe pajisje elektronike	Përmirësimi i qirasë	E drejta e përdorimit të aseteve	Total
Kosto historike						
Më 1 Janar 2022	675,755	2,181	1,418,855	879,330	815,643	3,791,764
Amortizimi i vitit	695	279	33,075	19,251	246,354	299,654
Pakësime	(111,258)	-	(15,503)	(49,665)	(287,121)	(463,547)
Më 31 Dhjetor 2022	565,192	2,460	1,436,427	848,916	774,876	3,627,871
Amortizimi i vitit	245	-	76,203	12,650	339,057	428,155
Pakësime	-	-	(101,137)	(11,115)	(26,755)	(139,007)
Më 31 Dhjetor 2023	565,437	2,460	1,411,493	850,451	1,087,178	3,917,019
Amortizimi i akumuluar						
Më 1 Janar 2022	(466,296)	(2,181)	(1,198,853)	(828,181)	(291,804)	(2,787,315)
Amortizimi i vitit	(28,297)	-	(95,137)	(18,039)	(176,071)	(317,544)
Pakësime	75,070	-	15,420	49,722	92,588	232,800
Më 31 Dhjetor 2022	(419,523)	(2,181)	(1,278,570)	(796,498)	(375,287)	(2,872,059)
Amortizimi i vitit	(26,500)	(55)	(85,511)	(20,205)	(188,990)	(321,261)
Pakësime	-	-	101,134	11,115	26,322	138,571
Më 31 Dhjetor 2023	(446,023)	(2,236)	(1,262,946)	(805,646)	(537,955)	(3,054,806)
Vlera kontabël						
Më 31 Dhjetor 2022	145,670	279	157,857	52,419	399,589	755,814
Më 31 Dhjetor 2023	119,415	224	148,547	44,806	549,223	862,215

Pronat dhe pajisjet nuk janë lënë peng palëve të treta më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

25. Aktivet afatgjata materiale dhe aktive me të drejtë përdorimi (vazhdim)

Përcaktohen më poshtë vlerat kontabël të detyrimeve të qirasë (të përfshira nën 'Detyrime të tjera' në Shënimin 30) dhe lëvizjet gjatë periudhës:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Që nga 1 Janari	363,284	482,278
Shtesat	339,057	246,354
Pakesime	(437)	(155,892)
Kapitalizimi i interesit	1,773	381
Pagesat	(160,530)	(189,326)
Efekti i rivlerësimit	(39,108)	(20,511)
Më 31 Dhjetor	504,037	363,284

Më 31 Dhjetor 2023, Banka kishte flukse totale të mjeteve monetare për qiratë prej 160,530 mijë Lek (2022: 189,326 mijë Lek).

26. Aktive të tjera

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Mjete të tjera financiare		
Të arkëtueshme të tjera nga klientët	244,593	376,136
Debitorë të tjerë, neto	187	201
Totali i aktiveve të tjera financiare	244,780	376,337
Shpenzimet e parapaguara	246,692	120,510
Tatimi mbi të ardhurat e arkëtueshme (Shënim 16)	24,369	15,441
Inventari	9,607	12,938
Paradhëniet	160	1,514
Aktive të tjera	287,570	223,234
Totali i aktiveve të tjera	813,178	749,974

27. Detyrime ndaj bankave

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Llogaritë rrjedhëse		
Rezident	395,666	12,306
Jo rezident	72,017	30,715
	467,683	43,021
Huate		
Rezidente	6,479,644	3,877,593
	6,479,644	3,877,593
Interesi i përlllogaritur	2,037	1,053
	6,949,364	3,921,667

28. Detyrime ndaj klientëve

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Klientë korporatë		
Llogaritë rrjedhëse	13,958,706	13,633,597
Depozitat me afat	13,662,824	11,801,039
Depozita të tjera	2,179,787	2,905,481
	29,801,317	28,340,117
Klientë individë		
Llogari rrjedhëse / kursimi	26,609,668	27,117,498
Depozitat me afat	49,878,694	41,807,913
Depozita të tjera	235,438	169,691
	76,723,800	69,095,102
Interesi i përlllogaritur	553,977	226,732
Totali	107,079,094	97,661,951

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

28. Detyrime ndaj klientëve (vazhdim)

Normat e mëposhtme të interesit zbatohen për depozitat e klientëve për vitet 2023 dhe 2022:

Ruajtja e llogarive:	2023		2022	
Monedha	Minimumi	Maksimumi	Minimumi	Maksimumi
LEK	0.00%	0,10%	0.00%	0,30%
USD/EUR	0.00%	0.25%	0.00%	0.25%
Depozitat me afat:	2023		2022	
Monedha	Minimumi	Maksimumi	Minimumi	Maksimumi
LEK	0,40%	5,50%	0,20%	5.00%
USD/EUR	0,05%	4,00%	0,10%	4,00%

29. Borxhi i varur

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Borxhi i varur	1,495,872	1,644,912
Shpenzimet e përllogaritur	5,205	5,723
Total	1,501,077	1,650,635

Pas miratimit nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare ("AMF") më 26 Mars 2021, Tirana Bank ka emetuar një obligacion me ofertë private në formën e borxhit të varur. Gjatë vitit 2022, banka ka emetuar dy obligacione të tjera të varura në vlerë totale prej 9.5 milionë euro. Obligacionet bazë kanë një maturim 7-vjeçar me një normë interesi fikse që varion nga 3.30% në 3.8% në vit, të pagueshme çdo gjashtë muaj. Banka e Shqipërisë ka miratuar përfshirjen e borxhit të varur si pjesë e Kapitalit Rregullator - Niveli 2, ndërsa emetimi i fundit është kryer në Dhjetor 2022 prej 4.4 milionë euro i cili është përfshirë në kapitalin e nivelit të dytë në Janar 2023.

30. Detyrime të tjera

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Detyrime të tjera	951,174	842,742
Detyrimi i qirasë (Shënimi 25)	504,038	363,284
Shpenzimet e përllogaritur	183,089	141,174
Të ardhura të shtyra	49,109	58,649
Taksa të tjera të pagueshme	20,023	13,750
Sigurimi shoqëror i pagueshëm	16,792	13,141
Total	1,724,225	1,432,741

31. Provizionet

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Provizionet e rrezikut operacional	215,295	201,997
Provizion për zërat jashtë bilancit	89,606	56,235
Total	304,901	258,232

Lëvizja në provizione për rrezikun operacional është e detajuar më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Në 1 Janar	201,997	186,672
Pagesat gjatë vitit	34,000	15,325
Rimarrjet	(20,702)	-
Më 31 Dhjetor	215,295	201,997

Provizionet e rrezikut operacional lidhen kryesisht me çështjet gjyqësore dhe rreziqe të tjera të konsideruara nga Banka. Provizionet për zërat jashtë bilancit përfshijnë ndikimin e zbatimit të SNRF 9 në zërat jashtë bilancit.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023*(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)***32. Kapitali i paguar dhe primi i aksioneve**

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Të paguara me kapital të autorizuar, lëshuar dhe paguar plotësisht	5,917,986	5,917,986
Ndani premium	1,735,603	1,735,603
Rezerva ligjore dhe të tjera	1,522,519	1,469,956
Rezerva e rivlerësimit në aktivet financiare pranë VDATGJ	(601,716)	(1,762,274)
Total	8,574,392	7,361,271

Rezervat e përgjithshme u krijuan në bazë të vendimit të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 69, datë 18 Dhjetor 2014, ku thuhet se rezervat krijohen duke përvetësuar 20% të fitimit neto të Bankës për vitin, sipas raportit financiar. qëllimet e menaxhimit të raportimit.

Gjithashtu, krijohet një rezervë ligjore, pasi 5% e fitimit ligjor kërkohet me ligjin nr.9901, datë 14.04.2008, "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare", deri në arritjen e nivelit 10% të kapitalit bazë. Më 31 Dhjetor 2023, Banka ka rritur rezervën ligjore me 52,562 mijë LEK (2022: 43,251 mijë LEK).

Në datat 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, struktura e pronësisë së Tirana Bank SHA është paraqitur më poshtë:

	Numri i aksioneve	% e aksioneve
Aksionar		
Balfin sh.p.k	501,975	100%
Total	501,975	100%

33. Informacion shtesë për rrjedhën e parasë

Për qëllime të Pasqyrës së Fluksit të Parasë, paraja dhe ekuivalenti i saj përfshin si më poshtë:

	Shënime	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Mjete monetare ne arke	18	1,767,859	1,788,932
Llogari rrjedhëse në Bankën Qendrore	18	798,842	4,645,114
Llogaritë rrjedhëse dhe depozita pa afat	19	2,228,238	1,341,401
Depozita me maturim më pak se 3 muaj	19	5,939,450	3,028,133
		10,734,389	10,803,580

Ndryshimet në borxhin e varur që rrjedhin nga aktivitetet financiare janë si më poshtë:

	2023	2022
Gjendja ne fillim te periudhës	1,650,635	607,176
Zërat e flukseve të parasë	(5,723)	1,037,736
Emetimet	-	1,041,112
Interesi i paguar	(5,723)	(3,376)
Zëra jo monetare	(143,835)	5,723
Lëvizja në interes të përlogaritur	5,205	5,723
Efekt nga kursi i këmbimit	(149,040)	-
Balanca mbyllëse (Shënimi 29)	1,501,077	1,650,635

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

34. Palët e lidhura

Gjatë kryerjes së veprimtarisë së saj bankare, Banka ka hyrë në transaksione të ndryshme biznesi me palë të lidhura. Balfin sh.pk është aksionari i vetëm i Tirana Bank.

Aktivët dhe detyrimet**Kompanitë mëmë, të Grupit dhe individët**

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Kredi dhe paradhënie	513,321	641,102
Llogari rrjedhëse	(2,280,848)	(3,556,390)
Depozitat me afat	(11,843,103)	(11,720,467)
Borxhi i varur	(244,109)	(252,123)
Të tjera të pagueshme	(1,161)	(5,488)
Total	(13,855,900)	(14,893,366)

Aktivët dhe detyrimet**Menaxhmenti i Bankës**

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Kredi dhe paradhënie	220,441	221,659
Depozitat	(30,934)	(37,770)
Borxhi i varur	-	(11,488)
Total	189,507	172,401

Të ardhurat dhe shpenzimet**Kompanitë mëmë, të Grupit dhe individët**

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Të ardhurat nga interesi	33,486	19,812
Shpenzimet e interesit	(158,174)	(51,600)
Të ardhurat nga komisioni	12,427	11,340
Shpenzime të tjera administrative	(81,092)	(84,353)
Total	(193,353)	(104,801)

Kompensimi dhe përfitimet e drejtimit**Përfitimet afatshkurtra**

	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2023	Viti mbaroi 31 Dhjetor 2022
Pagat	68,400	57,685
Bonuset	21,038	16,709
Total	89,438	74,394

Jashtë bilancit**Kompanitë e Grupit Balfin**

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Angazhimet e dhëna	(128,920)	(355,910)
Total	(128,920)	(355,910)

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

35. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorive të matjes

Tabela e mëposhtme paraqet një rakordim të klasave të aktiveve financiare me kategoritë e matjes më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022:

	Kostot e amortizuara	Vlera e tregut përmes ATGJ	Vlera e drejtë përmes fitimit dhe humbjes	Total
Më 31 Dhjetor 2023				
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	11,366,310	-	-	11,366,310
Kredi dhe paradhënie në banka	8,167,620	-	-	8,167,620
Kredi dhe paradhënie për klientët	56,368,260	-	-	56,368,260
Mjetet financiare në VDATGJ	-	29,752,158	-	29,752,158
Mjetet financiare me kosto të amortizuara	21,661,396	-	-	21,661,396
Totali i aktiveve financiare				127,315,744
Mjete të tjera financiare				244,779
Totali i aktiveve financiare				127,560,523
Më 31 Dhjetor 2022				
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	14,560,495	-	-	14,560,495
Detyrim nga bankat	4,369,487	-	-	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët	52,710,061	-	-	52,710,061
Mjetet financiare në VDATGJ	-	24,511,564	-	24,511,564
Asetet financiare në KA	15,100,155	-	-	15,100,155
Totali i aktiveve financiare				111,251,762
Mjete të tjera financiare				375,830
Totali i aktiveve financiare				111,627,592

Më 31 Dhjetor 2023 dhe 31 Dhjetor 2022, të gjitha detyrimet financiare të Bankës mbaheshin me kosto të amortizuara.

36. Analiza e maturimit të aktiveve dhe detyrimeve

Tabela e mëposhtme tregon një analizë të aktiveve dhe detyrimeve të paraqitura sipas kohës kur ato pritet të rikuperohen ose shlyhen.

	Më 31 Dhjetor 2023		
	Brenda 12 muajve	Pas 12 muajsh	Total
ASETET			
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	11,366,310	-	11,366,310
Kredi dhe paradhënie në banka	8,167,620	-	8,167,620
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	25,533,577	30,834,683	56,368,260
Aktivitetet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	14,712,410	15,039,749	29,752,159
Mjetet financiare me kosto të amortizuara	1,030,160	20,631,235	21,661,395
Aktivitetet e riposeduara, neto	-	813,176	813,176
Aktive të tjera	917,575	-	917,575
Aktivitetet jo-materiale	-	342,235	342,235
Aktivitetet afatgjata materiale	-	862,215	862,215
Aktivitetet tatimore të shtyra	-	186,193	186,193
TOTALI I AKTIVEVE	61,727,652	68,709,486	130,437,138
DETYRIMET DHE KAPITALI			
Detyrime ndaj bankave	6,949,364	-	6,949,364
Detyrime ndaj klientëve	62,713,607	44,365,487	107,079,094
Borxhi i varur	25,825	1,475,252	1,501,077
Detyrime të tjera	1,492,027	232,198	1,724,225
Provizione	304,901	-	304,901
TOTALI I DETYRIMEVE	71,485,724	46,072,937	117,558,661
Neto	(9,758,072)	22,636,549	12,878,477

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

36. Analiza e maturimit të aktiveve dhe detyrimeve (vazhdim)

	Më 31 Dhjetor 2022		
	Brenda 12 muajve	Pas 12 muajsh	Total
ASETET			
Paratë e gatshme dhe gjendjet me Bankën Qendrore	14,560,495	-	14,560,495
Kredi dhe paradhënie në banka	4,369,487	-	4,369,487
Kredi dhe paradhënie për klientët, neto	20,970,926	31,739,135	52,710,061
Aktivitet financiar me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	8,267,528	16,289,739	24,557,267
Mjetet financiare me kosto të amortizuar	7,530,543	7,569,612	15,100,155
Pasuri të tjera	-	1,156,748	1,156,748
Pasuritë e riposeduara, neto	749,974	-	749,974
Aktivitet jo-materiale	-	352,694	352,694
Prona dhe pajisjet	-	755,814	755,814
Aktivitet tatimore të shtyra	-	389,111	389,111
TOTALI I AKTIVEVE	56,448,953	58,252,853	114,701,806
DETYRIMET DHE KAPITETI			
Për shkak të bankave	3,921,667	-	3,921,667
Për shkak të klientëve	23,466,053	74,195,898	97,661,951
Borxhi i varur	28,398	1,622,237	1,650,635
Detyrime të tjera	1,201,717	231,133	1,432,850
Dispozitat	258,232	-	258,232
TOTALI I DETYRIMEVE	28,876,067	76,049,268	104,925,335
Neto	27,572,886	(17,796,415)	9,776,471

37. Angazhimet dhe kontingjentet

Banka jep letra kredie dhe garanci për klientët e saj, të cilat do t'i kërkonin Bankës të kryejë pagesa nëse klientët nuk arrijnë të shlyejnë detyrimet e tyre ndaj palëve të treta. Angazhimet e kredisë përfshijnë angazhime kontraktuale për të dhënë kredi dhe paradhënie deri në kufirin e caktuar brenda afateve të caktuara kohore dhe kushteve të shlyerjes. Këto regjistrohen si kredi dhe paradhënie për klientët kur Banka disbursuan fondet e zotuar për klientët.

Kontingjentat dhe zotimet më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 përbëhen nga sa vijon:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
<i>E dhënë</i>		
Angazhimet e huasë	7,999,021	8,733,919
Letrat e Garancive	3,757,429	2,075,300
Letër Kredi	-	768,880

Tabela e ndryshimeve në kompensimin e humbjeve për angazhimet dhe kontingjentet dhe arsytet për këto ndryshime:

Jashtë bilancit	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	E blerë ose e krijuar me kredi të zhvlerësuar	
Kompensimi për humbje më 1 Janar 2023	(507,854)	564,083	6	-	56,235
Lëvizjet me ndikim P&L					
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(182)	182	-	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(67)	-	67	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	5,218	(5,218)	-	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(6,740)	6,740	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(1)	-	-
Asetet e reja të krijuara/blera	44,578	4,645	-	-	49,223
Ndryshimet në PD / HD / ED	617	(14,385)	47	-	(13,721)
Tarifa totale neto e P&L gjatë periudhës	50,164	(21,515)	6,853	-	35,502
Lëvizje të tjera pa ndikim P&L	(12,769)	17,498	(6,860)	-	(2,131)
Kompensimi për humbje më 31 Dhjetor 2023	(470,459)	560,066	(1)	-	89,606

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)

37. Angazhimet dhe kontingjentet (vazhdim)

Jashtë bilancit	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	E blerë ose e krijuar me kredi të zhvlerësuar	
Kompensimi për humbje më 1 Janar 2022	41,065	5562	5		46,632
Lëvizjet me ndikim P&L					
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(549,141)	549,141	-	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(94)	-	94	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	2,418	(2,418)	-	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	(195)	195	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(1)	-	-
Asetet e reja të krijuara/blera	22,903	1,225	-	-	24,128
Ndryshimet në PD / HD / ED	(10,660)	(4,617)	1,431	-	(13,846)
Tarifa totale neto e P&L gjatë periudhës	(534,574)	543,137	1,719	-	10,282
Lëvizje të tjera pa ndikim P&L	(14,344)	15,385	(1,720)	-	(679)
Kompensimi për humbje më 31 Dhjetor 202	(507,853)	564,083	4	-	56,235

Ndryshimet në vlerën kontabël bruto të zotimit dhe të paparashikuara gjatë periudhës që kontribuan në ndryshimet në provizionin për humbje janë paraqitur më poshtë:

Jashtë bilanceve	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto si në 1 Janar 2023	7,440,363	55,694	18,956	7,515,013
Transfertat:	(295,157)	297,047	(1,890)	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(304,967)	304,967	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	9,810	(9,810)	-	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	1890	(1,890)	-
Garancitë e reja financiare u krijuan ose u blenë	6,231,793	373,245	-	6,605,038
Rritje/ulje e tepricave për kredinë ekzistuese	(1,829,723)	(42,499)	(17,060)	(1,889,282)
FX dhe lëvizje të tjera	(472,092)	(2,294)	(6)	(474,392)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2023	11,075,184	681,193	-	11,756,377

Jashtë bilanceve	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	
Vlera kontabël bruto si në 1 Janar 2022	7,765,192	128,022	16,057	7,909,271
Transfertat:	66,495	(71,892)	5,397	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 2	(24,175)	24,175	-	-
Transferimi nga Faza 1 në Fazën 3	(7,548)	-	7,548	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 3	98,103	(98,103)	-	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 2	-	(824)	824	-
Transferimi nga Faza 3 në Fazën 1	116	-	(116)	-
Transferimi nga Faza 2 në Fazën 1	-	2,860	(2,860)	-
Garancitë e reja financiare u krijuan ose u blenë	3,942,562	21,378	382	3,964,322
Rritje/ulje e tepricave për kredinë ekzistuese	(4,102,588)	(15,897)	(2,869)	(4,121,354)
FX dhe lëvizje të tjera	(231,298)	(5,917)	(12)	(237,226)
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	7,440,363	55694	18,956	7,515,012

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023*(Të gjitha shumat janë në mijë Lek, përveç nëse shprehet ndryshe)***37. Angazhimet dhe kontingjentet (vazhdim)****Procesi gjyqësor**

Kontestet gjyqësore janë një dukuri e zakonshme në industrinë bankare për shkak të natyrës së biznesit të ndërmarrë. Dispozitat gjyqësore lindin nga pretendimet ose ndjekjet aktuale ose të mundshme që pretendojnë mospërputhje me përgjegjësitë kontraktuale ose të tjera ligjore ose rregullatore, të cilat kanë rezultuar ose mund të lindin në pretendime nga klientët, palët ose palët e tjera në proceset gjyqësore civile.

Banka ka kontrolle dhe politika formale për menaxhimin e pretendimeve ligjore. Pasi të jetë marrë këshilla profesionale dhe shuma e humbjes të jetë vlerësuar në mënyrë të arsyeshme, Banka bën rregullime për të llogaritur çdo efekt negativ që pretendimet mund të kenë në gjendjen e saj financiare.

Angazhimet e qirasë

Banka jep me qira ambiente zyrash në Tiranë, Durrës, Korçë, Vlorë, Lezhë, Elbasan, Gjirokastrë, Shkodër, Lushnjë, Pogradec, Berat, Sarandë, Fier etj. Në përgjithësi, këto qira janë të anulueshme me tre muaj njoftim.

Angazhimet e qirasë klasifikohen si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023	Më 31 Dhjetor 2022
Deri në 1 vit	166,997	130,662
Nga 1 deri në 5 vjet	486,119	388,401
Më shumë se 5 vjet	377,606	437,278
Total	1,030,722	956,341

38. Ngjarjet pas datës së raportimit

Nuk ka ndodhur asnjë ngjarje tjetër materiale pas datës së pasqyrës së pozicionit financiar, të cilat kërkojnë shpalosje në pasqyrat financiare.